

PROGRAMA MARC

Idees i reformes per guanyar el futur

APROVAT EN LA CONVENCIO DEL
PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA.
LLEIDA, 17 DE JULIOL DE 2010

Índex

1.EL FUTUR DE CATALUNYA: UN PROJECTE DE SOCIETAT I DE PAÍS	5
1.1. La unitat civil del poble	8
1.2. Catalanisme i autogovern enfortit per a una Catalunya més pròspera	9
1.3. Món local i arquitectura institucional de Catalunya	10
1.3.1. Els municipis, agents de transformació	10
1.3.2. Un model institucional eficient i al servei del país.....	11
1.3.3. Barcelona i Catalunya: sumes i sinèrgies	12
1.4. Un projecte federal per a Espanya i per a Europa	13
1.5. L'aposta per una Europa forta	15
1.6. Qualitat democràtica: recuperar la confiança en la política	17
1.7. El sector públic que Catalunya necessita	19
2.CONEIXEMENT I CULTURA, LA MILLOR INVERSIÓ	23
2.1. Invertim en cultura, creem valors, garantim l'accés	23
2.2. Excel·lent en educació per a un futur millor	28
2.3. Una universitat de primer nivell per generar i atreure talent.....	31
2.4. Llengües: sentiment, cohesió i competitivitat	33
3.UNA NOVA ECONOMIA PER SUPERAR LA CRISI	35
3.1. Reforçar la nostra base industrial	37
3.2. Una economia verda i sostenible	39
3.3. Apostar per la creativitat, l'emprenedoria i nous protagonistes	40
3.4. Una economia puntera en recerca i innovació	41
3.5. Una economia catalana oberta al món	42
3.6. Catalunya Banda Ampla: cap a una societat digital	43
3.7. Energia suficient, segura i neta	44
3.8. Transformant els sectors productius	47
3.9. Un sector financer compromès amb l'economia real i la societat	51
3.10. Més enllà de les polítiques de consum	52
3.11. Noves maneres de mesurar el progrés	53
3.12. Més economia social i valors en un nou model econòmic	53
3.13. Compromesos amb les economies familiars i personals	54

4.TREBALL PER A TOTHOM: MÉS I MILLOR OCUPACIÓ	55
4.1. Plena ocupació de qualitat	55
4.2. Diàleg social i concertació	58
4.3. Més conciliació, més exigència en els resultats	58
4.4. Compromís per la formació	59
5.CIUTADANIA, BENESTAR I QUALITAT DE VIDA	61
5.1. La ciutadania, primer	62
5.1.1. Igualtat d'oportunitats per a aconseguir la justícia social.....	62
5.1.2. Cap a la igualtat efectiva de les dones	62
5.1.3. Polítiques per al jovent, una actuació prioritària	63
5.1.4. La gent gran, un actiu per a la societat.....	63
5.1.5. Cap al ple reconeixement dels drets de les persones gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals (GLTB) 64	
5.1.6. Per la integració plena de les persones amb discapacitat i malaltia mental.....	65
5.1.7. Immigració i ciutadania	65
5.1.8. Laïcitat com a base del pluralisme filosòfic i religiós	66
5.1.9. Ciutadania al món rural.....	67
5.2. Drets socials i qualitat de vida per a tothom.....	68
5.2.1. Polítiques fiscals justes per garantir el nostre model de benestar	68
5.2.2. Salut: més benestar físic, psicològic i social.....	69
5.2.3. Les polítiques d'inclusió social en la construcció de l'Estat del Benestar.....	72
5.2.4. Promoció de l'autonomia personal.....	73
5.2.5. Les polítiques per a la infància, l'adolescència i les famílies	75
5.2.6. Fent de l'habitatge una prioritat	76
5.2.7. Cap una administració de justícia moderna i eficient.....	78
5.2.8. Més seguretat per a l'exercici de la llibertat.....	80
5.2.9. Esport: una eina política pel progrés de Catalunya	81
6.SOLIDARITAT AMB EL FUTUR: MEDI AMBIENT I TERRITORI SOSTENIBLE	83
6.1. Un ús sostenible i equilibrat del territori.....	84
6.2. La gestió responsable de l'aigua i dels residus	86
6.3. Nous elements dinamitzadors del territori	87
6.4. Ciutats i pobles sostenibles	88
6.5. Millor mobilitat per a tothom	89
6.6. Potenciem i optimitzem les infraestructures	90

1.

EL FUTUR DE CATALUNYA: UN PROJECTE DE SOCIETAT I DE PAÍS

El 30è aniversari de la fundació del Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) i el seu 11è Congrés van llençar la idea del Programa Marc, amb l'objectiu de reflexionar i sintetitzar les propostes i posicions de les persones socialistes de Catalunya en el present i de cara al futur.

Catalunya ha canviat molt en els darrers 30 anys de forma positiva: problemes de 1978 no són els mateixos d'avui dia, i alguns dels problemes que persisteixen no poden ser abordats de la mateixa manera. Han sorgit noves situacions, algunes fruit de l'evolució positiva de la nostra societat, que demanen a un partit com el PSC noves idees, nous enfocaments, respostes que estiguin a l'alçada d'aquests nous reptes.

El PSC, com a eina de transformació social, fermament assentat en els seus valors de justícia social, llibertat, catalanisme i universalitat, igualtat de drets i d'oportunitats, ha demostrat estar amatent als canvis, i en la seva tasca quotidiana a les institucions, i en la seva reflexió política, ha anat donant resposta a les necessitats i els anhels de la majoria dels catalans i catalanes.

Un partit polític, i més un partit progressista i transformador, ha d'estar sempre i en tot moment al servei de la societat i de les persones. Això implica evitar l'anquilosament i la submissió a inèrcies derivades del passat. Des del PSC hem procurat demostrar una coincidència plena amb la societat catalana, l'hem sabut interpretar i representar com cap altra força política al país, en part, gràcies a la nostra experiència. N'hem estat el referent principal i n'hem obtingut la confiança en la majoria de les eleccions celebrades.

Aquest paper central, lluny de dur-nos a la paràlisi auto complaent, ha de continuar sent un estímul per continuar interpretant una societat que canvia dia a dia, i mantenir la defensa dels nostres valors propis i la capacitat de transformació.

Catalunya, fruit de la crisi econòmica global i dels ràpids canvis socials i culturals, es troba avui en una situació ambivalent. Privilegiada en certs aspectes, amb una societat cohesionada en base a polítiques socials que vetllen per tal que ningú no quedi enrere, amb institucions democràtiques fortes i assentades, amb un nivell d'autogovern important. Tanmateix, totes aquestes fites, conquerides pas a pas en els darrers trenta anys, semblen avui més fràgils que mai.

En tots els terrenys creixen les amenaces i les pors per un futur incert. Les eines per fer front a les incerteses semblen menys eficaces que abans. L'autoritat democràtica és contestada per forces que pretenen superar-la, reeixint-hi a voltes, la cohesió social es veu amenaçada per la crisi econòmica i les tensions que aquesta genera, ens anuncien la mort de les polítiques de benestar, mentre es fomenta l'individualisme i la irresponsabilitat, fent retrocedir allò que sempre hem defensat les persones socialistes: el bé comú, l'interès general i la ciutadania responsable i compromesa.

Front a aquestes pors, el PSC ha de respondre amb la força i la determinació que donen trenta anys de lluita política a favor de la justícia social, la llibertat i la solidaritat.

Des de la conquesta de la llibertat al nostre país s'han viscut diversos moments en què ha estat perceptible un allunyament entre la ciutadania i el fet polític. Avui existeix una important ofensiva contra el valor de la política i contra la legitimitat democràtica. Tot just en els instants en què aquesta democràcia era incipient, es parlava ja del desencís, i al debat públic català actual hi ha arrelat la desafecció com a terme que sintetitza un estat d'ànim col·lectiu, en part cansament i en part irritació, de bona part de la ciutadania catalana vers als seus representants, del que tampoc serà aliè el fet que l'agenda política ha estat especialment centrada en l'eix nacional, i no en l'eix dreta -esquerra i en conservadorisme-progressisme. S'han viscut, també, moments en què ha revifat l'interès per la política, l'exemple més recent i clar dels quals sigui, potser, el període 2001-2004, amb les intenses i contínues mobilitzacions socials que la ciutadania va protagonitzar.

Des del PSC, precisament per això, no creiem que aquest sigui un país de malcontents. Tampoc no creiem que el descrèdit de l'activitat política i dels polítics, sigui un procés inexorable o irreversible.

Ans al contrari, estem fermament decidits a combatre'l, perquè sabem que la política, concebuda com la faceta de l'activitat humana en què cada persona es preocupa per la cosa pública, se'n forma una opinió, i hi intervé, ens és tan natural individualment com necessària per a organitzar la convivència

en societat. És més, un projecte transformador com és el del socialisme resulta impossible sense la complicitat d'amplis sectors de la societat determinats a impulsar-lo des de tots els àmbits d'aquesta i a donar-los, per tant, un sentit polític.

La praxis política actual té un problema de credibilitat. Si la nostra societat ha canviat i s'ha fet més complexa, les formes i les concepcions polítiques igual no han evolucionat al mateix ritme o en la mateixa direcció. Resulta imprescindible superar la mera versemblança de la política, fent un esforç per la coherència, transparència i rigor de l'acció política dels socialistes, apostant per una política amb sentit, explicada i participada.

Hem de demostrar que sumem persones, col·lectius i perspectives noves per tal de continuar generant confiança i sent un instrument polític vàlid per continuar transformant la nostra societat per aconseguir més igualtat, llibertat i solidaritat.

L'aprofundiment democràtic i la millora de la qualitat de la governança és un objectiu del PSC. La conquesta i consolidació d'un sistema de llibertats públiques és fonamental per al desenvolupament d'un projecte com el nostre, però no és suficient.

No es tracta només de dotar-nos de més democràcia, en el sentit d'ampliar-la i aprofundir-la, sinó també de dotar-nos d'una millor democràcia, en el sentit de revisar permanentment el joc de contrapesos i balances que equilibri i limiti els diferents poders que hi operen, en el sentit de tendir a la millora permanent dels mecanismes de informació i explicació, de rendició de comptes, així com els de participació ciutadana, i de fer un esforç constant per la qualitat de la governança pública, desenvolupant la democràcia fins les seves darreres conseqüències polítiques, socials i econòmiques.

Reivindiquem, doncs, una democràcia social avançada, per renovar els pactes i consensos bàsics que ens permeten viure en comú i governar-nos bé, des de la confiança en la capacitat de les persones per construir col·lectivament el futur, i per reassumir el control de les seves pròpies vides, i fem front als atacs contra tota idea de societat, als intents per imposar-nos una tendència a la fragmentació, la disgregació i la individualització, i als qui pretenen destruir el comú, fer-nos viure en precari, aïllar-nos, empetir-nos i fer-nos sentir impotents, ja que no tenen altre objectiu que dominar-nos mitjançant la gestió de les nostres pors, perquè individualitzats d'aquesta manera no som individus lliures, som fragments de quelcom que s'ha trencat. Aquesta ofensiva del neoliberalisme, no només entesa a l'àmbit econòmic, sinó també als àmbits polítics, filosòfics, antropològics i socials, necessita d'una resposta ferma, sòlida i integral des de l'esquerra. Una esquerra que avui, a Europa, té en els partits socialistes els principals i més importants representants.

Les persones socialistes portem amb nosaltres un anhel infinit de llibertat. Volem que tothom tingui plena llibertat per perseguir els seus somnis i dur a terme el seu projecte de vida, amb ple respecte a les opcions preses pels altres. Allò que ha de caracteritzar aquesta nostra concepció i aquesta pràctica de la democràcia no és pas el fet de reconèixer iguals, sinó el fet de crear-los, proveint condicions per a una seguretat material (una política de redistribució equitativa, d'universalització dels drets socials i una opció per la cohesió de la societat), que garanteixi que tots esdevinguem ciutadans i ciutadanes realment lliures, no només per l'absència de constriccions, sinó per la incorporació a cada persona d'una plena capacitat d'elecció, per a la realització personal, gràcies a condicions personals de bona formació i condicions socials d'equitat.

Socialment, la Catalunya de 2010 és més justa que la de fa trenta anys. L'acció política dels governs d'esquerres, començant pels ajuntaments amb les seves polítiques de proximitat, ha aconseguit crear una societat que actua col·lectivament contra tota exclusió. Tanmateix, tots els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya gaudeixen avui de serveis que fa trenta anys no tenien. Sanitat, educació i pensions, que garanteixen la dignitat i l'autonomia individual, alhora que afermen la cohesió social. Però també barris i ciutats segurs, nets, ordenats, amb serveis iguals per a tothom. I, també elements intangibles, drets socials i individuals que garanteixen la llibertat de les persones a decidir quina mena de vida volen.

Els darrers trenta anys han estat els de la construcció de l'Estat del Benestar, contra la fractura social i la dualització entre rics i pobres. Això forma part de la feina feta, però la feina no s'ha acabat. El present ens planteja nous reptes que cal encarar si no volem perdre el futur.

L'Estat del Benestar està avui sota amenaça. D'una banda, la crisi econòmica ens obliga a cercar eficiència en les polítiques de benestar. De l'altra, les mateixes inèrcies creades en la construcció de les polítiques socials poden posar en perill la seva viabilitat. Finalment, l'ofensiva ideològica conservadora contra l'Estat del Benestar requereix dels socialistes una defensa nítida i ferma del paper indispensable de les polítiques redistributives.

Els equilibris socials són avui diferents que fa trenta anys. La integració, certament incompleta, de les dones a tots els rols socials, les noves formes de família i convivència, la plena igualtat de la immigració, els canvis en les etapes vitals, els reptes de la sostenibilitat en les àrees urbanes i el seu impacte en els comportaments, les noves formes d'oci i de treball, la mutació de les jerarquies socials, l'emergència de nous valors. Tot plegat genera conflictes i avantatges que demanen ser canalitzats, ordenats i prioritzats.

Ha sorgit una nova ciutadania, més segura de si mateixa i alhora més plural, que expressa necessitats i demandes noves al mateix temps que reclama governs forts. L'equilibri entre ciutadania i autoritat ha canviat. És imprescindible buscar noves formes per a què els ciutadans s'expressin i participin en les decisions que abans només prenien els governs. Però això no pot fer-se sense fomentar una nova consciència ciutadana. Tan perniciosa és la pedagogia sense participació com la participació sense pedagogia. L'empoderament dels individus no es pot fer en contra de la societat, de manera que aquesta esdevingui una miríade de petits col·lectius de defensa d'interessos particulars. És necessari el reforçament de la capacitat, la consciència i la responsabilitat social, de la idea que tots formem part d'un col·lectiu que avança junt. Només així els drets individuals esdevenen drets col·lectius.

L'atomització social pot fer que el teixit col·lectiu es trenqui. Aquest és el major perill que enfrontem de cara al futur. I front a això, les persones socialistes hem de reforçar la nostra aposta per enfortir l'interès comú.

Aquesta aposta passa per defensar la millora dels mecanismes de cohesió social de l'Estat del Benestar, com a eines principals per assegurar la dignitat i la llibertat de tots en condicions d'igualtat. Aquesta defensa, però, no pot entendre's com immobilitisme. La reforma de les polítiques de benestar és necessària, perquè n'assegura la supervivència i no a l'inrevés. L'evolució de la societat fa que algunes de les polítiques adoptades fa trenta anys, respecte de les quals hem avançat molt, avui s'hagin de revisar, ja que en alguns casos no responen als seus objectius, o hi van en contra. Cal doncs un veritable impuls reformista, amb la participació dels diferents agents socials i econòmics, un reformisme de progrés que ens permeti abordar les millores que els nostres sistema econòmic i social requereixen per tal de fer-los sostenibles a llarg termini.

La cohesió social, però, també depèn d'elements immaterials que són fonamentals. El PSC ha estat el partit clau per assegurar la cohesió de la societat catalana. Si avui podem dir que els catalans som un sol poble, que gaudim d'una unitat civil forta, és precisament per l'aposta dels socialistes per una identitat oberta, integradora i plural, que no deixi ningú fora.

Ara bé, l'arribada de nous ciutadans ens obliga a seguir amatents i a continuar aprofundint en l'acció d'integració i cohesió, per garantir que ningú no serà exclòs per raons d'origen. Catalunya ha de seguir sent una societat plural i oberta, on qualsevol pugui desenvolupar-se sense haver de renunciar a la seva pròpia identitat. El repte col·lectiu és doble: aconseguir una societat solidària i equilibrada. La solidaritat s'ha d'expressar a través de polítiques públiques orientades a la igualtat i la ciutadania. L'equilibri a través d'assegurar que tothom contribueixi al sosteniment del sistema públic de benestar.

Aquesta voluntat oberta i plural, tanmateix, no ens ha de fer renunciar als elements de cohesió, entre els que sempre ha destacat la llengua, que no volem que sigui patrimoni exclusiu dels nascuts a Catalunya, sinó de tots els que hi viuen. La immersió lingüística a les escoles ha estat un element fonamental en la consolidació de Catalunya com un sol poble i forma part ja del patrimoni social compartit. Llengua comuna i respecte escrupolós a la llibertat dels individus han estat i han de ser, ara més que mai, els objectius de la nostra acció en aquest camp. Ni imposicions, ni segregació. Som catalanistes i federalistes.

Això ens confronta, d'una banda, a un nacionalisme català de caire excloent, que sota l'aparença en favor de la unitat civil, amaga una voluntat controladora i uniformitzadora del país. De l'altra, a un renascut nacionalisme espanyol, desacomplexat, que pretén una esmena a la totalitat del pacte fundacional de la democràcia espanyola i un retorn a tesis neofranquistes de centralisme polític i identitari, dels que la reacció de la dreta espanyola a l'Estatut i la sentència del Tribunal Constitucional en són una clara prova.

És precisament en aquesta conjuntura que des del PSC hem de fer sentir la nostra veu per l'Espanya plural com a expressió del nostre federalisme en defensa de l'enfortiment de l'autogovern i la consolidació del federalisme a Espanya, que garanteix el respecte a la voluntat d'autogovern de Catalunya amb la plena integració al projecte espanyol. La renovació dels pactes, a través de la construcció federal, és avui més necessària que mai, perquè vivim una involució de l'esperit constitucional, a la que alguns responen amb estirabots o iniciatives irrealment, aventures

independentistes. Tots dos camins sense sortida i que poden trencar la unitat social de Catalunya.

De la meitat de la dècada dels setanta del s.XX ençà, s'ha anat imposant en el terreny de les idees, fins a dominar-lo de manera gairebé hegemònica, una línia de pensament que bé podríem denominar com a fonamentalisme de mercat. Es tracta de la tendència a la desregulació, l'afebliment de l'Estat i de la societat mateixa, i la predominança de les finances en l'economia, i en la política en general. Davant d'aquesta puixança, l'esquerra ha estat sovint incapaç de fer una adequada lectura de la realitat i d'adaptar les seves propostes i programes, o bé, pel camí d'aquesta necessària adaptació, ha perdut bona part del seu impuls transformador, convenint per la via de fet en un consens bàsic en política econòmica que ajornava, si no aparçava, la construcció de polítiques econòmiques alternatives a les dominants.

En part, la precària situació del socialisme democràtic a escala europea, que es reflecteix també en els seus resultats electorals, es deu a aquesta pèrdua d'impuls transformador que li dificulta oferir alternatives a la ciutadania.

Però la crisi encetada l'any 2008 ha esberlat els aparadors del capitalisme financer, i molta gent arreu del planeta ha pres sobtada consciència que la cega cobdícia que havia guiat la mà dels agents econòmics responsables de la forma actual del capitalisme ha conduït a un autèntic daltabaix social i econòmic. Després d'uns primers moments de desconcert, en què els discursos globals abundaven en contricció i promeses de redempció, via refundació del capitalisme, el poder econòmic i financer està combatent amb èxit els tímids intents de reforma, mentre empen la por de la ciutadania al total desgavell econòmic com a instrument de dominació política, pressionant per l'adopció de mesures que els pobles només es veuen obligats a assumir sota el xantatge de la desinversió i l'especulació en el mercat del deute.

L'esquerra europea viu no obstant la seva feblesa relativa un moment germinal, que bé podria resultar en un nou impuls per les idees i valors amb què les persones socialistes ens identifiquem, i en unes noves polítiques, ambicioses des de la perspectiva transformadora, que condueixin a la construcció de democràcies socials avançades.

L'alternativa neoconservadora a una Europa socialment justa, políticament unida, i amb una economia productiva sòlida, és una Europa de la precarietat, dels populismes i dels dèficits democràtics, i és per això que la gent socialista assumim el repte de dissenyar una agenda transformadora per a les properes dècades, a la que el PSC vol contribuir amb el present Programa Marc, amb la determinació de superar l'actual situació i restablir la primacia de la política sobre l'economia, de posar-la al servei del progrés i el benestar col·lectiu, i de construir un nou model social europeu, per assolir les més altes cotes de justícia social, que no és pas un luxe del que ens haguem de desfer en temps de crisi, sinó la manera en què els homes i dones podem desenvolupar amb plena llibertat i dignitat els nostres projectes de vida.

Cal que com a socialistes insistim, davant els fonamentalistes de mercat, en què l'economia és política, que no consisteix en altra cosa que en interaccions entre les persones, i que per tant és perfectament possible redefinir-les i dotar-les de regulacions i intervencions que, en el seu conjunt, contribueixin a que el nostre sistema financer i la nostra economia siguin socialment justos i sostenibles.

La Unió Europea viu immersa en una greu crisi per la paràlisi del seu procés de construcció política. Des del PSC creiem que el procés d'integració europea és incomplet si, al costat de la integració comercial, econòmica i monetària, no hi ha un fort impuls a la unió política en un sentit federal. Volem un autèntic procés de convergència social, una veritable democratització dels òrgans de govern i representació europeus, i un enfortiment dels drets i del paper de la ciutadania europea, que no ha comptat prou a l'hora de dibuixar els elements sobre els que ha reposat fins ara el procés de construcció europea. És necessari recuperar el valor i el paper de la política a la Unió Europea.

El programa que en les pàgines següents es desgrana, i que vol donar resposta als reptes presents i als de futur, és fruit d'un procés de debat i participació que ha implicat a més de 700 persones. El procés culmina, però, amb el debat i votació del Programa Marc en el si de la Convenció en la que avui s'apleguen representants de les agrupacions del PSC, en el que constitueix un dels majors esforços de renovació programàtica que ha fet el socialisme català en els darrers anys.

1.1. La unitat civil del poble

La unitat civil és la voluntat d'agrupar democràticament per assolir una societat cohesionada que, amb independència de llengües i orígens, es basa en la igualtat de totes les persones, la lliure afirmació de la pròpia personalitat, els valors, el compromís i la solidaritat amb el conjunt de la

societat. Des del PSC defensem la unitat civil del poble com l'agrupació democràtica de la ciutadania per construir un consens bàsic de valors i un futur compartit.

Des del socialisme reivindiquem la idea de Catalunya com a projecte compartit per tota la ciutadania de Catalunya. Des del PSC entenem el catalanisme com l'agrupació democràtica de la ciutadania per a construir un consens bàsic de valors i projecte de futur compartit.

La unitat civil del poble ha estat sempre una senya d'identitat dels socialisme català que hem ajudat a construir, garantir i preservar durant tots aquests anys. Som un partit que va néixer amb l'objectiu de governar a Catalunya amb polítiques de progrés i que ha fet de si mateix el millor exemple del que significa la unitat civil del poble català, per sobre de diferències buscant sempre els elements comuns i aglutinadors. Volem continuar representant la realitat central del poble de Catalunya que és fruit d'una suma d'origens i tradicions.

Defensem la unitat civil del poble català des del reconeixement de la seva diversitat i pluralitat, i reconeixem Catalunya com una nació de ciutadans i ciutadanes d'origens diversos units per una voluntat de construir un projecte de futur en comú. Pensem que és la nostra obligació defensar i fer pedagogia de la cultura federal en el conjunt d'Espanya.

1.2. Catalanisme i autogovern enfortit per a una Catalunya més pròspera

El catalanisme sorgeix de la voluntat d'autogovern del poble català i de la defensa de la seva identitat lingüística i cultural. El nostre projecte parteix d'una ciutadania compromesa en l'àmbit públic compartit que configura democràticament la comunitat nacional. Som una nació perquè els ciutadans i les ciutadanes de Catalunya volem autogovernar-nos a través de les nostres institucions, el desenvolupament de les quals respon al reconeixement de les legítimes aspiracions històriques del poble català.

L'avenç del catalanisme es manifesta en d'autogovern i per la capacitat d'integració i justícia social que assolim amb estimació per la nostra cultura i respecte per les foranies. Defensem fermament un projecte polític catalanista, plural i integrador, que té com a eixos vertebradors: la consolidació i expansió del nostre autogovern, la lluita per la justícia social i per construir una societat més equilibrada territorialment.

El PSC defensa un catalanisme polític i social de caire plural i transversal en què s'hi puguin sentir representats tots els catalans i les catalanes. El catalanisme polític des del seu inici ha estat integrat per visions i concepcions diferents de Catalunya, del futur de la convivència i de les prioritats de caràcter econòmic, social i cultural. Pensem que l'autogovern de Catalunya es veu reforçat quan aconsegueix la complicitat de la majoria de la ciutadania de Catalunya. Volem que el progrés i desenvolupament econòmic pugui beneficiar tots els sectors de la societat i arribar a tots els racons del país.

El Catalanisme que defensem es construeix també en el respecte al doble sentiment de pertinença de la gran part dels catalans, que se senten catalans i espanyols alhora. Una identitat doble, catalana i espanyola, que demostra que es poden compartir dos sentiments de pertinença. El catalanisme polític que defensa el PSC manté la ferma voluntat de construir una Espanya plural que reconegui i respecti la seva diversitat, tot i admetent que les diferències no impliquen privilegi, i en la què sigui compatible la millora de l'autogovern de Catalunya amb el reconeixement de la diversitat nacional, cultural i lingüística d'Espanya, i que ve de les fonts del republicanisme federal que impregnen el pensament socialista català. El nostre catalanisme esdevé catalitzador d'una Espanya oberta i federalitzant, i d'una Catalunya còmoda amb un encaix singular dins de la pluralitat del conjunt dels pobles d'Espanya.

L'any 2006 un govern socialista a Espanya i un govern de la Generalitat presidit per Pasqual Maragall, amb el suport del socialisme català, d'una amplíssima majoria del Parlament i el recolzament del poble de Catalunya en referèndum va permetre aprovar un nou Estatut, que no només és el més ambiciós per a Catalunya quant a l'autogovern que conté, sinó que alhora procura un encaix constitucional amb el conjunt d'Espanya. Un Estatut que estem convençuts que obre les portes a un federalisme institucional, cultural, judicial, econòmic i fiscal com a mode d'articular l'Estat plurinacional espanyol. Des del PSC som conscients que el nostre treball i les nostres propostes són les millors aportacions per a defensar l'autogovern de Catalunya, que a la vegada respecta i fomenta l'autogovern d'Aran, i també que el nostre compromís amb el projecte socialista espanyol és el millor camí per impulsar l'evolució de l'Estat de les autonomies en un sentit federal.

L'Estatut de Catalunya conté les eines per governar el nostre país amb eficàcia i rigor per tal d'assolir una Catalunya més pròspera i més justa i ha esdevingut el marc central de referència del catalanisme.

Tot i així, la solidaritat interterritorial amb la resta d'Espanya ha de mantenir-se i contemplar-se. Des de l'entrada en vigor de l'Estatut s'ha dut a terme una intensa activitat normativa per tal de desplegar les seves previsions. Des del PSC considerem fonamental continuar aprofundint en aquest procés de producció de marc normatiu que permet concretar la capacitat d'autogovern emparat pel nostre Estatut, i no renunciem a cercar i defensar tot allò que va aprovar la ciutadania de Catalunya en referèndum.

Pel que fa al desplegament de l'Estatut sota la responsabilitat del Govern de l'Estat i les Corts Generals, des del socialisme català considerem que s'ha de continuar amb els esforços per a incorporar els nous paràmetres de l'autogovern català a les regulacions d'àmbit estatal. En el mateix sentit, considerem imprescindible aprofundir en el procés de traspassos de funcions i serveis. Davant de la situació produïda a partir de la sentència del Tribunal Constitucional cal buscar els mecanismes institucionals necessaris per refer el pacte en la direcció de recuperar les atribucions i competències que l'Estatut refrendat pel poble de Catalunya assenyala.

Cal superar el nivell actual, modernitzar i actualitzar tant la Constitució Espanyola com el model d'estat, aprofundint en un model federal per tal de donar resposta a les necessitats de la societat catalana i espanyola. Cal reconèixer que l'estat es construeix a partir dels avenços de les parts i la incorporació d'aquests avenços en la gestió pública és el que farà més moderna la nostra societat.

1.3. Món local i arquitectura institucional de Catalunya

1.3.1. Els municipis, agents de transformació

Per les persones socialistes comencem la construcció del progrés, de la qualitat de vida i la cohesió de la comunitat als municipis i als barris. El municipalisme ha estat el nostre tret distintiu de l'acció de govern perquè en els darrers 30 anys d'ajuntaments democràtics ha estat l'àmbit local l'espai privilegiat on desenvolupar plenament els nostres principis i valors.

Des del PSC apostem per un model de govern, gestió i administració absolutament permeable, on les necessitats del país, del territori i de la població, es satisfan amb l'actuació coordinada i coresponsable de Generalitat i Ajuntaments, convertits en subjectes actius en el disseny i desenvolupament de les polítiques estatutàries, per acabar construint Catalunya des dels municipis.

El municipi és un espai de diversitat, d'innovació i de creativitat, d'on sorgeix el primer impuls per millorar la vida de les persones i l'entorn. Els governs locals són els primers que han d'adaptar-se al dinamisme i els canvis de la societat: noves estructures familiars, ciutadania culturalment diversa, envelliment de la població, situacions de dependència, o garantir la igualtat d'oportunitats per tothom són fenòmens que requereixen repensar, per enfortir les polítiques i serveis públics dels municipis, tot fent que el dinamisme i la diversitat local esdevinguin un veritable motor de canvi.

Els municipis són també agents globals, que milloren i creixen treballant en xarxa amb altres municipis i administracions. Per aquest motiu, defensem un model que s'adapti a les diferents especificitats del nostre mapa municipal tot incorporant característiques com la seva grandària, situació, activitat o composició social per tal de garantir l'equilibri territorial del país. Des del socialisme apostem per potenciar, a diverses escales, els espais supramunicipals, metropolitans o mancomunats, on es poden desenvolupar estratègies conurbades i nous models d'articulació político-administrativa, basats en la creació, complementarietat i coordinació de sinèrgies vers l'eficàcia, eficiència, qualitat i millora contínua en la gestió pública.

Des del PSC sempre hem defensat que el gran valor del municipi és la proximitat. Totes les decisions que es prenen tenen un impacte directe sobre la vida de cadascuna de les persones que hi conviuen, sobre la igualtat d'oportunitats i sobre la justícia i cohesió social. Per aquesta raó, les competències municipals i el seu finançament han de potenciar-se encara més, tenint en compte el principi de subsidiarietat. El Govern i l'Administració local han d'assumir el paper d'agents facilitadors d'un nou model de creixement i progrés sostenible en totes les seves dimensions: econòmica, social, territorial i mediambiental.

Els municipis constitueixen la base del teixit econòmic del país i els Ajuntaments han d'assumir la responsabilitat de promoure i dinamitzar, concertadament amb els sector privat i els agents socials, l'activitat de les PIMEs, dels emprenedors, dels autònoms (els petits empresaris professionals per excel·lència) i, per sobre de tot, la formació professional i ocupació dels treballadors.

La capacitat d'actuació de l'Administració local, però, es troba condicionada per la disponibilitat dels recursos, financers, humans i materials, necessaris per desenvolupar les seves polítiques amb

eficàcia. Per governar els municipis del futur, doncs, s'ha d'impulsar prioritàriament un nou model de finançament de les hisendes locals, implicant l'Estat i la Generalitat, que sigui proporcional a les creixents competències assumides i que garanteixi l'equilibri, viabilitat i sostenibilitat econòmica de les polítiques de proximitat i qualitat de vida.

Per fer efectiu l'equilibri entre competències i recursos, les hisendes locals (amb el suport de les administracions estatal i autonòmica) hauran de disposar d'un nou marc pressupostari, més flexible i sostenible, i de nous, majors i més estables mitjans de finançament. La suficiència financera passa també per l'equilibri pressupostari, l'optimització en la gestió dels recursos disponibles, les estratègies de mancomunació intermunicipal i, fins i tot, per la comunicació pedagògica als ciutadans dels aspectes bàsics de la situació i gestió de la hisenda local. Aquestes accions permetran avançar en la necessària cultura de la coresponsabilitat ciutadana i social.

Caldrà doncs afavorir i pensar en gestions supramunicipals, per tal de generar estalvis de recursos i optimització de serveis. El sentit del desplegament de les administracions intermèdies ha d'esdevenir un reforç i unes eines als ens municipals, la consolidació de les Vegueries i de les àrees metropolitanes són claus per assolir una verdadera sostenibilitat i cohesió en el territori.

L'espai públic és la clau de volta de la nostra concepció del municipi i de la comunitat. En el treball polític per la cohesió social els barris i els espais públics són bàsics. Un dels eixos vertebradors del municipi i de la seva sostenibilitat, és la cohesió social dels ciutadans, que han d'articular les seves relacions entorn principis i valors que garanteixin la continuïtat i creixement de la vida en comunitat. La qualitat, dignitat, equipament i manteniment dels entorns d'ús compartit és un catalitzador de la vertebració i cohesió social dels ciutadans que hi troben en ells un referent vital i un punt d'identificació amb la comunitat. Pel PSC l'espai públic és l'espai de ciutadania compartit, és un lloc de relació, d'ús col·lectiu, on es materialitza el model de convivència que defensem; en llibertat, amb respecte a la diferència, prioritzant l'interès públic per sobre de l'individual, garantint la igualtat en el seu ús, amb serveis de qualitat, ben pensat i planificat. La llei de barris és, tal vegada, l'exemple més clar d'una política d'esquerres que té per objectiu dignificar la vida als barris i l'espai públic.

Defensem un model de municipis participats i educadors, transmissors de valors col·lectius, a través del treball conjunt entre sistema educatiu, ajuntaments, ciutadans i famílies. El paper de l'educació és fonamental com a vector de transmissió de valors col·lectius, democràtics i cívics, i punt de partida d'un treball comunitari, participatiu i integrador, on les xarxes socials potenciïn el valor públic d'allò que és de tothom i compartit per tothom.

Especialment importants són els equipaments, espais i serveis de proximitat, que han de planificar-se i gestionar-se en xarxa de manera interactiva i escoltant les necessitats del territori amb una visió integradora de les seves dimensions social, econòmica, urbanística i territorial. De la mateixa manera, s'ha de fomentar el comerç, la mobilitat, l'habitatge assequible, els equipaments (educatius, socials, culturals, esportius i sanitaris), l'accés a les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) i la creació d'espais de relació social, com a actius fonamentals per construir ciutats i pobles vius, equilibrats i sostenibles.

1.3.2. Un model institucional eficient i al servei del país

Des del socialisme creiem en un model institucional eficient i comprensible per la ciutadania, basat en tres nivells: local, nacional i federal. Un model d'institucions capacitades per dur a terme amb prou recursos les seves competències, que han de ser assignades a partir de criteris que suposin una millora democràtica i de participació dels ciutadans; d'una millor gestió pública i d'un ús eficient dels recursos; i en tot cas en base al principi de subsidiarietat.

Volem que el nostre model institucional prioritzï la recerca de l'eficiència conjunta, de tal manera que les responsabilitats estiguin repartides de manera clara i el seu finançament sigui transparent. És fonamental evitar la duplicació de funcions i estructures i cal treballar per racionalitzar la nostra xarxa d'administracions de forma que puguem optimitzar tots els recursos existents. Apostem per eliminar el concepte de serveis impropis i proposem transformar-lo en el de delegació de serveis, amb un clar marc competencial i un sistema financer suficient, que no depengui dels cicles econòmics o de les voluntats canviantes de les majories polítiques municipals i d'altres nivells administratius.

Pensem que amb el suport estratègic de la Generalitat, i un sistema de finançament equilibrat, el món local pot assumir la direcció operativa de moltes polítiques. Volem impulsar vies de coordinació entre els diferents ens que componen el nostre sector públic i fomentar la col·laboració entre unitats i professionals de diferents institucions.

El federalisme del PSC també és un referent per desplegar les institucions catalanes: en la Generalitat hi resideix la legitimitat política de Catalunya, però no és l'única, els municipis són part essencial de l'arquitectura de Catalunya. La peculiar estructura territorial de Catalunya fa que tot sovint només les poques àrees molt urbanitzades generin projectes propis, mentre que gran part del territori depèn exclusivament de projectes iniciats i gestionats per la Generalitat. La planificació territorial desenvolupada permetrà disposar arreu de les infraestructures i altres condicionants bàsics per tal que en cada espai de Catalunya les persones i les institucions més properes puguin elaborar i dur a terme projectes de desenvolupament econòmics o socials.

Defensem una estructura institucional que no fomenti la uniformitat o l'excessiva planificació, i que alhora mantingui una cohesió i una coherència globals. No caldrà descartar certs nivells de competència entre territoris en algunes matèries, com ara mateix passa amb el turisme, perquè globalment pot ser més positiu que una planificació per àrees d'exclusivitat territorial.

Les vegueries, que han de desplegar-se en tant que són previstes a l'EAC, no han de respondre únicament a la canalització d'identitats territorials diverses, sinó com a ens de representació i interlocució, i sobretot de cooperació local i solidaritat interterritorial, que assegurin la millor prestació dels serveis arreu de Catalunya. El sentiment d'identificació amb un territori, un espai, un poble o una ciutat té elements molt positius que cal recollir i canalitzar.

Ara bé, vertebració institucional de les identitats pot generar mapes institucionals que no responguin a les necessitats de les persones que viuen als territoris. Les persones socialistes creiem que és necessari avançar en la definició d'àmbits de col·laboració que permetin superar la fragmentació de tenir 947 municipis, 41 comarques i 7 vegueries. Cal desenvolupar solucions de geometria adaptada a cada situació que respectin les identitats dels diferents municipis, que permetin definir estratègies ambicioses i objectius comuns, i facilitin l'estalvi mitjançant la gestió integrada i eficient dels serveis públics col·lectius o altres projectes. En aquest sentit el PSC ha treballat i continuarà treballant per respectar la singularitat d'Aran en la nova divisió territorial de Catalunya com una mostra ferma més del seu compromís amb el territori.

Catalunya afrontarà en els propers anys un procés de racionalització de la seva organització territorial i administrativa. Cal tenir en compte que en el context de crisi econòmica en què ens trobem fa, a més, necessari i urgent optimitzar els recursos públics. Tot plegat posa sobre la taula de forma ineludible la simplificació del mapa administratiu català.

El PSC ha apostat sempre per uns criteris d'igualtat d'oportunitats en l'accés als serveis públics i també d'equilibri territorial, especialment en els municipis més petits o amb menys recursos. Criteris que volem preservar en el debat que jaurem d'afrontar. Els Consells Comarcals com a ens locals d'associació voluntària on poder mancomunar serveis i aconseguir economies d'escala tenen sentit en determinats territoris de Catalunya, però pensem que cal obrir un debat seriós i rigorós sobre la seva vigència en d'altres territoris on poden confluïr o sobreposar-se amb l'acció institucional i política d'altres administracions (àrea metropolitana o consells de vegueria).

1.3.3. Barcelona i Catalunya: sumes i sinèrgies

La Catalunya que progressa, que innova, que és creativa i cerca mantenir la cohesió social i millorar l'equilibri territorial, té a Barcelona i la regió metropolitana el millor exponent de les fites aconseguïdes col·lectivament durant les darreres dècades. És per això que Barcelona s'ha erigit en una ciutat referent a Europa, gràcies a la seva espectacular transformació urbana i a l'encert de moltes de les polítiques d'atenció a les persones.

Avui Barcelona és el model de ciutat socialista a Europa. Tanmateix, molts d'aquests avenços s'han fet sense una política que deliberadament permetés les sumes efectives i coherents entre la capital i totes les ciutats de la seva àrea metropolitana i tot sovint a contracorrent d'un discurs, alimentat des de la retòrica nacionalista, que ha emfatitzat les oposicions enlloc de les sinèrgies entre la capital i la resta del país.

Les presidències successives de Pasqual Maragall i José Montilla han permès capgirar aquesta dinàmica de confrontació estèril i perjudicial i s'ha reforçat una concepció que aposta per un país entès com una xarxa de ciutats que cooperen. Per això mateix des del PSC creiem que un objectiu fonamental per als propers anys continua sent reforçar una Barcelona metropolitana forta, dotada amb unes infraestructures i serveis a l'alçada de les seves necessitats, contenidora d'iniciatives que generin emprendiment i innovació, gestionada d'acord amb els reptes actuals d'una gran metròpolis que pugui garantir cohesió social i convivència com aquests territoris necessiten, a fi de fer efectiu el seu lideratge sobre el conjunt de Catalunya.

La Barcelona que volem la gent socialista, cap i casal, ha de continuar enfortint-se com a motor del corredor mediterrani i l'eix de l'Ebre, que ajudi a consolidar amb fermesa el paper de Catalunya en un món competitiu, que treballi activament per l'estratègia de ser la Porta Sud d'Europa i que respon al repte de ser la capital europea de la Mediterrània.

I en aquest context són necessàries, també, instruments de gestió adient. L'àrea metropolitana de Barcelona i la resta de realitats metropolitanes del país han de ser dotades de l'estructura institucional i la capacitat de gestió necessària per tal de donar resposta a les especials necessitats dels ciutadans d'aquests espais i alhora contribuir a que Catalunya participi en primera línia internacional en l'economia, el coneixement i la cultura.

1.4. Un projecte federal per a Espanya i per a Europa

El federalisme no és per a nosaltres solament una determinada arquitectura institucional és un principi d'organització social que reflecteix l'aspiració de conjugar la llibertat amb la solidaritat. En base al principi federatiu podem establir vincles per bastir una comunitat cooperativa, que cerca l'equitat, és respectuosa de la diversitat i fomenta el pluralisme.

Aquest principi de federació dels ciutadans basada en la voluntat i la convicció, portat a la construcció d'una cultura política, és la base de la nostra concepció de l'articulació federal de l'Estat: una articulació entre les parts i el tot en què preval la lògica democràtica, la deliberació i la participació en les decisions comunes.

El projecte del PSC és desenvolupar plenament l'Estatut i impulsar l'evolució federal d'Espanya. El catalanisme federalista és per a nosaltres el nostre marc de referència. Un catalanisme que defensa la realitat nacional catalana sense negar la realitat espanyola i s'erigeix en defensor i impulsor de la llengua catalana, la pròpia de Catalunya, reconeixent la llengua castellana com a llengua pròpia de molts catalans. La capacitat de Catalunya d'actuar com a gresol ha permès configurar una identitat col·lectiva, que en pluralitat i la diversitat, ens ha permès sentir-nos un sol poble.

Apostem clarament pel federalisme com el millor mètode per a fer avançar i millorar el funcionament de l'Estat de les Autonomies, com el millor mecanisme per a reconèixer la diferència entre Comunitats Autònomes promovent alhora la cooperació i la concertació entre elles i amb el govern central.

Des del PSC defensem el federalisme com el principi polític que fa possible la convivència i la igualtat en una societat complexa i un país plural. Amb aquest principi volem construir un model d'Estat i un model de Societat. I per això és necessari explicar i fer entendre de manera més pedagògica i eficient, a la resta dels socialistes de l'estat, quin és el nostre model per compartir-lo i defensar-lo plegats.

Proposem el federalisme com a principi per conviure en la diferència. Parlar de federalisme és parlar de model de convivència, de construir un projecte d'unió des de la llibertat i l'autogovern on tots els ciutadans hi guanyem i que defensa la convivència en la diferència, tot cercant la millora de la democràcia. Volem construir un federalisme que respongui a les necessitats de les persones, capaç d'oferir principis i valors comuns i que es mostri respectuós amb la diversitat cultural i lingüística. Una de les majors aportacions de Catalunya al pensament polític progressista és el republicanisme federal, que va arribar a presidir Espanya durant la Primera República, única ocasió on un cap de govern fou català. El republicanisme federal és una de les grans fonts de pensament del socialisme català, i que permet perfectament adequar les realitats nacionals espanyoles i catalanes entre elles.

Defensem el federalisme com el model que millor respon a un món global i a una societat complexa i diversa. El federalisme és el principi polític que respon millor a societats complexes, als problemes i desafiaments de les democràcies modernes. Les societats actuals no són homogènies i el federalisme és respectuós de les diferències. Per això pensem que és el sistema que millor respon a països com el nostre, perquè no només no nega les diferents identitats que la conformen, sinó que es mostra orgullosa d'elles, perquè sabem que és en la pluralitat i en l'intercanvi on trobem més riquesa.

Apostem pel federalisme com a model de convivència per viure en llibertat. La llibertat dels individus que serveix per viure en comunitats més àmplies, no atomitzades, no homogènies. Es tracta d'un compromís polític col·lectiu, cívic, que es genera des del pluralisme, la participació i la deliberació. Per això és un exercici de radicalitat democràtica i una aposta de millora de la democràcia de les institucions. El pacte de convivència només és possible per la via de la convicció i de la voluntat, no per la via de la imposició ni de l'exclusió.

Des del socialisme defensem una articulació federal d'Espanya com el millor projecte col·lectiu de convivència. La nostra és una proposta ideològica de confluència de lleialtats, i també és

una proposta racional, jurídica i tècnica. L'evolució d'Espanya cap a un Estat federal de les autonomies no és irreversible i haurem de seguir treballant per assolir aquesta fita fonamental en el nostre camí d'organització i vertebració de l'Estat. El nou Estatut del 2006 ens assenyalava l'horitzó futur, i ens marca els nous reptes i les noves oportunitats en termes d'autogovern. Depèn de nosaltres dibuixar bé el camí i aprofitar bé el que ens ofereixen els nous textos. La modificació de l'Estatut del 2006 per part del Tribunal Constitucional ens obliga a buscar altres mecanismes per reforçar aquells aspectes que finalment no han quedat recollits i que qualifiquem d'importants per al nostre autogovern. La iniciativa en la modificació o l'aportació de noves lleis orgàniques ha de suplir aquests aspectes retocats del nostre Estatut. Només des del consens i la responsabilitat podem afrontar un ple desplegament del text originari de l'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya, les Corts Generals i ratificat pels ciutadans de Catalunya.

El nou Estatut d'Autonomia de Catalunya, conjuntament amb la nova fornada d'estatuts d'autonomia (Aragó, País Valencià, Balears, Andalusia, etc.), conformen una realitat que acostava l'estructura de l'estat al federalisme. En aquest context continua essent necessària la reforma constitucional que estimuli un senat com a autèntica cambra territorial de cooperació entre els territoris.

Pel PSC, federalisme és que les parts que formen un tot treballin per l'interès comú, no només pels interessos propis. Posem l'èmfasi en la defensa dels interessos de tots els ciutadans d'Espanya perquè aquests també són els nostres. Quan els defensem estem defensant els de tots. No és que demanem menys que els altres, no és un problema de graduació o d'intensitat, és que demanem quelcom diferent, des d'una fonamentació diferent i per a una finalitat diferent.

Federalisme és una cultura, una actitud on la lògica que preval entre el tot i les parts no és una lògica territorial, sinó una lògica democràtica, d'articulació de la complexitat, d'aposta per la participació i la deliberació, de lleialtat institucional. Aquesta és la millor manera de treballar per la ciutadania. Aquesta és la nostra proposta d'un federalisme pels ciutadans.

Finalment, el federalisme que proposem també és municipalista. La proximitat en la presa de decisions i l'aplicació del principi de subsidiarietat perquè actuï el poder més proper al ciutadà van implícits en la concepció d'un poder multinivell al servei de les persones. Ens marquem un horitzó de reforçament i potenciació democratitzadora dels governs locals.

El federalisme no és un pas més cap a un Estat confederal ni cap a la independència. L'essència del federalisme és el Pacte per estar junts, un pacte fonamentat en la confiança, en la voluntat de sumar, de construir plegats, de compartir uns valors i un projecte comuns. Defensem un federalisme integrador i horitzontal, perquè busca la cooperació mútua entre les persones, la convivència harmoniosa entre gent lliure. Amb el Federalisme el centre de poder es transforma en un reconeixement de diferents centres de poder, relacionats horitzontalment, no jeràrquicament o vertical, i treballant en cooperació per realitzar un bon exercici del poder polític al servei dels ciutadans des de la proximitat.

Les unitats federades han de tenir garantida la seva personalitat, el seu autogovern, la lleialtat institucional, la promoció de la diversitat i la pluralitat i el respecte per la llibertat. En paral·lel, es requereix també la voluntat d'exercir amb responsabilitat el cogovern, la implicació en configurar la voluntat política general, i pensar en l'interès comú. Cal assolir les preferències o les decisions polítiques mitjançant la deliberació, construint allò millor pel bé comú des de la dinàmica democràtica.

El federalisme dels ciutadans és la construcció d'una identitat inclusiva. Des de l'autonomia amb voluntat d'unió, és la construcció d'un poble de pobles. Des d'una memòria compartida i amb un contracte de convivència vivim en múltiples identitats i múltiples lleialtats, en llibertat, igualtat i fraternitat.

El federalisme ens ofereix una manera d'estructurar el territori, però amb la finalitat última d'oferir a la ciutadania una millor vida. El nostre interès se centra en la relació democràtica i de diàleg entre les persones en llibertat. Federalisme ve de foedus que significa Aliança, una aliança entre persones lliures. Volem i treballem per un concepte de ciutadania fort. Ens cal reforçar la societat civil per tenir la seva complicitat i el seu compromís cívic. El federalisme té una vocació solidària de cerca de l'equitat. El nostre model aposta per: la solidaritat entre els territoris, la coresponsabilitat fiscal, la dimensió cooperativa de justícia social i de cohesió.

Defensem una proposta basada, per una banda, en la cooperació, la solidaritat i la cohesió amb la voluntat de crear un govern compartit que requereix empatia, generositat i comprensió dels altres. Per una altra banda, és una proposta que exigeix i garanteix un profund autogovern, una lleialtat i el respecte de la diversitat de les diferents comunitats que implica el reconeixement mutu, amb la certesa de poder aprendre i créixer en aquest pacte de convivència en la diferència. Hem d'aprofundir en el projecte comú europeu, desenvolupant una autèntica federació europea, en la construcció de

la qual els ciutadans i ciutadanes d'Europa han de tenir un paper protagonista.

1.5. L'aposta per una Europa forta

L'entrada en vigor del Tractat de Lisboa ha suposat un pas endavant en la construcció política de la Unió Europea, i en la seva democratització. Com a socialistes creiem que la unitat europea no és plena ni completa si no es produeix un autèntic procés de convergència social. Es fa necessari convergir en matèria fiscal, en normes laborals i garanties socials, i en la regulació dels drets dels treballadors, alhora que es fa necessari reforçar la construcció política de la Unió Europea. Les cessions de sobirania a un àmbit de decisió europeu s'han d'acompanyar necessàriament de l'establiment de mecanismes de control democràtic del processos de decisió.

Des del PSC volem que Catalunya pugui influir decisivament en la política exterior espanyola en la projecció d'iniciatives de pau, solidaritat, cooperació i construcció europea. Proposem que Catalunya tingui presència qualitativa i visible en aquells àmbits que li són naturals i propis, ja sigui des de la pertinença (Unió Europea), la proximitat cultural i històrica (Amèrica Llatina) o el veïnatge (Mediterrani i Magrib).

Defensem una Catalunya que projecta les seves capacitats cap a Europa i el món, conscient de les seves limitacions, però orgullosa i convençuda de les seves potencialitats. Una Catalunya que vol ser coneguda i reconeguda com un país obert i compromès, treballant amb els altres.

Des d'una perspectiva progressista, integradora i federal de l'Espanya de les Autonomies, cal una optimització de l'acció i l'activitat exterior de Catalunya dins el marc constitucional i del nou Estatut, que tingui com objectiu principal una millora de la capacitat i l'eficiència d'aquesta presència externa que desenvolupa el Govern català, i una adaptació de la política exterior espanyola a la situació actual - no sols en relació al context internacional, amb l'emergència de nous països i regions i l'aparició de nous actors no estatals, sinó també dins el mateix Estat, d'ençà l'entrada en vigor del nou Estatut.

Creiem que el model actual de participació de Catalunya en les institucions europees és un excel·lent exemple de col·laboració i lleialtat institucional i, per tant, volem traslladar-lo a àmbits de la política exterior espanyola dins del marc constitucional i estatutari.

Cal tenir present la necessitat de conciliar la coherència de la política exterior d'Espanya, en el seu conjunt, i el reconeixement de l'autogovern de Catalunya, reforçat amb el nou Estatut d'Autonomia, per a poder desenvolupar activitats exteriors en el camp de les competències que disposa el Govern català.

Pel que fa a la projecció exterior, cal tenir present que la marca Barcelona gaudeix d'un prestigi internacional que contribueix a identificar-nos també com a país. És per això que hem d'aprofitar aquesta marca Barcelona per desenvolupar una promoció decidida per part dels diferents organismes de promoció comercial de la Generalitat i aprofitar-la per potenciar la marca Catalunya, per tal que identifiqui el conjunt del país i els seus actors, en el marc de les nostres relacions internacionals i les oportunitats que dona la Unió Europea. Pensem que és important potenciar els projectes i oportunitats internacionals existents en matèria d'economia, de cultura, de tradició i de comunicació, en universitats, en recerca i innovació, i potenciar la capacitat de Catalunya d'atracció d'inversors, d'empreses i de talent d'arreu del món.

La política europea és des de fa temps el nostre quart àmbit de governança que es complementa amb l'estatal, l'autonòmic, i el local. L'Estatut i el Tractat de Lisboa -Llei de Llei catalana i europea, respectivament- potencien el paper de Catalunya a la Unió Europea. Amb l'aprovació a les Corts Generals de la Llei que regula l'aplicació del principi de subsidiarietat, s'articula aquesta participació dels parlaments autonòmics.

Catalunya ha d'exercir la seva influència i la defensa dels seus interessos en les diferents etapes de formació de totes les normes o decisions que resultin rellevants durant el procés decisor de les institucions europees, des de la fase d'iniciativa en el si de la Comissió, a l'aprovació parlamentària, passant per la sensibilització de tots els actors implicats, sense que representi un perjudici cap als interessos de la resta de l'Estat. En aquest sentit, cal seguir enfortint el paper de la Delegació del Govern de la Generalitat davant la Unió Europea.

Volem una Catalunya que sigui centre neuràlgic de l'Euroregió Pirineus Mediterrània, on Barcelona hi jugui un paper capdavanter. Catalunya necessita mantenir i aprofundir els projectes de cooperació transfronterera i interregionals que en gran mesura, ha contribuït a impulsar: L'Euroregió Pirineus Mediterrània n'és el seu clar exponent. Des de la seva creació s'estan creant sinergies en els

seus múltiples àmbits de treball -infraestructures i transport, cooperació educativa, universitària i cultural, innovació o gestió de recursos energètics, per exemple). Hem creat l'Agrupació Europea de Cooperació Territorial (AECT), un instrument que ens ha de permetre afrontar amb millors garanties els reptes de la cooperació transfronterera i desenvolupar projectes de cooperació territorial cofinançats per la Unió Europea.

Catalunya com un del territoris més avançats d'Europa i de la Mediterrània, ha de continuar liderant i aglutinant aquesta àmplia euroregió europea, a l'entorn dels seus vint milions d'habitants, integrada per les regions del sud-est de França (Midi-Pyrénées i Languedoc-Roussillon) i les del nord-est d'Espanya (la pròpia Catalunya, Aragó, Balears i València), que té unes clares complementaritats i interessos estratègics comuns del tot rellevants.

La designació de Barcelona com a seu de la Unió per la Mediterrània (UpM), suposa un reconeixement dels valors, el model i la imatge que encarna la capital de Catalunya, però també dels prop de 15 anys de cooperació euromediterrània que s'han ha de suposar un impuls en l'esfera econòmica i empresarial, potenciar la cooperació amb universitats dels països mediterranis, ampliar la nostra cooperació política amb la regió en el marc de l'economia social i sostenible, i finalment, incrementar la nostra influència a la Unió Europea, aprofitant el bagatge i el nostre posicionament en el marc mediterrani. Catalunya ha de treballar perquè el cabal del Procés de Barcelona, els seus avenços i el seu compromís d'equitat i justícia, siguin indissociables de la nova UpM. Es necessària la consolidació de la UpM, recolzant el funcionalment del seu Secretariat General i l'execució dels programes de cooperació regional acordats, tot recollint les aportacions de l'Assemblea Parlamentària Euromediterrània i fent visibles les aportacions de la societat civil vinculada al procés.

Com a socialistes catalans creiem en la necessitat d'instaurar una política pública de cooperació al desenvolupament humà sostenible des de la seva perspectiva més àmplia: social, econòmica i ambiental. S'assumeix el compromís que aquest desenvolupament global i sostenible sigui un element essencial i inseparable de tota acció exterior.

La cooperació al desenvolupament ha deixat de ser una tasca d'assistencialisme, passant a ser una política pública més. A partir d'ara s'haurà de dur a terme un aprenentatge compartit, entre entitats, contraparts i administracions, tant del sud com del nord, que creen sinèrgies i reforcin també accions conjuntes de sensibilització de valors.

Seguint aquest mateix fil conductor, el nostre partit sempre ha defensat una política de cooperació al desenvolupament municipalista, ja que considerem que les iniciatives globals només són possibles si s'acompanyen d'iniciatives de caràcter local.

En els darrers anys s'ha consolidat el codesenvolupament com un dels instruments més eficaços en la gestió compartida dels fluxos migratoris- Així, el codesenvolupament es concep com una política de corresponsabilitat on la població immigrada té un paper important com a actors en les polítiques de cooperació que s'efectuen en les seves poblacions i territoris d'origen. En aquest sentit, es fa necessari aprofundir i concretar, amb la participació dels diferents actors, el contingut i la transcendència que ha de tenir el codesenvolupament en la resta de polítiques públiques amb les que està interconnectat.

D'altra banda, els Governos locals són també un espai de compromís amb el món, a través de la cooperació al desenvolupament i la diplomàcia municipal. Un espai de trobada d'entitats i persones que treballen per la pau, la solidaritat i la cooperació. Molts municipis són impulsors d'accions de diplomàcia municipal, i és necessari que els governs locals tinguin la voluntat de recolzar i ser presents en xarxes de ciutats que treballin per un món més just i solidari. Tot aquest moviment de persones i entitats vinculades a la solidaritat, és una força social vinculada al progrés de Catalunya com a país obert i compromès, que cal posar al servei d'un projecte de país avançat.

Des del PSC estem plenament compromesos amb els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM), que caldrà assolir l'any 2015. Per això, explicitem el compromís a adoptar les mesures necessàries i aplicar recursos corresponents per assolir-los, des d'aquelles institucions on tenim responsabilitats de govern. Així, el Govern catalanista i d'esquerres fou el primer ens subestatal en signar el 2005 un acord estratègic plurianual amb la Campanya del Mil·lenni. Són aquestes mostres de solidaritat internacional, les que els països en vies de desenvolupament més valoren i, per altra banda, suposen també situar el nom de Catalunya dins la comunitat internacional.

Finalment, cal garantir, que tot i trobant-se en temps de crisi, les polítiques de cooperació internacional esdevenen un actiu estratègic per al desenvolupament humà en tant que són instrument clau per a la lluita contra la pobresa i les desigualtats. En la mateixa línia està el treball contra la corrupció, així com la promoció i extensió del comerç just, igualment necessari per contribuir a un desenvolupament

social i econòmic equilibrat als països en vies de desenvolupament.

1.6. Qualitat democràtica: recuperar la confiança en la política

Catalunya i Espanya viuen el període de democràcia més llarg i pròsper de la seva història, durant el qual hem pogut normalitzar les institucions polítiques i recuperar i reafirmar l'autonomia de Catalunya. A partir d'aquesta constatació cal també reconèixer que hi ha aspectes del funcionament del nostre sistema democràtic que han de ser millorats. Per això, la regeneració de la confiança en els polítics i en els partits, així com la lluita contra la desafecció són objectius prioritaris per al PSC.

Estem decidits a millorar la qualitat democràtica i la participació ciutadana en la vida pública, impulsant estratègies i pràctiques orientades a revitalitzar i renovar, des de la coresponsabilitat, l'activitat política i el funcionament dels partits polítics. Hem de treballar per tal de garantir que la participació ciutadana esdevingui una eina útil tant per a la persona com per a la societat, generant confiança en la ciutadania.

Darrerament la paraula "polítics" genera rebuig entre la ciutadania. Aquest és un fet que ens preocupa profundament. Des del PSC reconeixem que els polítics hem comès errors, de vegades per manca d'encert per l'actuació, per no entendre les prioritats ciutadanes, i d'altres malauradament per comportaments reprovables legalment o ètica, que estan molt lluny del que és el nostre ideari socialista.

Tot i així, volem afirmar que pel PSC la política no és un joc de poder o ambició, és una forma de manifestar el nostre compromís social que ens impulsa a treballar pels valors i principis que conformen el socialisme democràtic.

Considerem que la política és un esforç constant per a assolir un futur millor per a la comunitat. Entenem la política com un compromís amb la societat i també com un dret irrenunciable. La participació política universal és un dret que va requerir d'un procés llarg i dur per a ser consolidat i per això defensem que tots i totes els membres de la nostra comunitat hem de compartir la responsabilitat que deriva d'aquest dret. L'acció i l'activitat política no es redueixen a la delegació de l'exercici d'una tasca en els representants electes; implica un exercici continu de coresponsabilitat basat en el diàleg, la iniciativa i el treball permanent de tots els agents implicats.

Volem que la ciutadania recuperi la confiança en el sistema polític com a motor de canvi social i millora de la qualitat de vida i per això ens comprometem a liderar un canvi necessari en la percepció de la política. Aquest procés implica identificar aquells aspectes no satisfactoris del nostre sistema polític i buscar mecanismes per millorar-los. Volem recuperar la capacitat il·lusionant de la política, com a eina principal del progrés de les societats democràtiques. El PSC ha de potenciar aquesta participació allà on tingui responsabilitats de govern, i buscar nous i imaginatius elements de participació allà on estigui implantat al territori.

Des del PSC apostem pel diàleg i el reconeixement dels valors dels altres; per això defensem la necessitat del treball polític des del reconeixement a totes les opcions i visions que respectin el marc de convivència bàsic. Considerem que totes les entitats, associacions, partits polítics o iniciatives ciutadanes que treballen pels valors compartits i pel benestar col·lectiu són un element clau de la nostra democràcia. Catalunya ha pogut sempre comptar amb una societat civil forta i inquieta que ha estat protagonista de la construcció del país. Apostem per aquesta Catalunya del compromís social i de les iniciatives cíviques.

Volem recuperar l'autenticitat en el diàleg amb i entre els càrrecs polítics. Hem de ser capaços de transmetre de forma senzilla i comprensible l'abast i magnitud de determinats debats perquè tenim una gran responsabilitat sobre la conformació de l'opinió pública, fonamental en una societat democràtica. Sovint, les declaracions dels i de les responsables polítics ofereixen una certa sensació de previsibilitat i manca de fons. Revisarem les nostres pràctiques per tal d'evitar els intercanvis estèrils en temes que queden lluny de les preocupacions socials. Cal ser conscient i valorar en tota la seva dimensió el paper fonamental que juguen els mitjans de comunicació, en un triple front: buscant la independència i autonomia dels professionals de la informació, amb compromís per part nostra de transferència rigorosa d'informació i amb exigència de pluralisme i rigor en els mitjans de titularitat pública. En aquest sentit, és d'una importància cabdal aconseguir l'interès de la joventut en el procés de presa de decisions social.

Proposem una forma d'entendre i de fer política, que reconegui els valors, que analitzi i valori els potencials i els límits de l'acció pública; que activi a la ciutadania i que integri els posicionaments de tots els actors implicats. La qualitat de vida i millora contínua de la vida democràtica es demostra en els actes quotidians dels socialistes a les institucions, promovent la comunicació i la consulta de

tots els agents socials i de les persones implicades en les actuacions, mitjançant l'acció política de proximitat i amb metodologies i instruments de consens i innovació social. Produint, així, un canvi de cultura política que fomenti "l'empoderament" de la ciutadania.

El nostre compromís amb la ciutadania implica no només la lluita per l'assoliment d'un model de societat sinó també la garantia d'un procés transparent i honest que permeti la construcció d'una ciutadania responsablement informada. Per això, hem de caminar més cap a unes formes de gestionar les institucions que permeti retre comptes a la ciutadania de la política i gestió fetes. Un exercici de transparència i també de pedagogia de què, perquè i com s'han fet les diferents actuacions.

Volem adquirir un compromís de bon govern amb el país, amb la societat, amb la ciutadania i amb la resta d'agents polítics. El bon govern depèn de la qualitat dels governants i de la qualitat de les institucions polítiques. Ens comprometem a promoure un marc ètic i d'obligat compliment, fet públic, dins del qual s'haurà de desenvolupar l'activitat de les persones designades per ocupar càrrecs de direcció o de confiança política (aquests contractes s'adequaran a la naturalesa de cada càrrec o funció i es faran públics). A través d'ells els càrrecs del PSC es comprometran a posar en marxa polítiques de transparència i de qualitat democràtica per millorar el nostre sistema institucional, així com a respectar un codi de comportament ètic d'honestedat, servei públic i de lleialtat institucional.

Un dels aspectes que genera més preocupació entre la ciutadania són les remuneracions dels càrrecs electes i del personal de designació directa així com la resta de percepcions en forma de dietes, indemnitzacions o despeses protocol·làries. El PSC es compromet a fer pedagogia per revaloritzar i legitimar la política i la tasca de les persones que es dediquen a fer política i la fan des del convenciment i la responsabilitat, que són la gran majoria. També treballarem perquè la societat els vegi com el que són, servidors públics, i no com persones que utilitzen el càrrec en benefici exclusivament propi. Aquesta imatge a qui beneficia és a la dreta, no al socialisme. Tanmateix, és necessari aclarir els marcs reguladors d'aquestes figures i evitar mals usos. Proposem la regulació i transparència dels paràmetres remuneratius dels càrrecs electes o representants polítics de totes les institucions i ens del sector públic. Cada institució haurà de fer pública aquesta informació mitjançant el seu lloc web. Caldria regular també l'acumulació de càrrecs i com cal compaginar i delimitar les funcions de càrrecs públics i institucionals.

Des del PSC defensem una política decidida de rendiment de comptes; perquè les promeses generen esperança, però les promeses incomplertes generen frustració i desencant. La ciutadania té dret a ser informada d'allò que s'impulsa des dels diferents governs. Els compromisos de govern s'hauran de concretar en indicadors consensuats que es publicaran en els llocs web institucional i als diaris de més difusió. Aquests indicadors seran estables en el temps i el seu nivell d'assoliment es revisarà un cop l'any per tal de donar comptes de l'activitat del govern i alhora tenir l'oportunitat d'explicar de forma clara les possibles desviacions.

Governar implica gestionar situacions complexes i buscar l'acord i el consens sempre que sigui possible i, alhora, optar-hi quan la situació ho requereix tot valorant els diferents punts de vista. La societat en la que ens movem és cada vegada més complexa i planteja situacions de gestió no sempre evidents. Aquest fet exigeix un procés constant d'aprenentatge per part de les persones responsables políticament i valentia en la presa de decisions.

El PSC ha desenvolupat al llarg de la seva història un discurs polític de contingut plural i aglutinador que s'ha basat en el consens i en els valors compartits a partir del reconeixement de la dissensió i l'acolliment de les veus pròpies. El discurs del nostre partit reflexa les preocupacions, i de vegades les contradiccions, de la Catalunya real. El nostre discurs ha de recollir aquesta riquesa de punts de vista i enfocaments i hem de treballar també per tal que sigui sempre un discurs coherent amb els nostres principis i valors i ben coordinat entre totes les institucions i nivells de govern on som presents.

El PSC és un partit en xarxa al servei de la ciutadania i les institucions on la interrelació i el retorn d'opinions amb la ciutadania és torna fonamental. Volem que l'estructura del PSC esdevingui un instrument de participació política i de relació amb la societat. Aquest objectiu implica també continuar obrint la nostra organització, apropar-la a la ciutadania i millorar les nostres relacions amb el món sindical, el moviment associatiu i els moviments socials que treballen en diferents àmbits. Volem posar l'estructura del PSC al servei del tot el teixit social català; cadascuna de les nostres seus al llarg del territori són mecanismes per tal de copsar preocupacions, queixes o suggeriments. Les agrupacions són un element clau per millorar la participació política.

Alhora, apostarem també per les noves tecnologies de la informació com a mecanisme per tal d'apropar el nostre partit a la ciutadania i posar-lo al seu servei; volem potenciar les eines, com els

web 2.0 que fan possible una escolta activa i no només un canal de comunicació unidireccional. També treballarem per apropar aquestes eines als nostres militants. Aquestes eines han de fer possible l'articulació de noves fórmules de participació que permetin la implicació de col·lectius que poden tenir dificultats per fer-ho des dels sistemes tradicionals.

Volem que el PSC sigui una plataforma de debat públic constant, independentment de les circumstàncies familiars o personals o del lloc de residència. Volem que la cultura de la conciliació i dels usos dels temps sigui també un eix vertebrador de la participació política.

Pel que fa a als processos de confecció de llistes i candidatures, treballarem per tal de fer-los encara més oberts i transparents. Volem que tots aquells que comparteixen uns valors i principis tinguin l'oportunitat de treballar per ells des del PSC. Volem que el PSC sigui també un mecanisme d'atracció de talents i una via per a canalitzar-los a la vida pública, destacant sempre el valor del mèrit i del compromís social. Cal estudiar mecanismes que permetin una major renovació i permeabilitat entre els àmbits públics i privat, que fomentin cicles d'aprenentatge i formació. La limitació de mandats es complirà d'acord amb el que diuen els nostres estatuts.

La corrupció no és només un delictes penat, és un element que corroeix els fonaments del sistema democràtic i mina la confiança de la ciutadania. Per això considerem que qualsevol activitat de corrupció és inacceptable. Així, en el cas que algun càrrec del PSC pugui estar implicat en qualsevol acte delictiu, continuarem actuant amb la màxima celeritat i contundència, com fins avui. La corrupció i el frau són inadmissibles a qualsevol nivell i des del PSC volem manifestar el nostre ferm compromís per eradicar-ne la pràctica.

El finançament dels partits polítics ha estat sovint objecte de controvèrsia. El PSC, com ha fet sempre, donarà compliment a les previsions en matèria comptable que estableixin les lleis i als requisits de fiscalització i control reservats a la Sindicatura de Comptes de Catalunya. Alhora, el PSC farà públics els seus comptes cada exercici amb el major grau de detall i desagregació possible. En aquests comptes identificarem amb claredat el finançament d'origen privat. Des del PSC som conscients que els partits polítics tenim la responsabilitat de ser curosos amb la despesa, particularment aquella que està relacionada amb les campanyes electorals. Seguirem una política de restricció de despesa, promovent l'ús de mecanismes menys costosos i més sostenibles, tant mediambientalment com econòmica.

Les persones socialistes estem compromeses amb la millora del funcionament dels diferents processos de la democràcia representativa. Creiem que els vots de tota la ciutadania de Catalunya han de tenir el mateix valor i per això defensem una nova llei electoral catalana que asseguri el vot igual de tots els electors i electores i la representació proporcional de totes les opcions polítiques, l'equiparació de gèneres i l'adequada representació de tots els territoris del país, d'acord amb les previsions del nou Estatut d'Autonomia i que estudiï la possibilitat d'augmentar la capacitat d'escollir els seus representants.

1.7. El sector públic que Catalunya necessita

El sector públic és una eina fonamental per la millora de la societat i de les condicions de vida de la ciutadania. No obstant, avui en dia la percepció ciutadana sobre el sector públic i especialment sobre la tasca desenvolupada pels seus treballadors és millorable. Des del PSC considerem que el bon funcionament del sector públic és essencial per garantir els valors fonamentals i el respecte als drets i les llibertats i són una peça determinant pel que fa a la provisió de serveis. De la mateixa manera, els serveis públics són també una peça primordial per a la realització efectiva dels principis de llibertat, igualtat, solidaritat i justícia social. Volem potenciar-los i prestigiar-los. Alhora, l'activitat reguladora de l'administració condiciona l'economia i el funcionament de molts àmbits de les relacions socials. L'eficiència i eficàcia, accessibilitat i qualitat de les administracions públiques són fonamentals pel desenvolupament i el benestar. En definitiva, des del socialisme defensem la necessitat d'un sector públic fort i ben organitzat al servei del progrés de la societat i compromès amb la ciutadania.

L'objectiu de l'activitat del sector públic ha de situar sempre les persones com a punt de referència i criteri d'avaluació. Les administracions públiques configuren una xarxa àmplia i heterogènia d'ens i institucions amb característiques molt diverses i sovint objectius heterogenis. Per això és important tenir present que el servei a les persones i a la comunitat ha de ser sempre l'objectiu màxim de tota activitat pública.

Des del socialisme defensem que la qualitat, la modernització i l'eficàcia han de ser principis inspiradors de tota l'activitat pública. Volem millorar el funcionament del sector públic a través de l'ús de la planificació estratègica i la programació d'objectius, la utilització d'indicadors mesurables

de l'èxit de les polítiques, l'ús d'incentius per fomentar la implicació del personal i la implantació de la cultura de l'avaluació interna i externa de les polítiques públiques com a instrument necessari per a decidir millor. Cal que progressivament totes les polítiques i accions impulsades des dels diferents governs incorporin des del seu inici l'ús d'avaluacions.

En la nostra voluntat de millora dels serveis públics, resulta imprescindible una major coordinació entre els diferents nivells de l'Administració Pública per tal de garantir l'eficiència i l'eficàcia en el funcionament de l'Estat del Benestar. És necessària una clara distribució de funcions entre els diferents nivells de govern que respongui al principi de subsidiarietat i a la claredat competencial, donant als ens locals el protagonisme i les capacitats adequades per tal que assumeixin un veritable cogovern dels diferents sistemes de serveis públics. Per a fer-ho possible i d'acord amb aquests principis, cal treballar també per tal de millorar el funcionament del nostre estat autònom, en tant que és en aquest marc on s'articulen les principals polítiques de l'Estat del Benestar. Igualment, la implicació dels governs locals en el disseny i la gestió dels serveis públics possibilita l'adequació dels serveis a la diversitat i diferents realitats del territori. Aquests ens locals, com a coneixedors en primera persona del terreny, cal dotar-los dels recursos necessaris, tant normativa com econòmicament.

Apostem també per promoure la cooperació entre tots els nivells d'administració que interactuen amb els ciutadans i empreses de Catalunya per tal d'optimitzar la prestació global dels serveis. Ara, més que mai, tenim a les nostres mans instruments tècnics que fan possible que alguns dels antics objectius del sector públic siguin avui més factibles. Cal fer ús de les eines tecnològiques necessàries per simplificar els tràmits administratius i millorar la comunicació entre les diferents administracions sempre amb respecte als drets de la ciutadania. La pluralitat d'ens i institucions implicats en la gestió de les polítiques públiques pot esdevenir una garantia de millor cobertura però també implica un risc de juxtaposicions, duplicació de funcions i creixement excessiu. Cal aprofundir en el procés d'avaluació de tots els ens que integren el sector públic per tal de racionalitzar l'actual estructura i alhora millorar els processos i l'organització interna d'aquestes entitats.

Les administracions públiques s'enfronten a un tasca cada vegada més difícil, a la vegada que estimulants: adaptar les seves organitzacions per a donar resposta a l'aparició de demandes socials que superen els models organitzatius tradicionals. Per a poder impulsar aquestes transformacions és imprescindible partir de diagnòstic i anàlisis clars i adients per a cada servei o àrea. Cal adaptar els dissenys als objectius de cada ens. Cal fer avançar les nostres administracions cap a una cultura, uns valors i unes formes de fer en el sí de l'administració que la facin orientada als objectius públics, més propera a la ciutadania, més transparent, pedagògica i professional, per prestar de la millor manera possible els serveis que reclamen els ciutadans i ciutadanes del nostre país. Cal adaptar els dissenys als objectius de cada ens i a les demandes ciutadanes.

Des del socialisme defensem la participació d'actors no públics (empreses, cooperatives, fundacions o ONG) en la provisió de serveis públics en aquells casos en que aquesta participació es tradueixi en millores del servei. Quan això succeeix, cal posar especial cura en una regulació que asseguri que la participació d'actors privats no vagi en detriment dels principis d'equitat en l'accés i de cohesió social. Caldrà també fomentar noves fórmules de gestió relacional basades en l'establiment de xarxes que garanteixin la coresponsabilitat entre els diferents agents implicats, impulsant models de governança que tinguin present les noves formes de cooperació multinivell i govern de xarxes. Per a l'èxit de qualsevol programa de millora dels serveis públics és imprescindible la participació activa de tots els actors implicats: govern, proveïdors i usuaris dels serveis.

Apostem per la introducció de formes més flexibles d'organització de la prestació dels serveis i òrgans de participació ciutadana i associativa que facin real i efectiva la implicació dels ciutadans amb el contingut i abast de les polítiques públiques. Volem fomentar aquells mecanismes que permetin la iniciativa i participació ciutadanes en matèria de millora, innovació i seguiment de l'organització administrativa i de la forma de prestació dels serveis. Volem assolir un compromís per a la prestació òptima dels serveis públics mitjançant la universalització de les cartes de serveis que concretin els estàndards mínims i estableixin instruments de reclamació, la incorporació d'un sistema corporatiu de consultes, queixes i suggeriments i la lliure elecció del proveïdor, sempre que sigui econòmic i socialment viable. Davant del debat sobre el "dret a escollir" en l'àmbit dels serveis públics, des del PSC defensem tanta llibertat d'elecció com sigui possible, sense soscar els principis de cohesió social i d'equitat d'accés. També cal tenir present els deures corresponents a aquests drets, posant especial atenció per evitar una dualitat en la qualitat de la prestació entre serveis públics i privats.

Cal fomentar una cultura del servei públic que faci conscient a la ciutadania del fet que són part essencial per al correcte funcionament dels serveis i també responsables. Creiem que és del tot necessària una conducta ciutadana centrada en la coresponsabilitat o responsabilitat compartida amb l'administració. Seria un contrasentit procurar major protecció si la ciutadania no actua de

manera més responsable davant dels majors riscos que suposa la complexitat de la societat actual. Per tot això, des del socialisme apostem per l'extensió d'una cultura de la coresponsabilitat entre la ciutadania que esdevingui un complement indispensable pel model de benestar i de protecció social que defensem, aplicable tant en l'ús responsable dels serveis públics com en la contribució principal al seu finançament a través dels impostos. Aquesta cultura de la responsabilitat s'ha de promoure, sobretot, a través de l'exercici de la pedagogia i l'exemple des dels poders públics. En aquest sentit, tècniques com la co-producció de serveis públics poden esdevenir una eina interessant.

Apostem per l'aprofundiment i consolidació de l'ús de les tecnologies digitals en el major número de tràmits, eliminant l'obligatorietat expressa del tràmit presencial sempre que millori el servei. Hem de treballar pel desplegament del dret de la ciutadania a relacionar-se amb les administracions públiques per mitjans electrònics, reconegut per primera vegada a la Llei d'Accés Electrònic dels Ciutadans. Aquesta voluntat i aposta ha d'incloure també un major esforç en la formació al conjunt de la ciutadania en la utilització de les TIC, així com també millorar la seva accessibilitat, tant les persones amb diferents tipus de discapacitat com a les de menor nivell socioeconòmic.

Els recursos públics són recursos de tots i per això volem posar l'èmfasi en la necessitat de la bona gestió, de l'austeritat i el control estricte de la despesa com un signe d'identitat i bon govern. Aquest control de la despesa té implicacions en totes les accions de l'administració pública (ús d'equipaments i edificis, publicitat institucional, estalvi energètic i de recursos) i per això és important incorporar eines comptables que ho facin possible i, alhora, incentivar l'estalvi en tots els departaments de totes les administracions.

Des del socialisme apostem de forma decidida per una administració transparent. La transparència és un objectiu fonamental a la pròpia naturalesa de l'acció pública i, de fet, ha estat sempre inspirador de les normes de funcionament de les administracions democràtiques. La transparència implica millor administració i una ciutadania més informada però alhora també suposa recursos i eines que la facin possible. Cal insistir en aquest principi inspirador i cal dotar les administracions de les tècniques i els recursos necessaris per tal que sigui possible el seu seguiment. És necessari que els continguts que vehiculen les administracions estiguin a la xarxa, sent aquest un nou instrument perquè les institucions públiques puguin rendir comptes i ser transparents front la ciutadania. En aquest sentit, val la pena esmentar la necessitat de millorar les plataformes virtuals de contractació administrativa així com la creació de bases de dades compartides que facin consultable tota l'activitat de les administracions públiques.

El bon funcionament de les administracions recau en bona mesura en uns treballadors i treballadores compromesos amb el servei públic. Volem promoure una millor gestió dels recursos humans desplegant les competències que ens atorga l'Estatut d'Autonomia. Alguns dels assumptes que cal abordar són els processos de selecció, formació i reciclatge, el reconeixement de la bona feina i l'establiment de sistemes d'incentius en l'activitat professional diària. Cal motivar als empleats públics i fer-los participants de les polítiques públiques. Són la base del bon govern. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya introdueix una novetat substancial respecte al precedent, delimitant quins són els àmbits sobre els quals la Generalitat disposa de competència exclusiva en matèria d'organització de l'administració, funció pública i personal al servei de les administracions públiques catalanes. Cal aprofitar aquesta situació favorable i ubicar aquests canvis entre les prioritats de l'agenda política.

2.

CONEIXEMENT I CULTURA, LA MILLOR INVERSIÓ

2.1. Invertim en cultura, creem valors, garantim l'accés

Considerem la cultura com a l'eix vertebrador dels nostres valors, que configuren el model de societat que proposem. La cultura sobrepassa el tradicional sector d'activitats o de polítiques públiques, desplegant la seva influència a la major part dels elements de la vida en societat. Pel PSC la cultura ha de situar-se al centre de l'agenda política i social en una societat en transformació.

Catalunya es troba davant d'una nova realitat social, un canvi de paradigma cultural, que obliga sens dubte a un replantejament. La cultura s'ha de sustentar sobre el concepte de ciutadania i a partir d'aquí estendre la pluralitat, la diversitat, promovent les llibertats individuals de creació i col·lectives d'expressió.

S'han produït fan necessària una transformació de la nostra manera d'entendre i articular la cultura des d'una perspectiva progressista. Així, la implantació de la societat digital ha modificat multitud d'aspectes de la nostra vida quotidiana, està creant nous imaginaris socials i, sobre tot, ha generat noves formes de relació que incideixen directament en la configuració i transmissió de valors. Aquesta nova connectivitat ha generat una cultura específica amb els seus propis codis i llenguatges, on la xarxa es situa conjuntament amb altres institucions en l'articulació de la societat, com a nucli de les relacions i la vertebració social. Si bé la cultura de la xarxa és a priori més democràtica, horitzontal i igualitària que altres estructures socials de tipus tradicional més jeràrquiques, cal també tenir en compte els possibles problemes i desavantatges, com la fractura generacional o l'anomenada "esclatxa digital" que es produeix fonamentalment en el diferent accés a la xarxa per raons de les desigualtats de gènere, generacionals, socials, educatives o econòmiques, amb les conseqüències de possibles discriminacions que això pot comportar.

Per altra banda, la globalització entesa més com un procés que com una realitat cultural, està produint algunes transformacions culturals significatives que suposen oportunitats i algunes amenaces. Els productes hegemònics (predominants) del mercat cultural global incideixen en el consum cultural massiu arreu del món; esdevenen, en certa mesura, la nova cultura popular. És necessari proporcionar a la societat mecanismes de comprensió crítica que permetin combatre el pensament únic i l'homogeneïtat cultural, per tal de construir una societat culturalment plural però amb valors compartits. Els marcs de referència són comuns a l'escala global i la local. Cal promoure un consum cultural més deliberat (crític) i, a la vegada, incentivar la producció cultural pròpia de qualitat que pugui competir en el mercat cultural global.

Un altre element rellevant és la incorporació del nostre país al fenomen d'una societat multicultural, característica compartida amb altres països d'Europa. Catalunya, com molts altres indrets que són territori cruïlla, ha estat sempre territori d'acollida. I així ha de continuar en un moment en que la globalització ens porta cap a un model de societat multicultural i diversa. Tanmateix en l'actualitat afronta l'impacte d'una immigració massiva i diversa amb més dificultats i distàncies culturals que en altres moments de la seva història. Aquest és un repte cabdal del qual sortirà enfortida. L'aposta pel model social que defensem ha de ser clara i definida: una societat integradora, basada en el respecte a la llibertat la convivència i la igualtat. Les noves relacions interculturals no s'han de viure com un problema en si mateixes, sinó com una possibilitat de construcció de la ciutadania; de fet són un nou ingredient estructural que ens ha de permetre l'aprofundiment democràtic.

En aquest marc, l'esclat i agudització de la crisi econòmica s'ha de plantejar també des de la perspectiva d'una crisi profunda de valors i és un toc d'alerta. El consumisme, la insostenibilitat i la insolidaritat estan posant el planeta fora dels marges. Està canviant la realitat cultural, la relació entre els pobles i el propi concepte de ciutadania. Els escenaris culturals estan connectats. Les geografies tradicionals de producció i consum estan sent superades i desbordades. En conseqüència, està canviant la concepció tradicional de territori i identitat, la cohesió, les eines i el sentit dels projectes col·lectius. Si aquest període de crisi és només episòdic i si la reactivació econòmica i social no va acompanyada de la formulació d'un nou projecte col·lectiu i l'enfortiment dels valors comunitaris, difícilment podrem refundar la democràcia social.

Aquesta crisi, que no és estrictament econòmica, ha suposat un erosionament de la legitimitat democràtica davant el poder dels mercats financers, cosa que ha suposat un qüestionament de la política com a eina transformadora de la societat. Una de les claus rau en convertir en la pràctica

política en la convicció de que la força cultural futura de la comunitat depèn de la seva capacitat per solidificar un dens capital de valors compartits, de coneixements comuns i de béns culturals socialitzats. La democràcia cultural s'ha de construir des de la política i la política democràtica es fonamenta en els valors culturals. Reconstruir la legitimitat democràtica de la cultura reclama formular una nova relació entre els ciutadans, els professionals i els polítics; expressar explícitament quins són els valors que es propugnen, amb quines finalitats, quin és l'espai públic compartit i com sostenir simultàniament la capacitat innovació, la continuïtat i la cohesió.

Un altre aspecte que caldrà qüestionar és la presumpció que un major nivell educatiu de la població porta acompanyada una major capacitat d'interacció social i un major criteri en l'ús de l'oci i el consum cultural i obrir la possibilitat així al sector cultural de socialitzar béns culturals de major qualitat i complexitat. Un major nivell educatiu de la població hauria de facilitar una major capacitat d'interacció social i un major criteri en l'ús de l'oci i el consum cultural, i així obrir la possibilitat al sector cultural de socialitzar béns culturals de major qualitat. Tot i que al nostre país encara queda espai per avançar, cal reflexionar sobre la seva validesa. Cal també posar de manifest les dificultats i contradiccions pròpies de l'acció cultural pública com la convivència entre els operadors públics i privats, l'aprofundiment en les responsabilitats socials dels equipaments culturals públics o la dificultat per incorporar elements innovadors.

Davant de tots aquests nous reptes, el model cultural que defensem es conforma a partir d'uns valors que s'articulen a l'entorn de, al menys, cinc eixos. En primer lloc, entenem la cultura com una eina que ha de contribuir a l'alliberament i el desenvolupament personal i col·lectiu; en segon lloc, apostem per la capacitat d'innovació, de crítica i qüestionament que se situa per sobre de la realitat donada, la tradició i les inèrcies; en tercer lloc, des del socialisme defensem que l'interès públic sempre preval sobre l'interès privat, igual que l'interès general preval sobre el particular, tot respectant les minories; en quart lloc, considerem que la lluita contra el desconeixement és imprescindible per a assolir una societat més lliure i justa per finalitzar apostem per la promoció de la creativitat i l'expressivitat com a elements principals en la mesura que permeten visualitzar el progrés cultural i, a la vegada, genera nous objectius, referents comuns i la construcció d'un imaginari col·lectiu.

Aquests valors formen un sistema que ha d'operar globalment i no s'ha de fragmentar. No és possible proclamar, per exemple, la bondat de la innovació o de la creació sense tenir en compte el desenvolupament cultural de la comunitat, o incentivar l'increment del coneixement amb finalitats estrictament particulars.

Les llibertats de creació i d'expressió continuen sent la base d'una societat democràtica avançada, que vol aprofundir en el seu progrés i millora social. En termes individuals, la llibertat genera diferències lligades a la situació de partida de cada persona, per raons econòmiques, socials i formatives. El principi d'igualtat social, d'anivellament de les possibilitats dels individus, de la comunitat i dels territoris ha de formar part del nucli dur de les polítiques culturals socialistes. No defensem una societat uniforme sinó que proposem que cada vegada més persones siguin capaces d'exercir plenament i al màxim les seves possibilitats creatives i expressives. És necessari detectar les desigualtats reals i flagrants en el sistema cultural vigent, les actuals i les previsibles, i actuar decididament en la seva eliminació o, si més no, en evitar la seva perpetuació estructural. És una prioritat. I és una qüestió de justícia social; el conjunt de recursos culturals de la societat ha d'orientar-se, fins i tot desequilibradament, a contribuir a la resolució dels problemes d'anòmia, marginació, dependència i desconeixement.

La solidaritat és una de les eines principals per a lluitar contra la injustícia de certes desigualtats culturals. El nou individualisme, generat per un model social basat en la desconfiança, l'especulació i el benefici a curt termini i la por a perdre o minvar la qualitat de vida assolida, tendeix a prioritzar l'interès particular sobre el col·lectiu. A més, la globalització produeix també la paradoxa d'associar la solidaritat a accions d'abast internacional, mentre es disminueix la percepció de la proximitat. La solidaritat diferida no pot obviar la necessitat d'actuar solidàriament en el nostre propi entorn.

Els valors culturals formulats no operen només sobre el propi sector cultural sinó que són el substrat sobre els que camina la pròpia societat, sigui quin sigui l'àmbit que considerem. Un sistema cultural és també un sistema polític i social. El sector cultural com a tal és, al seu torn, una expressió sensible de l'estat de la societat. Per tant, en primer lloc, la cultura és un dels pilars de la pròpia construcció d'un projecte social. La generació de riquesa cultural ha d'atendre, a la millora dels individus, de les comunitats i dels territoris. És per això que el projecte cultural socialista els darrers trenta anys s'ha fonamentat exitosament en el seu desplegament des del municipalisme. No és possible construir una política cultural nacional verticalment, de dalt a baix. La nostra aposta cultural s'adreça prioritàriament a la construcció cultural de la comunitat, els municipis, i els territoris, a la seva cohesió i la seva capacitat de generar centralitats emergents i xarxes cooperatives, que han de

trobar el seu encaix en les polítiques culturals nacionals.

La nostra proposta cultural ha de garantir que la plasmació dels valors culturals que defensem permeti assolir un desenvolupament harmònic i simultani de les persones i de la comunitat. Això implica, per una banda, prioritzar totes les accions i mesures que incrementin la capacitat cultural de les persones pel que fa a la seva formació, la seva consciència cívica, el seu sentit de pertinença i integració, el seu progrés. I, per una altra, explorar les oportunitats estratègiques de desenvolupament col·lectiu. No es tracta d'oblidar la mirada intermèdia, la que s'adreçaria a la construcció, sosteniment i millora de les estructures que sustenten els serveis culturals bàsics, sinó posar l'accent en els dos extrems: les persones i els col·lectius i les grans opcions de desenvolupament cultural comunitari i territorial. Les que permeten la major acumulació possible de capital cultural.

Reclamem una nova definició d'espai públic de la cultura no lligat exclusivament al desplegament administratiu de serveis culturals. Hem de refermar aquesta idea que té una doble dimensió: la defensa de la funció pública de la cultura en la mesura que ens ofereix un marc comú de referència; i justament la construcció d'un espai cultural públic comú del que formen part les iniciatives socials i administratives en un pla cooperatiu i equilibrat.

Defensem que el coneixement combat la ignorància perquè malgrat la consolidació del concepte "societat del coneixement", concepte imprecís que s'aplica generosament a multitud d'anàlisis sobre la societat contemporània, la realitat és que la transformació de la informació en la millora del coneixement social és encara un procés amb molts entrebancs i dificultats. Disposar d'informació accessible i en creixement exponencial no comporta automàticament ni la seva socialització ni disposar de les eines per a la seva transformació en coneixement. El desequilibri entre informació disponible i mecanismes qualitius de transmissió ordenada, és cada vegada més gran. I, contràriament, a altres moments històrics, la societat catalana no ha desplegat nous instruments per a la nova realitat. Per altra banda, cal tenir en compte que el coneixement sense valors pot generar o augmentar la ignorància i els prejudicis.

Apostem per fomentar una societat i una ciutadania amb capacitat creativa i crítica. El model català de desenvolupament no s'ha fonamentat històricament ni en la disponibilitat de grans recursos naturals o una posició geopolítica privilegiada, sinó en una combinació de capacitat d'innovació, treball i anticipació. La capacitat creativa no és, òbviament, només una qüestió cultural o artística, sinó de tots els àmbits i sectors. Cal fer ús de totes les transferències possibles de recursos i destreses d'un camp a l'altre. La creativitat parteix sempre de dos elements clau: l'esperit crític i la facilitat de canviar de codi. Promoure la transferibilitat crítica i creativa entre les persones, els sectors i les comunitats és una prioritat en la societat contemporània i una precondició del progrés.

Considerem la diversitat, la integració i el respecte a les minories un punt clau en la nostra visió de l'avenç cultural. La diversitat cultural no és un problema, és una oportunitat perquè aporta elements de renovació. La cohesió social basada en el respecte a les regles de la convivència cívica no és discutible. El respecte a les minories que volgudament i conscient, optin per mantenir i expressar la seva diferència és també un valor consubstancial a tota política cultural progressista amb ple respecte als drets humans i els valors cívics.

El desenvolupament sostenible se sustenta de la cultura, juntament amb l'economia, la defensa del medi ambient i el desenvolupament comunitari. Tanmateix, els nous reptes contemporanis, sintetitzats en el concepte de sostenibilitat, s'han d'incorporar al discurs cultural. Cal que els principis de conservació i perdurabilitat dels recursos, la funció social de l'economia i el creixement equilibrat, impregnin el conjunt del debat i del sistema cultural.

La major consciència mundial dels problemes comuns, converteix el desig d'un món millor per a tothom, en reptes i objectius concrets. Mirant l'objectiu i, a la vegada, el dit que l'assenyala, artistes, científics, tecnòlegs i humanistes treballen per a anticipar aquest futur. La mirada de l'artista és, en bona part, el mitjà d'expressió d'una societat culta i ambiciosa, i sempre incorpora un visió de progrés humà. L'art, i també el patrimoni, és probablement el millor instrument de comprensió universal que facilita l'adveniment d'una nova cultura de l'entesa i de la pau. Els científics treballen en la frontera del coneixement, en els límits de la vida i la supervivència. La tecnologia no només proporciona els artefactes que permeten millorar la vida quotidiana sinó que la seva pròpia aplicabilitat estimula els avenços científics i la creativitat artística. La visió humanística formula les hipòtesis de congruència entre el progrés científic i tècnic i el progrés social i cultural; que la millora d'uns no suposi la degradació d'altres. Tots aquests impulsos són la matriu d'un horitzó futur per a fer realitat els millors somnis dels éssers humans.

En definitiva, el feix de valors que una societat es dota i reconeix és el resultat de la mecànica complexa de factors que determinen el seu sistema cultural. La concreció sintètica dels quals

comporta necessàriament un pacte cívic que es percep a través de drets, deures i prescripcions.

La identitat es construeix a partir de marcs de referència. El patrimoni, natural i cultural, i l'espai públic a ciutats i pobles proporciona l'ecosistema que constitueix el referent de la majoria de la població. Cal vetllar pel desenvolupament harmònic d'ambdós factors.

La comunitat es construeix a partir d'identitats individuals sòlides i diverses que són capaces d'expressar i compartir un projecte de futur. Això requereix un estat de seguretat cultural mútua que és responsabilitat de la societat en el seu conjunt i de totes les polítiques públiques. En aquest sentit, el propi sector cultural no pot d'entendre's de la seva responsabilitat en relació amb els problemes, les necessitats i mancances comunitàries, sigui quin sigui el seu abast. Ans al contrari, aquest és un dels elements a partir dels quals s'han de dissenyar les polítiques i accions culturals concretes. En l'agenda de tots els operadors socials, públics i privats, institucions i establiments de serveis la dimensió comunitària ha de formar part no només del seu programa sinó de la reformulació de les metodologies de treball. Incorporem més programes de desenvolupament cultural comunitari i replantegem-nos, a partir d'aquest criteri, el conjunt dels programes i serveis culturals ja existents.

La incorporació de polítiques favorables a l'increment de la creativitat és una exigència per a tots els àmbits de l'acció pública. En cada sector l'excel·lència creativa és un objectiu bàsic en sí mateix. Però cal també obtenir la màxima rendibilitat, aplicabilitat i retorn social dels resultats obtinguts. I per això hem d'incrementar la seva transferibilitat horitzontal i vertical. La recerca científica, la tecnologia i les arts són àmbits sensibles que han d'incrementar els seus fluxos per assolir processos de retroalimentació mutu. L'aposta per una cultura de la creativitat és l'aposta per un model de país; la socialització de la creació és, al seu torn, el factor que afavoreix la seva disseminació en tots els àmbits.

La capacitat creativa i crítica deriva, en bona mesura, de l'acumulació i interacció dels coneixements adquirits. Tot els espais, personals o col·lectius, on el coneixement no arribi són territori fèrtil per al cultiu de tòpics basats en la desinformació i susceptibles de manipulació i populisme. La millora de l'accés al coneixement, de les eines que el faciliten i, sobretot, una socialització qualitativa del mateix són una exigència de tota estratègia cultural. El paper dels mitjans de comunicació és fonamental en aquest sentit.

La vella idea de que la mera incorporació d'idees o tecnologies innovadores al funcionament de la societat implica automàticament un pas més en la camí recte del progrés és falsa. Ja ha estat prou demostrat que el progrés no és lineal, que la tecnologia i la ciència no són neutres, que les noves idees no són sempre bones idees i que el seu cost no es reparteix equitativament. I sobretot que la interacció de tots els factors que determinen el progrés requereixen d'un model que destriï, ordeni i prioritzï els resultats. El progrés que no és col·lectiu no és progrés. La societat ha d'avançar conjuntament. I sota els principis de redistribució, justícia i solidaritat.

Per construir i consolidar un model cultural basat en els nostres valors és necessari que la cultura se situï al centre de l'agenda social i política. En el terreny social cal esmerçar esforços en promoure la capacitat creativa de la ciutadania com a base per a una identitat comuna i diversa al temps, així com per uns valors compartits que permetran la construcció d'una comunitat forta i cohesionada. La creativitat és un element que s'estén pel conjunt del sistema; cal promoure la capacitat d'innovar, d'anticipar i d'imaginar. És fonamental esmerçar recursos públics per a la cultura, fins i tot en temps de crisi, ja que és necessari per al desenvolupament la cohesió i la integració social.

Cal aplicar la visió transversal de la cultura a la resta de polítiques públiques ja que no podem oblidar que és el model cultural qui defineix els valors que articulen l'economia, l'educació, la ciència i la tecnologia. Això implica que cap àmbit polític està al marge del factor cultural i ha de tenir-se en compte també en el disseny de les polítiques de comunicació, com a instruments de pràctiques culturals interactives i transmissors de valors. Resulta prioritari aplicar aquesta transversalitat en relació al sistema educatiu, pedra angular de la construcció de la ciutadania, a les polítiques a favor de la llengua des de la promoció activa i afavorint la convivència, a la gestió de la immigració i a la recerca científica i tècnica.

El nou model implica considerar la cultura com a projecte personal, projecte de poble o ciutat i de comunitat. El nostre model de política cultural implica incrementar el capital cultural (societat més culta i un sector cultural estructuralment fort); aprofundir en la democràtització de les eines de creació, producció i distribució (fins ara, les polítiques socialitzadores clàssiques havien incidit en l'accés a la producció cultural, en la capacitat de la ciutadania per esdevenir consumidors culturals i, en el millor dels casos, practicants); incrementar la quantitat i qualitat de valors i coneixements socialitzats; incrementar el nombre de béns culturals produïts i distribuïts, sostenibles i competitiu; incrementar la demanda cultural i ordenar el sistema cultural.

Proposem el reforçament dels serveis culturals públics essencials; donar suport a l'emprenedoria i les empreses culturals; facilitar les tasques dels creadors; enfortir les estructures culturals per obtenir un alt nivell d'excel·lència; posar èmfasi sobre la responsabilitat social de les organitzacions i infraestructures culturals i per últim, renovar l'administració cultural.

El foment de la cultura popular i tradicional i de l'associacionisme cultural és també pels socialistes una estratègia de foment de la cohesió social a Catalunya. Aquesta és una realitat que, sovint, passa desapercebuda quan parlem de polítiques culturals. Ens referim a la gran quantitat d'activistes, voluntaris i practicants amateurs en l'àmbit de la cultura popular o en altres àmbits de la cultura. La vitalitat d'aquesta unitat de mesura activa és, al nostre entendre, la millor manera d'identificar una societat madura, cohesionada, respectuosa amb la diversitat i amb capacitat per a projectar-se cap el futur. Per això cal enfortir les infraestructures i les organitzacions que fan possible l'increment d'aquest factor de desenvolupament de la societat.

En aquest context cal afirmar cotundentment que la cultura gitana forma part de la cultura catalana. És més, existeix una cultura gitana catalana amb expressions artístiques singulars que mereixen la protecció, el foment i la transmissió no només entre la comunitat gitana sinó en el conjunt de la societat catalana.

Des del PSC volem que la revolució que ha suposat l'extensió de l'ús de les noves tecnologies digitals de la informació i la comunicació, esdevingui un factor de cohesió social, d'universalització de l'accés al coneixement i a la cultura i de millora de la competitivitat econòmica; en cap cas un nou factor d'exclusió o de desigualtat, sinó de nous espais de diàleg i de trobada entre la ciutadania.

Hem de continuar fent l'esforç d'estar a l'avantguarda tecnològica. Hem de ser capaços d'aprofitar les noves eines de comunicació que ens ofereixen les plataformes digitals de manera més intensa. La legitimitat de la Política en depèn.

Les administracions públiques han d'aprofitar les tecnologies de comunicació digital per facilitar la proximitat, la transparència i l'eficàcia. Cal garantir un dret de relació telemàtica amb els ciutadans i garantir també la igualtat d'oportunitats en l'accés a les telecomunicacions.

Els poders públics hauran de continuar invertint en infraestructures de telecomunicacions per tal de garantir l'accés a tota la ciutadania, amb independència del lloc on visquin. Cal assegurar a mig termini, l'assoliment de la banda ampla com un servei universal i accessible a tot el territori.

Pels socialistes la "competència digital" és una de les prioritats de la nostra política educativa. Vetllarem perquè l'origen cultural, la classe social o el lloc on es visqui no suposi cap tipus de discriminació ni desigualtat.

El balanç del procés d'incorporació de les tecnologies digitals per a la modernització de l'educació és encoratjador. També ho és l'aprovació de la Llei Orgànica d'Educació (LOE) i de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC), que estableixen per primer cop que l'ensenyament i aprenentatge amb tecnologia és un objectiu curricular prioritari en tota l'educació obligatòria. La definició de la competència digital com una de les vuit competències bàsiques és una fita cabdal per configurar la formació inicial dels ciutadans d'acord amb els reptes i exigències de la Societat Digital. Les inversions en tecnologia educativa també han estat importants, però cal continuar treballant en aquesta direcció.

La indústria ha de rebre el suport decidit de les administracions en l'impuls de la recerca i la innovació en productes, serveis i processos, per tal d'aprofitar els instruments digitals i així afavorir el seu potencial i fer-la més competitiva.

Cal que la propietat intel·lectual sigui respectada com qualsevol altre propietat, al mateix temps que les activitats dels internautes ha de ser garantida pels poders públics. Els objectius principals de la propietat intel·lectual és incentivar la creació de continguts i la remuneració justa dels creadors. Cal iniciar un debat en profunditat entre els creadors i els consumidors per tal de definir els mecanismes d'accés just i equitatiu a la informació i el coneixement, tot definint un nou model de gestió dels drets d'autor.

Hem de fer possible que la societat digital suposi un augment de llibertat, de justícia social i de transparència. Una societat digital és plena de potencialitats: ha de suposar una societat més lliure amb un accés senzill i immediat a molta informació, i amb una comunicació amb la resta de persones fàcil i barata; ha de suposar una societat més justa, amb un accés a l'educació més fàcil ha de suposar una societat més transparent amb una major i millor relació amb els partits polítics i les administracions des de qualsevol lloc, a qualsevol hora.

Les persones socialistes treballarem per tal que la societat digital ens aporti més llibertat, més

productivitat, més justícia, més igualtat i més transparència, perquè aquesta és la societat que volem i el món digital ens ofereix aquesta oportunitat.

El PSC ha treballat sempre per uns mitjans de comunicació independents i respectuosos amb la pluralitat del país i amb responsabilitat social. Els objectius inicials dels mitjans de comunicació "formar, informar i entretenir" continuen vigents però la realitat del sector és cada cop més complexa i dinàmica. Des del PSC considerem necessari continuar treballant per tal de garantir de forma efectiva els drets fonamentals d'expressió i informació, a establir mitjans de comunicació i a accedir-hi.

Ens trobem en un context d'abundància de fonts informatives on les opcions de pluralisme poden semblar majors però alhora es fa necessari un exercici responsable del periodisme per tal de garantir la qualitat i l'ètica dels continguts. La cultura periodística és necessària per tal de garantir els drets de la ciutadania a accedir a una informació independent i plural. Alhora, en aquest període de transformació, els poders públics són un actor clau per impulsar la indústria de la comunicació, la cultura i l'audiovisual, així com per a la regulació del sistema i de la seva viabilitat.

Des del PSC apostem per un sistema de comunicació català, en tots els suports, que disposi de solvència professional, potència econòmica i empresarial i qualitat informativa i cultural. Aquest ha de ser un element que faci possible l'expressió de la llengua i cultura catalanes, i tota la pluralitat i diversitat del país i, alhora, la projecció amb força de Catalunya en el conjunt d'Espanya i en el context europeu.

Apostem també per una indústria dels sectors de la comunicació (premsa, audiovisual, publicitat, Internet,...) que canalitzi la creativitat, sigui un factor d'atracció de talent i que afavoreixi la internacionalització dels sectors i el seu creixement. Volem una oferta televisiva a Catalunya en que primin les programacions culturals i educatives, incentivant la participació amb una visió crítica als mitjans de comunicació públics.

Defensem uns mitjans de comunicació públics forts al servei de la ciutadania de Catalunya. Des del PSC continuarem treballant per garantir la independència, el pluralisme i la professionalitat de la CCMA i dels mitjans públics de comunicació local. La programació de qualitat amb finalitat de servei públic ha de continuar sent una prioritat; per això cal vetllar perquè els continguts siguin un mecanisme de creació de valors públics. Cal abordar el debat sobre l'equilibri entre l'obtenció de l'audiència i el model de programació. La consolidació d'un model obert i plural de mitjans públics requereix la confiança en els col·lectius professionals i també el consens social sobre la funció de la comunicació pública. En aquest sentit, cal que els mitjans de comunicació siguin veritablement representatius de la diversitat social i cultural del país. La xarxa pública ha de disposar de les estructures financeres i de gestió congruents amb les finalitats assignades.

2.2. Excel·lent en educació per a un futur millor

L'educació és una prioritat i un element definidor de l'ideari socialista. L'accés a una educació de qualitat per a tothom i al llarg de la vida és un instrument determinant en la consecució d'una societat més justa, igualitària i sostenible. Entenem que l'educació és un dret vertebrador i transversal, no només perquè garanteix la igualtat d'oportunitats, sinó també perquè gràcies a ella els ciutadans i ciutadanes, independentment del seu sexe i origen, poden ser lliures i actuar amb autonomia i responsabilitat individual. Així mateix, entenem que l'educació és motor de progrés i de transformació social i econòmica.

La promoció de la igualtat d'oportunitats com a eix estratègic del sistema educatiu. L'educació és una palanca per a la mobilitat social i per a la transformació de la societat. El sistema educatiu ha d'oferir oportunitats per progressar socialment i acadèmica. Només garantint les mateixes oportunitats educatives podem limitar els efectes de la perpetuació social de les desigualtats i evitarem l'exclusió social. Per això, creiem que és necessari compensar les desigualtats de partida en el sí del sistema educatiu i garantir la integració escolar de tot l'alumnat donant resposta, amb els mitjans necessaris, a les diferents realitats d'origen, cultura, extracció social, a les diferents capacitats, etc.

La coeducació és una estratègia clara i necessària. Té per objectiu oferir a les persones totes les possibilitats perquè cadascuna, al marge del seu sexe, trobi allò que millor s'ajusti als seus desitjos i possibilitats. Cal l'eliminació de tota mena de discriminació per raó de sexe, així com integrar de forma explícita i amb continguts d'aprenentatge la perspectiva de gènere en el currículum. Canviant l'escola, canviarem la societat futura, aconseguirem que sigui més justa i igualitària. Els centres educatius sostinguts amb fons públics han de contemplar la coeducació com a eina fonamental. En aquesta línia, el PSC defensarà l'escolarització mixta en els centres sostinguts amb fons públics.

Està demostrat que educar com més aviat millor és la millor inversió per al futur del nostre jovent i, per extensió, de la nostra societat. La provisió de serveis d'educació i cura de la primera infància ha esdevingut un àmbit que es considera clau per molts motius: el desenvolupament psicoafectiu dels infants, la igualtat en les seves oportunitats educatives futures i també perquè permet assegurar les oportunitats socials i laborals de la ciutadania. Efectivament, els beneficis de proveir amplis serveis d'atenció a la infància són ben coneguts ja que generen una millor conciliació de la vida personal i laboral, afavoreixen l'increment de la natalitat -i, per tant, retarden l'envelliment de la nostra societat-, la generació d'ocupació i la contribució econòmica de les dones al no veure's obligades a interrompre el seu treball o les seves carreres professionals. Per això des del socialisme proposem com a eix fonamental de les postres polítiques socioeducatives la progressiva universalització del dret a l'educació dels infants de 0 a 3 anys. Aquestes polítiques, s'han de completar amb d'altres de suport a les famílies.

L'educació dels nens i nenes de 0 a 3 anys és una responsabilitat compartida entre les famílies, els agents socials i les administracions. Aquestes han de procurar que existeixin els organismes de suport i les infraestructures necessàries que permetin garantir progressivament l'atenció educativa a la primera infància i donar suport a les seves famílies per garantir, entre d'altres, la igualtat d'oportunitats i la compatibilització de les responsabilitats personals amb les professionals. És necessari crear mecanismes que coordinin i estableixin paràmetres comuns de qualitat entre les diferents administracions que estan intervenint en aquesta etapa. En aquesta etapa hi ha de tenir també cabuda una atenció primerenca a les necessitats educatives especials per tal de detectar-les i actuar de manera eficient davant d'elles.

Cal assegurar i potenciar el caràcter educatiu d'aquesta atenció i inscriure-la en un marc educatiu ampli, divers i integral d'educació infantil, que optimitzi els recursos existents i que promogui noves iniciatives adaptades a aquests nous contextos de desenvolupament i a les necessitats canviants de la realitat catalana.

Des del PSC, i d'acord amb la Llei d'Educació de Catalunya, és durant l'educació infantil quan hem d'establir lligams de cooperació estreta entre famílies i escola. Hem de tenir en compte que les famílies són el primer referent que té l'infant i l'acceptació i respecte de qualsevol estructura familiar per part de l'escola, ajudarà a l'infant a establir una relació sòlida amb l'àmbit escolar. Per part de les famílies han de tenir en compte el seu paper dins l'escola per donar suport al projecte educatiu per mantenir una coherència educativa que s'estableix en aquest primers anys i que hem d'anar mantenint durant tota l'escolaritat.

Defensem una política educativa orientada cap a l'èxit escolar i que estimuli la necessària continuïtat de l'alumnat vers l'educació post obligatòria, adequant-la a les exigències de la societat del coneixement. Per això és imprescindible introduir estratègies modernitzadores i innovadores dins i fora del sistema educatiu, que introdueixin eficiència, flexibilitat i dinamisme. És imprescindible una major flexibilitat del sistema educatiu i una major permeabilitat entre els diferents nivells educatius i, a més, fer-ho amb una oferta diversificada que sigui compatible amb una feina. És necessari avançar en les estratègies i en la implicació dels sectors econòmics, educatius i socials per a impulsar definitivament una política de transició de l'escola al treball i d'adaptació contínua de la formació professional. El jovent ha de finalitzar els seus estudis preparat per tal de que el jove en finalitzar els seus estudis estigui preparat per afrontar amb garanties d'èxit el repte de l'autonomia personal, tant a nivell formatiu com a nivell emocional. Per això, és del tot necessari incrementar el nivell d'informació i d'orientació que han de rebre les famílies i els propis alumnes que han d'accedir a uns estudis post obligatoris adients.

També volem avançar en la cultura de l'esforç per tal que en aquestes etapes educatives que coincideixen amb la pubertat i l'adolescència el jovent sigui conscient que els bon resultats acadèmics i posteriorment professionals i laborals estan en relació directa a l'esforç i l'exigència en els resultats practicats durant l'etapa formativa.

Garantirem uns aprenentatges articulats entorn les competències bàsiques. Cal que l'oferta formativa i els aprenentatges s'articulin entorn les competències bàsiques de manera que donin resposta a les necessitats que la societat reclama. S'han d'adaptar les metodologies didàctiques i pedagògiques als avenços tecnològics i, fins i tot, renovar el paradigma pedagògic i educatiu.

A més, com que l'educació no s'acaba amb l'adquisició de coneixements i habilitats, també hem de desvetllar actituds favorables cap a un mateix –autoestima– i cap als altres –empatia–. Així, el desenvolupament i la formació de les persones exigeix la integració del pensament, de les emocions i l'acció, que conformen l'educació del segle XXI. Cal un aprofundiment en el desenvolupament de competències no cognitives que actualment ja resulten determinants en el mercat de treball i en la

construcció d'una societat més saludable i més equilibrada.

Entenem l'educació artística com una de les eines fonamentals en l'educació dels infants i dels joves. La seva pràctica col·lectiva és també un instrument de cohesió social i contribueix a l'èxit escolar. Cal incrementar els nombres d'estudiants que practiquen les arts i cal estendre aquesta pràctica a altres sectors de la població que no tenen l'hàbit d'expressar-se artísticament. Les persones socialistes ens comprometem amb el desplegament ple del sistema d'educació artística que abasti des de l'educació per a la descoberta de les arts fins als estudis professionalitzadors.

Promourem una Formació Professional (FP) que respongui a les exigències de les noves ocupacions i que integri els diferents sistemes, cal destacar aquí la importància que l'alumnat que així ho vulgui tingui accés als estudis de FP. Volem una formació professional que respongui a les noves competències que demanden les noves ocupacions, que integri implicant a les empreses i els agents socials i econòmics, tot integrant els tres sistemes formatius i que eviti reproduir les desigualtats de gènere de l'estructura productiva, equilibrant la presència de noies i nois en les diferents especialitats. De la mateixa manera hauríem d'ampliar la creació de Programes de Qualificació Professional Inicial adaptats per donar cabuda als alumnes amb necessitats educatives especials.

Cal potenciar la FP per millorar l'ocupabilitat de la gent jove i connectar-la amb els estudis universitaris i amb el teixit empresarial, ja que són uns pilars fonamentals tant des del punt de vista educatiu, com econòmic o territorial, així com amb la formació permanent o formació al llarg de la vida que ha de formar professionals més innovadors, que es desenvolupin adequadament en entorns de creixent mobilitat i capaços d'afrontar els reptes dels nous sectors emergents. Per això és prioritari potenciar les pràctiques en empreses a l'estranger i/o a d'altres comunitats autònomes dels alumnes de Formació Professional. L'aprenentatge d'idiomes també és un element clau per a la mobilitat dels nostres futurs professionals.

Volem consolidar l'autonomia dels centres amb l'objectiu de modernitzar la seva gestió i liderar un projecte educatiu propi adaptat a la seva realitat i entorn ja que cada territori té unes necessitats diferents i cal diversificar. La Llei d'Educació de Catalunya (LEC) consagra el Servei d'Educació de Catalunya, tot enfortint l'escola pública, i proclama, entre d'altres, l'autonomia, la direcció i l'avaluació; Autonomia en matèria de gestió del currículum, amb una millor adaptació a les necessitats de l'alumnat; autonomia d'organització pedagògica; autonomia per al foment de la innovació; i major autonomia de gestió dels recursos humans i econòmics, per poder decidir en base a les necessitats del propi projecte educatiu. L'autonomia respectarà els principis de cooperació, col·laboració i competència. Una direcció i uns equips directius professionalitzats i dotats de capacitats per prendre decisions i dirigir els centres; professionalització que hauria d'estar acreditada a partir d'una formació de nivell universitari o similar. L'avaluació ha de ser un dels temes clau del model educatiu, en tant que instrument per validar el progrés efectiu del sistema educatiu i retre'n comptes a la societat.

Els centres educatius i els seus professionals són la base i motor del sistema educatiu. La millora estructural dels centres i la seva adequació a les necessitats formatives, tant en aspectes tecnològics com d'adaptació a la diversitat de l'alumnat, és una aposta per la qualitat educativa d'un país. Possibilitar la millor atenció a les necessitats del professorat en les seves tasques educadores, tant des del punt de vista formatiu com de desenvolupament personal i professional, per assegurar la millor efectivitat en el sistema educatiu. Cal continuar cercant espais d'intercanvi novedosos i vinculants amb les famílies i tots els agents educatius dels territoris per tal de crear vincles de coordinació i treball que contribueixin al desenvolupament de la cultura de la coresponsabilitat educativa. Cal promoure canvis en la formació inicial del professorat docent de manera que, la seva preparació tant a nivell curricular com metodològic, es correspongui amb les necessitats educatives actuals que la societat del coneixement demana que es cobreixin des del sistema educatiu. L'educació no formal ocupa una importància cada cop més evident en la transmissió dels valors que més directament influeixen en el món dels infants. En aquest sentit, s'ha d'assegurar que tant els serveis socioeducatius vinculats a l'escola com l'associacionisme educatiu, comptaran amb el suport i reconeixement a la seva tasca.

En el marc de l'educació al llarg de la vida, cal contemplar també la formació de persones adultes. L'educació de les persones adultes, com a part de l'educació permanent, gaudeix en l'actualitat d'un major reconeixement i significat. Les característiques de la societat en la qual vivim exigeixen una major i més àmplia formació de les persones adultes ja sigui per a garantir l'alfabetització bàsica, els coneixements de les llengües i les capacitacions en les tecnologies de la informació i la comunicació, el seu desenvolupament personal, l'accés al mercat laboral o la millora i actualització professional. Aquesta formació també ha d'incloure a les persones adultes amb qualsevol tipus de discapacitat perquè puguin assolir el seu màxim nivell d'integració.

Els canvis continus del mercat laboral exigeixen una actualització constant dels propis coneixements,

l'especialització i l'ampliació d'aquests. La necessària vinculació formació-treball és una condició indispensable per garantir la plena integració de les persones en el seu entorn econòmic i social i la competitivitat de les empreses; i en aquest sentit, cal fomentar l'educació semipresencial o a distància en l'ensenyament obligatori i postobligatori no universitari, per tal que determinats sectors de la població que tenen dificultats per estudiar puguin fer-ho.

L'educació de les persones adultes s'ha de percebre com una contínua i mai acabada acció de formació personal que el PSC ha d'assumir com a compromís polític perquè garanteix, al capdavant, una major qualitat de vida per al conjunt de la societat.

Apostem per la plena participació dels diferents agents que conformen la comunitat educativa, per la coresponsabilitat dels ens locals i la integració d'altres entitats i organismes vinculats a l'àmbit educatiu. Cal crear aliances i generar estratègies per garantir la participació tant dels diferents agents que formen part de la comunitat educativa -alumnat, professorat, famílies, etc-, com d'altres actors externs al sistema educatiu però que hi estan fortament vinculats. En aquest sentit, és clau la coresponsabilitat amb els ens locals i amb els diferents col·lectius que incideixen en aquest àmbit des d'aquelles activitats que afavoreixen la integració de l'alumnat i la millora de les seves expectatives personals (l'educació en el lleure, els agents del món productiu, cultural i social, etc). Així mateix, caldria donar un pas endavant i consensuar amb els diferents actors que participen en la creació de projectes comunitaris una visió estratègica de país, amb l'objectiu de fer el salt de la "ciutat educadora al país educador".

Promourem l'avenç cap a la societat del coneixement en el món educatiu. Creiem que és clau millorar la qualificació educativa i professional del nostre jovent, variable que incidirà en la millora de la competitivitat de la nostra economia. Cal fer-ho per possibilitar el canvi cap a un model econòmic sostenible i diversificat, per avançar cap a la societat del coneixement i assolir cotes més elevades de benestar social.

En aquest sentit, els centres educatius i la universitat són i han de ser peces clau del progrés econòmic i transformació de la societat del segle XXI com a generadors, difusors i transmissors del coneixement. Només així millorarem la competitivitat i contribuïrem al creixement de nous sectors productius altament innovadors amb la finalitat d'afavorir el canvi de model cap a una economia sostenible basada en el coneixement.

2.3. Una universitat de primer nivell per generar i atreure talent.

La Universitat ha protagonitzat un període de dues dècades d'intenses transformacions, com a conseqüència de l'impacte dels canvis que ha viscut la pròpia societat catalana i, alhora, de les pròpies dinàmiques que s'han configurat en el si de les universitats. Les universitats van afrontar amb èxit el repte de situar la taxa de ciutadans amb estudis superiors en un nivell equiparable amb altres països del nostre entorn. Els centres universitaris, a l'avantguarda dels canvis socials, van protagonitzar una de les transformacions socials més radicals i de ser espais de privilegi van esdevenir espais de coneixement oberts i eines per a la igualtat d'oportunitats. Ara ha arribat el moment de tornar-se a col·locar a l'avantguarda de la societat catalana i liderar la revolució de l'excel·lència, la competitivitat i la internacionalització.

Cal un compromís ferm de tota la comunitat acadèmica així com de les autoritats públiques per tal de promoure les universitats que Catalunya necessita, en relació a les característiques del nostre territori en el seu conjunt. Cal un esforç decidit per a col·locar les nostres institucions universitàries en el mapa del coneixement global. Aquest és un repte complex però imprescindible.

Les administracions s'han de comprometre a facilitar el marc legal i els recursos humans i econòmics necessaris per a què el sistema universitari, especialment el públic, compleixi amb eficàcia i eficiència les funcions que la societat li ha encomanat. Aquestes són, bàsicament, formar bons professionals de les diverses branques del saber, garantir l'accés a aquesta formació als ciutadans independentment dels seus recursos; produir, difondre i transferir coneixement científic, tecnològic i cultural; formar ciutadans i ciutadanes globals; ser motor de desenvolupament econòmic; ser un espai de generació de pensament i facilitar la formació al llarg de la vida dels ciutadans. Aquesta interpretació de la universitat conforma el nucli central d'un model progressista d'universitat i aporta una aproximació més plural i que respon a la pròpia complexitat del món universitari i de la societat catalana actuals. Un model que es construeix a partir de tres principis: la qualitat amb equitat -universalitzant la igualtat d'oportunitats que garanteixi l'accés als estudis d'educació superior i promogui l'assoliment de l'èxit acadèmic-; l'esforç per a l'excel·lència; i la contribució decisiva a dotar de capital humà el nostre sistema productiu.

La universitat és el nucli del sistema d'educació superior i conforma indefectiblement part del sistema d'educació del país. La formidable extensió dels estudis universitaris en les darreres dècades, no s'ha vist acompanyada d'un fenomen equivalent en els altres nivells de l'educació superior no universitària, sovint a causa d'una manca de sensibilitat envers aquests estudis i d'una percepció social que els veia com a devaluats. En aquest sentit, és necessari un reconeixement per part de les universitats de la Formació Professional i convalidació de crèdits.

La universitat ha de retre comptes a la societat dels seus resultats i dels mitjans emprats per a obtenir-los, tot respectant la seva autonomia, tal com ve definit per les lleis que regeixen la seva existència i el seu funcionament. Això implica la revisió dels mecanismes de govern de la universitat, orientats a donar veu i potenciar la cooperació entre els diversos col·lectius a la universitat i, alhora, obrir espais de relació i informació amb la societat per tal d'articular instruments per a la rendició pública de comptes en l'ús que les universitats fan dels recursos humans i econòmics de què disposen. L'autoavaluació es clau per tal d'aconseguir una universitat eficient i moderna.

La universitat, com el conjunt del sistema educatiu, ha d'acomplir també una funció primordial: facilitar, a través de la formació i l'educació, la mobilitat social i el reconeixement del mèrit i les capacitats personals, i contribuir, així, a l'equitat, la igualtat d'oportunitats i la cohesió social del país. Una educació de qualitat basada en el valor de l'esforç que cerca l'excel·lència, tant individual com col·lectiva, que vol establir un major lligam entre l'oferta de coneixement i les necessitats del teixit social i productiu i oferir una formació flexible i amb capacitat d'adaptar-se als continus canvis que està protagonitzant el món actual, són elements importants en el moment de fer efectiva la contribució de la universitat a la cohesió social. En aquest àmbit pren especial rellevància el sistema de taxes i beques universitàries que ha de respondre al compromís amb la igualtat d'oportunitats i que cal que incorpori el principi de progressivitat en el seu disseny. Un sistema de beques molt més ambiciós, permetria millorar la progressivitat global del sistema ja que aquest, en l'actualitat, és clarament regressiu.

El finançament de les universitats públiques del país se sustenta majoritàriament en transferències corrents que efectuen les administracions i aquest fet és encara més evident si incorporem els recursos que reben a través dels programes d'inversions i del finançament a la recerca. És necessari un nou model de finançament del sistema universitari que es basi en la necessitat d'augmentar els recursos disponibles, especialment els destinats a beques i a promoció i suport a la recerca, establint-ne un escenari d'estabilitat pressupostària amb recursos d'origen privat que complementin els que ara provenen majoritàriament de les administracions públiques. Cal a repensar els models de distribució de recursos entre les diferents universitats i replantejar de forma oberta els criteris que donen accés a aquest finançament públic.

Catalunya compta amb dotze universitats: set públiques i cinc privades. En bona mesura, conjuntament a l'expansió dels centres privats, el fet més significatiu rau en què en aquestes dues darreres dècades el sistema universitari català ha viscut un ampli procés de creació de noves universitats en el territori i un notable creixement de l'oferta de títols acadèmics, coincidint amb una desacceleració en el ritme d'augment del nombre d'estudiants. Aquest fet ha generat una situació molt dispar en les dinàmiques de matrícula segons titulacions, centres i ciutats on estan presents. Defensem una especialització de les universitats evitant una reiteració innecessària o absències de massa crítica per aconseguir una recerca real i de qualitat

És important posar de relleu la necessitat d'actuar concebent les universitats de Catalunya com a integrants d'un mateix sistema que exigeix unes estructures flexibles de coordinació suprauniversitàries. Al mateix temps, hem de tenir present la urgència d'arbitrar mecanismes que impulsin decididament la col·laboració i mobilitat tant en l'àmbit docent i com el de la investigació entre les diferents universitats catalanes

Cal afrontar com a una oportunitat històrica l'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior. L'objectiu de l'EEES és principalment la internacionalització del sistema universitari del país, per tal de facilitar i garantir la mobilitat real i efectiva dels estudiants, dels docents, dels investigadors i dels titulats. Aquest procés ha apostat per una introducció de noves metodologies en l'ensenyament que impliquen un canvi important en l'estructura, fins i tot física, dels nostres centres universitaris. Cal apostar per la innovació pedagògica i la qualitat docent sempre que impliquin millores en els resultats acadèmics i en assolir nivells de coneixement equiparables als sistemes universitaris punters.

Cal una major concreció del sistema d'accés, estabilització i promoció del professorat i personal investigador, i definir i impulsar la carrera docent i investigadora. Després de l'aprovació de la LOMLOU l'any 2007, els mecanismes d'accés del professorat han quedat quelcom més clars i transparents. Però la principal problemàtica emergeix de la diversitat de figures docents, moltes

d'elles sense condició funcional. Les mesures a emprendre hauran de clarificar les carreres professionals del professorat i els professionals de recerca, que permeti oferir estabilitat i garantir un sistema més clar i transparent de promoció interna.

Pensem que el sistema de recerca, transferència i innovació és un motor de creixement econòmic i social i també dels valors humanístics propis de les ciències i de l'aprofundiment en el coneixement i l'estudi. A Catalunya existeix un sistema nacional de recerca en el qual participen els grups, departaments i centres de recerca universitaris i del CSIC, alhora que també el conformen instituts i fundacions d'investigació científica, tecnològica i cultural públics i privats, els grans centres hospitalaris, i un nombre considerable de petites, mitjanes i grans empreses dels sectors agrari, industrial, construcció i terciari. Tots ells configuren un sistema dinàmic, complex i plural de recerca, transferència i innovació, que requereix d'una coordinació efectiva i la participació conjunta de diferents institucions, organismes i empreses en la gestió del sistema, en l'establiment d'una estratègia general de desenvolupament de la recerca i la innovació en el país, i en la definició tant de les prioritats temàtiques o dels grans objectius, com en la gestió eficient de les fonts de finançament, agilitzant i facilitant als investigadors la seva obtenció i posterior gestió.

Cal reconèixer la pluralitat i heterogeneïtat dels processos d'investigació científica, tecnològica i cultural. La política de recerca a Catalunya ha de tenir present la pluralitat tant del coneixement científic, tecnològic i cultural, com dels agents que intervenen en els processos de generació, difusió i transferència de la investigació. Aquest plantejament, s'ha de traslladar a l'establiment de línies de finançament de la recerca específiques que responguin a aquesta pluralitat.

2.4. Llengües: sentiment, cohesió i competitivitat

El català és la llengua pròpia de Catalunya. És patrimoni cultural, símbol d'identitat, una important eina d'integració i un element de cohesió social. Defensem un model de política lingüística promotora del coneixement i l'ús de la llengua catalana, en la mesura que la seva situació és encara deficitària. Cal treballar en la valoració positiva i afectiva de la llengua catalana com a realitat i valor de tota la societat catalana –autòctons i nousvinguts- i com a patrimoni i valor de tota la societat espanyola. Com a socialistes defensem una política lingüística a Catalunya que treballi pels valors positius de les llengües, que garanteixi la competència lingüística en llengua catalana, castellana i anglesa, a més de l'aranès a l'Aran, i que reconegui que la llengua castellana també forma part de la realitat de Catalunya.

L'extensió social plena de la llengua catalana és encara un objectiu a assolir. La llengua catalana, en tant que llengua pròpia, ha d'estar present en tots els sectors econòmics i socials de manera preferent. En àmbits com la justícia, el món econòmic o el món digital, entre d'altres, pateixen dèficits de disponibilitat de serveis en llengua catalana. Cal treballar per la presència preferent de la llengua catalana en tots els àmbits, alhora que ha de fer-se compatible amb la disponibilitat lingüística en les altres llengües oficials.

Des del socialisme defensem que el foment d'una llengua no va en detriment de cap altra i que totes constitueixen un patrimoni comú i imprescindible. Espanya, en tant que Estat plurilingüe ha de reconèixer-se també com a tal. Cal implicar l'Estat i treballar en la perspectiva d'una política social que millori l'estatus de les llengües, el coneixement efectiu i els drets lingüístics de les persones a Espanya. Cal implicar de manera efectiva l'Estat i les CCAA per assolir una valoració positiva i afectiva del plurilingüisme a Espanya, millorar l'estatus jurídic de les llengües i dels drets lingüístics de tots els espanyols i fer del coneixement de llengües un element real de competitivitat. Catalunya ha fet molts esforços per al reconeixement de la llengua catalana a les institucions europees i cal seguir treballant per ampliar l'ús de totes les llengües co-oficials espanyoles a la resta de les institucions de l'Estat. Per això, cal treballar per a la valoració positiva i afectiva de la llengua catalana com a patrimoni i valor de tota la societat espanyola i no només catalana, alhora que cal impulsar la valoració positiva i afectiva de la llengua castellana com a patrimoni de tota la societat catalana.

Des del PSC treballem per una política lingüística en positiu, de foment, des d'una mirada àmplia i global posant l'èmfasi en la valorització i l'estima cap a totes les llengües. Proponem una política lingüística que defensi que la llengua preferent de l'administració de la Generalitat és la llengua catalana i que alhora expliciti la necessitat de garantir els drets lingüístics de tota la societat i la necessitat d'utilitzar la llengua castellana i, quan convingui, també altres llengües per garantir l'adequada comunicació i comprensió dels seus serveis, missatges i polítiques. L'ús de la llengua castellana, ni de qualsevol altra, no minimitza la tasca de foment del coneixement i l'ús de la llengua catalana, al contrari. Igual que cal garantir el dret de l'aprenentatge de la llengua catalana, també cal garantir el dret a l'ensenyament del castellà per a les persones immigrades que quan arriben a Catalunya no en tenen cap coneixement. Alhora, cal comptar amb l'enorme valor que té la llengua

catalana com a eina d'integració per a la ciutadania nouvinguda.

La política lingüística és una política social, pública, adreçada al benestar de les persones, a la cohesió social, a la conformació de la ciutadania i a la igualtat d'oportunitats. Cal definir un nou relat sobre les llengües a Catalunya i una nova política lingüística, de les llengües, que en conseqüència integri la perspectiva multilingüe i tingui especial cura per dirigir els esforços cap al bilingüisme real respecte de les llengües oficials, trilingüisme a l'Aran, i posi en valor i estimuli el coneixement de les llengües aportades per la immigració.

Des del socialisme volem manifestar el nostre reconeixement i suport a d'altres sistemes lingüístics com la llengua de signes catalana que és la llengua de les persones sordes i sordcegues signants de Catalunya, reconeguda ara com a patrimoni lingüístic català. L'aprovació per part del Parlament de Catalunya de la Llei de la llengua de signes catalana dona compliment a l'Estatut de 2006 en què s'estableix, com un principi rector de les polítiques públiques, la garantia del seu ús i aprenentatge a les persones amb sordesa que optin per aquesta llengua. Des del PSC ens comprometem a impulsar l'aplicació efectiva d'aquesta llei. De la mateixa manera ens comprometem a garantir l'ús, l'accessibilitat i l'aprenentatge de la llengua oral per a les persones sordes que majoritàriament empen suportos per a la comunicació oral.

El nostre paisatge lingüístic s'ha fet molt més plural i avui ens trobem davant de la presència no només de dues llengües, si no de més de 200. Per primer cop ens trobem davant de situacions que manifesten la impossibilitat real de comunicació entre veïns i veïnes. La política lingüística que s'ha de desenvolupar ha d'incorporar necessàriament aquest nou marc. Sens dubte, ateses les dades sociolingüístiques i per sectors que ens radiografien la situació de la competència i l'ús de la societat envers la llengua catalana, la política lingüística a Catalunya ha de continuar tenint com a objectiu fonamental aconseguir que la llengua catalana –llengua oficial i pròpia- tingui uns nivells de coneixement i ús iguals als que té la llengua castellana –llengua oficial i usada per la totalitat de la població.

Desenvolupar una política lingüística adreçada a tractar la presència, la informació i el respecte a les llengües de la immigració. Els respecte a les llengües de la immigració és un element de cohesió social i d'impuls de la competitivitat internacional. Les llengües diferents de la catalana, castellana o aranesa a l'Aran, que els nens i nenes aprenen a casa poden esdevenir en el futur un element de competitivitat per a Catalunya, que ens ha d'obrir portes cap a altres països i economies del món.

Defensem l'aprenentatge de l'anglès com a element de capacitació, internacionalització i igualtat d'oportunitats. El coneixement i domini de l'anglès com a llengua de comunicació internacional és un instrument fonamental per a la incorporació efectiva en els espais de competitivitat i creació de coneixements globals. La incorporació de l'ensenyament de l'anglès en l'estructura educativa és una prioritat per al PSC. La competència lingüística en llengües diverses és bàsica en el món contemporani, per tant defensem també la necessitat de l'aprenentatge d'altres llengües internacionals i el de les llengües més representatives que ens aporten les persones immigrades que arriben a Catalunya. Cal prendre consciència de la importància d'esdevenir una societat multilingüe i aconseguir la complicitat de tots els actors implicats per fer un veritable salt qualitatiu en aquest camp.

El domini de les competències lingüístiques, i per tant la garantia de la qualitat lingüística, s'ha de convertir en un element de competitivitat real i en la base de l'enfortiment de la democràcia a Catalunya. Però també cal garantir el domini de les competències lingüístiques de manera adequada i suficient amb relació a les funcions que s'han de desenvolupar en el lloc de treball. És una responsabilitat de tota la societat, no només del sistema educatiu (escola, institut, i universitat), també hi té molt a dir el món de l'empresa, que encarna la segona etapa formativa en els adults. Cal que tots treballem de manera coordinada en l'assumpció d'aquest objectiu col·lectiu de la millora de les competències lingüístiques, ja que així aconseguirem la igualtat de resultats, que és l'únic camí per arribar a la igualtat real entre totes llengües.

3.

UNA NOVA ECONOMIA PER SUPERAR LA CRISI

Pel PSC, el primer problema que avui tenim i, per tant, la prioritat màxima en la nostra actuació, és fer front a la crisi. Una crisi financera que compromet l'economia mundial que s'inicia el 2008 i que ha tingut un fort impacte en l'economia mundial, espanyola i catalana. En aquest context econòmic, creiem que el model econòmic-financer i de benestar de tall socialdemòcrata que defensem des del PSC és plenament vigent, sent conscients que cal adaptar i innovar els seus plantejaments i estratègies per poder defensar eficaçment els valors que el defineixen.

En efecte, un model econòmic en el qual hem de treballar decididament perquè l'Estat sigui l'instrument regulador i controlador del mercat, per tal d'aconseguir la societat de benestar on volem viure amb sostenibilitat i progrés, igualtat d'oportunitats i la igualtat de gènere. Front a un discurs que pregonja la impotència de la política front als poders econòmics, cal recordar que l'economia pertany a l'esfera de les activitats humanes, i cal per tant que nosaltres abonem el missatge que la política és una eina útil per canviar la lògica de les relacions econòmiques.

L'esquerra és perfectament capaç, fins i tot en els moments de més dificultat, de transformar la realitat i proporcionar alternatives solvents, viables, i desitjables. Tenim capacitat de projectar-nos cap al futur, i d'imaginar i construir espais de llibertat i d'igualtat que abans semblaven impossibles. Ho vam fer contribuint a edificar el model social europeu, i ho farem de nou per encaminar-nos cap a la construcció de democràcies socials avançades.

El concepte de nova economia per superar la crisi, requereix tot un seguit de decisions valentes que ens permetin superar la conjuntura actual amb el nivell més baix possible d'efectes indesitjats. És per això que cal adequar ràpidament dos sistemes que són necessàriament complementaris: el sistema educatiu i el sistema productiu, per tal de donar una bona resposta a les necessitats socials i econòmiques dels països, que garanteixin la cohesió social a casa nostra. Garantir una força de treball qualificada i competitiva a tots nivells, directius, tècnics, especialistes... i perfectament dimensionada per les necessitats i capacitat d'absorció de la demanda interna, però també per competir en l'estructura laboral espanyola i europea, amb la finalitat d'evitar alts nivells d'atur.

La crisi que ara patim tindrà conseqüències durant la propera dècada i, probablement, marcarà un abans i un després en la manera d'entendre l'economia i el model social que se'n deriva. Si bé a la societat industrial el principi bàsic va ser el del creixement indefinit de l'economia, ara toca ser conscients que vivim en un planeta de recursos limitats i, per tant, calen nous plantejaments i formes de producció i consum basades en la ineludible necessitat d'aconseguir un desenvolupament sostenible que no posi en perill el benestar de les generacions futures i que alhora garanteixi el benestar i la qualitat de vida. Governar el nou model econòmic haurà de ser una de les prioritats per tal d'evitar que siguin els interessos dels mercats els que defineixen les relacions econòmiques a la societat del coneixement.

La globalització, el canvi tecnològic, la reconfiguració de les relacions internacionals, l'envelliment de la població, els sistemes productius, la davallada d'alguns sectors referents a Catalunya i l'excés d'endeutament de les famílies i empreses són alguns dels factors determinants que estan afectant les dinàmiques i comportaments dels agents econòmics i, en especial, la manera com competeixen les empreses. Estem davant una etapa de riscos importants, però també de reptes i oportunitats. Si les sabem aprofitar, podem fer el pas d'una dècada d'alt creixement però desequilibrada a una dècada més assossegada però també més equitativa i amb uns fonaments encara més sòlids. Si abordem els reptes plantejats, trobarem un futur millor, ple d'oportunitats, més sostenible i més equitatiu. Perquè com sempre hem defensat des del PSC i seguim defensant, una societat cohesionada és també una societat que competeix amb més força.

Les persones socialistes volem afrontar la situació de crisi amb determinació. Hem de tenir present que la sortida de la crisi i la recuperació de competitivitat no vindrà gràcies a mesures clàssiques com la devaluació de la moneda, impossible, degut a la introducció de l'Euro, sinó impulsant i afavorint noves activitats econòmiques mitjançant l'impuls dels sectors emergents i d'altres que sense dubte aniran sorgint en el futur més immediat. Caldrien ajustos i reformes – per mitjà de pactes que impliquin a tots els agents socials per tal de tornar a posar l'economia en la senda d'un creixement econòmic sostenible que ens haurà de permetre crear ocupació i continuar desenvolupant les polítiques socials que defensem des del socialisme. Ajustos i reformes que requeriran sacrificis i esforços,

especialment a qui més poder adquisitiu tenen, però que, estem convençuts, que valdran la pena, en situar-nos en una nova etapa de prosperitat i progrés per a tota la societat.

Per això des del PSC defensem que en aquest context cal actuar concertadament, promovent pactes polítics i socials per sortir el més aviat possible de la crisi i en les millors condicions per tots els grups socials. Aquests pactes s'han de basar en una anàlisi rigorosa de les causes i responsables que van originar la crisi per evitar que els costos de la crisi es reparteixin segons els dictàmens únics del mercat per preveure noves fractures socials. Defensem un compromís individual i col·lectiu per fer front als greus problemes que ha provocat la crisi i al mateix temps un repartiment progressiu dels esforços que s'hauran de fer per sortir de la crisi i, per això, creiem que és l'hora també de la política i d'exercir el lideratge que aquest procés demana.

Entre l'objecte d'aquests pactes podem assenyalar, en primer lloc, un pacte entre les organitzacions empresarials i sindicals per definir un nou marc de relacions laborals -salarials, de condicions de treball, d'organització i participació, etc.- basat en el compromís i la confiança mútua, i en els canvis del model productiu que vindrà. En segon lloc, moderació i certesa d'un bon ús dels beneficis empresarials per tal de mantenir i generar ocupació, millorar la productivitat i assegurar l'augment de les reinversions productives. I, per últim, cal un esforç del sector públic en millorar la productivitat i l'eficiència de la despesa, intensificar la lluita contra el frau fiscal, endegar reformes al sector financer per facilitar l'accés al crèdit a les empreses.

En paral·lel, cal readequar les nostres polítiques socials per tal d'assegurar-nos que ningú queda enrere. Per tant, caldran polítiques actives per estimular la creació d'ocupació i polítiques socials que millorin la distribució de la riquesa. Amb especial interès haurem de treballar per compensar la pèrdua de poder adquisitiu dels col·lectius més sensibles, especialment els responsables de famílies en situacions precàries, famílies monoparentals, persones en atur de llarga durada, els aturats/des majors de 45 anys, els col·lectius de difícil inserció i el jovent, concentrant-nos en aquelles polítiques que els hi proporcionin més coneixements, preparació, i més oportunitats. Volem una economia al servei de la qualitat de vida de la ciutadania i de la generació d'oportunitats per tal que puguin construir projectes vitals estables, pròspers, moderns, innovadors i motivadors.

Per això cal seguir una estratègia econòmica per a la modernització i d'adaptació a la realitat de la nostra economia, que s'ha de desenvolupar de manera constant a diferents nivells, a curt, mig i llarg termini i que té tant a veure amb instruments concrets com amb canvis d'actitud. L'economia basada en el coneixement té les seves pròpies dinàmiques a les quals cal estar amatent i ser dels primers en impulsar-les. És una tasca complexa i amb molt riscos, ja que ens enfrontem a quelcom desconegut i que s'ha de construir amb noves bases. Defugim, per tant, de fórmules màgiques, simples, ràpides i innòcues, perquè senzillament no existeixen.

Des del PSC reivindiquem un esperit reformista per fer transformacions del model productiu perquè esdevingui més competitiu. Les reformes són necessàries per tal de garantir la cohesió social i, alhora, sortir d'aquesta crisi amb un model econòmic sòlid, equilibrat i sostenible. Aquest procés ja ha estat endegat en les dues legislatures dels governs catalanistes i d'esquerres a partir del camí marcat per l'Acord Estratègic i ha de continuar en la mateixa línia, insistint en millorar els factors de productivitat i fer-ho amb tots els agents implicats, des de la concertació social. Reivindiquem també l'Acord Estratègic com a pràctica de concertació i diàleg social que exemplifica l'essència d'una forma d'entendre la governança basada en el pacte, el diàleg i el consens. Sense oblidar que no és un full de ruta tancat, sinó que ja contempla els mecanismes de revisió i adaptació més adients en cada moment. En aquest sentit la negociació amb els agents econòmics i socials esdevé prioritària.

Hem de recuperar la confiança en nosaltres mateixos, en les possibilitats reals del país. Nosaltres no hem de donar lliçons a ningú, però sí que hem acreditat reiteradament la nostra capacitat per fer les coses, potenciant els nostres actius. Catalunya està fent un salt endavant en recerca i innovació, i té un teixit industrial sòlid, amb un sector agroalimentari molt potent, centres hospitalaris de referència amb espais de recerca que poden vincular-se a la indústria i esdevenir un sector en el què el nostre país és i ha de ser capdavanter com ho és en les ciències de la salut, els audiovisuals i la producció cultural; un esperit emprenedor reconegut, un gruix empresarial de primera i una gran capacitat - demostrada en altres ocasions- per transformar a fons el nostre model de competitivitat. Hem fet progressos rellevants en internacionalització en els darrers anys, a la vegada que s'ha enfortit la projecció internacional de Catalunya, especialment al voltant de la marca Barcelona. Aquests continuen sent reptes fonamentals però partim de bons fonaments, tenim unes bases més sòlides que mai.

Transformar la nostra economia vol dir apostar pels sectors innovadors amb valor afegit, però també apostar pels sectors madurs que no caducs. Efectivament, la indústria catalana és determinant i

té un enorme potencial exportador. Reforçar la base industrial de Catalunya és una de les nostres prioritats per tal que aquesta continuï, amb les degudes transformacions, essent motor de la nostra economia.

Però hem de saber aprofitar els desafiaments que se'n deriven del canvi climàtic, facilitant una nova revolució industrial al voltant de l'economia verda i de la sostenibilitat. Per això creiem que aquest nou model econòmic i productiu haurà de ser baix en emissions de carboni i alt en ús de tecnologia, innovació i creativitat, treball en xarxa, coneixement i responsabilitat social. Volem un model que incorpori i desenvolupi tot el talent de les persones que conformen la nostra societat i que n'atregui tant com sigui possible; que ens permeti generar més valor a partir del què fem (els productes), del com ho fem (els processos) i amb qui ho fem (les persones).

El PSC, com a partit que defensa el respecte per l'equilibri entre el creixement econòmic i industrial, i un entorn de qualitat per a la ciutadania, hem de potenciar el desenvolupament del teixit industrial adoptant mesures que possibilitin la convivència amb les ciutats i els seus habitants. Les persones socialistes buscarem acords que contemplin vetllar pels interessos de les ciutadanes i dels ciutadans que visquin a prop de possibles nous emplaçaments d'activitat industrial.

L'aparició de la crisi i els anys que suposi superar-la hem de transformar-los en una oportunitat, no ha de ser excusa per deixar de fer les reformes que sabem que són necessàries. El model econòmic ha de ser capaç de conjugar la justícia social, la sostenibilitat ambiental i el dinamisme econòmic. La transformació partint del model actual caldrà que sigui estructural i que afecti àmbits diferents, com ara el sistema fiscal, l'educatiu, l'energètic, la R+D+i, el financer, i a les polítiques impulsades per l'administració pública. La reforma de les institucions laborals s'haurà de produir sempre alineada amb aquest canvi de model i la resta de reformes necessàries.

Des del PSC volem una societat del benestar que garanteixi un conjunt de drets socials que es detallen en el tercer capítol d'aquest document. Som conscients que aquesta societat requereix, per una banda, una administració excel·lent dels recursos públics i, alhora un compromís responsable de la ciutadania per a la seva provisió. En aquesta línia, cal una nova cultura fiscal enfocada a recuperar la idea que els impostos estan en la base del pacte social que regeix les nostres societats. Cal ser valents en reformar productes financers o empresarials que no posen en la mateixa línia de sortida impositiva a tota la ciutadania. Cal recuperar el compromís entre ciutadania i fiscalitat vinculant la necessitat dels impostos amb els serveis públics, les infraestructures, les polítiques i els drets que cal assegurar, connectant ambdues vessants de la política fiscal: els ingressos i les despeses. Cal ser contundents en la lluita contra el frau fiscal. Volem impulsar un canvi cultural que asseguri un recolzament social vers una fiscalitat justa que redistribueixi efectivament la renda i la riquesa, i asseguri la igualtat d'accés als serveis públics.

Finalment, cal abordar un aspecte que s'ha mostrat de gran rellevància en la gestió de la crisi: en efecte, és urgent intensificar el procés de construcció europea, d'aprofundiment de la unió política i d'articulació d'un veritable govern econòmic europeu, per impulsar el creixement econòmic sostenible però també per mantenir el sistema de cohesió social. Aquesta crisi ha posat en evidència bona part del sistema institucional que s'havia dissenyat per al euro, mostrant-se ara com a obsolet. O, dit d'una altra manera, la present crisi ha posat de manifest les dificultats de tenir una moneda única sense un veritable estat al darrere. Cal doncs articular mecanismes àgils de governança europea i aquests passen necessàriament per un impuls i aprofundiment de la Unió en la seva versió més veritablement federal. Els ciutadans europeus en aquest context global no ens podem permetre trigar tant en prendre decisions de política econòmica comuna europea.

De la mateixa manera, les persones socialistes defensem una millor governança global: calen regles i institucions globals capaces d'incidir amb eficàcia sobre l'economia mundial i que evitin a temps molts dels problemes que han emergit amb la present crisi. Apostem per una reforma en profunditat de les organitzacions econòmiques internacionals que les capaciti per regular millor i fer front als abusos –sobretot del món financer– que s'han produït. Més i millor regulació dels mercats internacionals perquè puguin funcionar bé però també més govern dels mercats internacionals per instaurar instruments com la taxa sobre les transaccions financeres internacionals ('taxa Tobin'), la lluita contra els paradisos fiscals, i una política sobre les pràctiques del sector financer que impossibiliti comportaments amb conseqüències com les que hem patit, i que permetin redistribuir de manera més equitativa els beneficis que genera una economia de mercat oberta i lliure.

3.1. Reforçar la nostra base industrial

Per al socialisme català, la política industrial ha de continuar sent un dels eixos centrals de les polítiques econòmiques en el proper període. La indústria forma part de la història de Catalunya:

ens ha atorgat potencial econòmic, projecció i riquesa com a país i com a societat. És el sector que aporta més valor, genera ocupació de més qualitat i permet que Catalunya sigui una economia oberta i exportadora. La indústria s'haurà de modernitzar i adaptar al nou cicle econòmic, ser encara més competitiva, i les administracions hauran de vetllar perquè el canvi sigui possible i sostenible en el temps. Així mateix, la indústria esdevé un element cohesionador, de riquesa i treball a Catalunya, cal continuar establint acords amb els agents econòmics i socials en aquells sectors industrials que actuen com a catalitzadors de progrés econòmic en el territori. Cal reforçar la nostra base industrial i adaptar-la al nou model en el que els guanys de productivitat seran producte sobretot de la innovació i la creativitat, així com de la capacitat de valorar, potenciar i atraure talent.

Catalunya ha deixat de ser la principal fàbrica d'Espanya, tant perquè els mercats internacionals emergeixen amb una creixent importància, com perquè la resta d'Espanya ha incrementat el seu progrés econòmic tant per les seves pròpies capacitats, com per les avantatges derivades de la integració a la UE i d'una certa redistribució de la riquesa intraestatal. Aquests canvis impliquen un menor pes de la inversió estrangera en el sector industrial a Catalunya, un increment de les exportacions industrials a l'estranger, el menor pes relatiu dels mercats d'Espanya, i una certa millora del saldo de serveis amb Espanya. Les transformacions de signe divers en la indústria han suposat que un important creixement de la producció industrial, en quantitat i valor afegit, s'hagi saldat amb un manteniment de l'ocupació industrial entre 2001 i 2008.

L'Acord Estratègic ha estat un potent instrument de concertació entre els agents econòmics i socials i el govern, un full de ruta seguit en els darrers anys de la competitivitat que ha permès la millora de la competitivitat de la nostra economia, orientar la política econòmica en el camí de la millora de la productivitat, del creixement econòmic, i de la qualitat de l'ocupació i la cohesió social. Continua essent vàlid en allò que és fonamental, incorporant també les necessàries modificacions que s'aniran succeint per adaptar-lo a les reformes estructurals i als canvis en les condicions de competència de l'economia catalana i al nou context de crisi.

La plena incorporació a Europa en l'aspecte econòmic es superposa al nostre país amb els primers efectes de la globalització. Atès el major pes de la indústria a Catalunya, les condicions de major duresa en la competència internacional i interna ens afecten més intensament. Però també és cert que en l'àmbit industrial ha tingut lloc un doble procés de reconversió i reestructuració productiva, de forma que el teixit actual està molt més capitalitzat i amb millor dotació de capital humà mantenint un alt grau de competitivitat, tot i que ha de continuar progressant.

L'horitzó pels propers anys serà de menor creixement, amb una accentuació de la reestructuració del teixit industrial. La millora de la competitivitat basada en la millora de la productivitat i una major adaptabilitat a un entorn canviant seguirà sent el principal repte de la indústria catalana, per sortir de l'actual crisi en què ens trobem immersos.

En els darrers cinc anys la política industrial conjuntament amb el desplegament de les polítiques econòmiques de millora de la competitivitat, han incidit sobretot en qüestions d'entorn i han compartit els recursos disponibles amb altres polítiques d'entorn que requerien impulsos contundents donat el nivell precari del que partíem: així s'han impulsat ambicioses polítiques de sòl industrial, de creació d'infraestructures de transport, energètiques, tecnològiques i de recerca; de desenvolupament de nous instruments financers per a les empreses i d'inversions en nous centres de coneixement.

En el proper cicle la indústria catalana formada sobretot per petites i mitjanes empreses haurà de completar els avenços assolits, amb polítiques que incentivin la incorporació de tecnologia, la innovació, el dimensionament, i la formació de les persones. La millora de la competitivitat també s'ha de fonamentar en una aposta selectiva per un desenvolupament estratègic de les infraestructures físiques i del coneixement necessàries.

Des dels poders públics s'haurà d'afavorir un ecosistema que aprofundeixi en el canvi tecnològic i en el foment de la innovació productiva necessàries per posicionar-nos adequadament en les noves condicions de competència internacional. Caldrà incidir en la millora de les qualificacions, dels resultats de la formació professional i de la relació entre la formació universitària i el teixit productiu; en transferència de tecnologia, en spin-off i llicències. En aquests aspectes encara tenim molt camí per recórrer.

Però convindrà desenvolupar també nous programes de política industrial. La crisi i el procés de destrucció d'ocupació i d'empreses, així com els processos de transformació del teixit productiu ens obligaran a posar en el centre la política industrial per recuperar la massa crítica. Catalunya ha de seguir sent i seguirà sent una economia industrial. Però d'una nova indústria, que s'adapta a les condicions de la competència globalitzada, que innova, que s'internacionalitza, que guanya dimensió per poder ser competitiva a nivell mundial. L'aplicació d'aquestes polítiques industrials

s'han de traslladar territorialment, en aquest sentit les operacions de cooperació intermunicipal per a la promoció econòmica com ja s'estan donant en alguns territoris, o per la reconversió d'espais combinant diversitat d'activitats i usos del sòl, és una fita fonamental i en la qual ja tenim exemples d'èxit arreu de Catalunya, per exemple al 22@ de Barcelona.

Cal dissenyar polítiques industrials transversals, que facilitin el desenvolupament empresarial a cada territori en funció de les seves potencialitats, considerant tant les empreses i activitats de recerca ja preexistents, com l'impuls de sectors i d'activitats més relacionades amb la nova economia, desplegant una política activa de suport als municipis amb polígons industrials obsolets o no preparats per als reptes actuals, mitjançant instruments d'atracció de talent i inversió estrangera, de millora de les infraestructures físiques i de coneixement, i de la mobilitat per als treballadors i treballadores. En definitiva, una política industrial que contempli el territori segons pols de competitivitat i clústers amb especialitats i capacitats diferencials.

La nova política industrial ha de poder dotar-se de més recursos per la seva posició central en l'agenda política, i de nous instruments: de centres d'excel·lència suficients de formació professional concertats amb els agents econòmics i socials; de coordinació dels recursos formatius existents a cada sector; de vehicles d'inversió i de capital desenvolupament de participació industrial; d'instruments públic-privats d'impuls de noves activitats industrials al voltant de l'R+D+i; de noves polítiques d'atracció d'inversions industrials complementades amb polítiques orientades a l'atracció de talent; de polítiques de compra pública que incentivin l'activitat industrial; de polítiques de concertació i col·laboració públic-privada que permetin anticipar tendències i prevenir processos de transformació i de desindustrialització; de polítiques territorials de desenvolupament industrial que suposin pols dinamitzadors econòmics, amb la creació de les seves infraestructures físiques i del coneixement; de nous instruments de política sectorial, a la vegada que reforcem els ja existents i exitosos; d'autèntiques polítiques de promoció exterior de la realitat industrial de Catalunya; d'acompanyament dels processos d'internacionalització i dimensionament de les empreses, així com de la promoció d'una indústria més sostenible, eficient energèticament i responsable socialment.

Els processos de renovació industrial hauran d'avançar en paral·lel als processos de focalització de l'R+D+i que els programes de planificació estratègica endegats hauran propiciat. La formació professional i la universitat tindran un paper més important en el desenvolupament de la indústria del futur.

3.2. Una economia verda i sostenible

Les persones socialistes defensem una Catalunya capdavantera a Espanya i al sud d'Europa en la incorporació de la sostenibilitat com un dels vectors principals del nostre model de creixement econòmic pel futur. Des de fa temps les societats més avançades incorporen el concepte de la sostenibilitat en els paràmetres que defineixen les seves estratègies econòmiques, socials i culturals. Defensem que Catalunya es posi al capdavant, amb una visió pròpia del nostre projecte: la sostenibilitat com un valor positiu, creatiu i constructiu. Oposat a l'ús d'aquells que entenen sostenibilitat ambiental com l'excusa per paralitzar o desincentivar el desenvolupament econòmic i social.

Entenem la sostenibilitat com la capacitat d'impulsar un progrés en equilibri amb el medi, permetent a les generacions futures gaudir d'una natura que els hi ofereixi la possibilitat de potenciar la capacitat de progrés, el qual hem gestionat nosaltres amb els recursos naturals presents. La capacitat d'atendre les necessitats presents sense hipotecar les futures.

La sostenibilitat com un valor transversal que transforma tot l'aparell productiu; la sostenibilitat com una oportunitat i no com una amenaça. La sostenibilitat com la via per assolir la competitivitat futura. La via per a la compatibilitat entre l'activitat econòmica i protecció del medi ambient; el camí generador de nous filons d'ocupació -sector medi ambiental-; nous materials; desenvolupament i ús de noves fonts energètiques renovables i no contaminants; estalvi i eficiència energètica. La sostenibilitat com a paradigma del mix energètic. Sostenibilitat com a model de recursos humans que valora la qualificació permanent de les persones. Sostenibilitat com a eix de qualsevol creixement sectorial, a l'agricultura i en el desenvolupament del món rural; a la indústria, a l'urbanisme, l'habitatge i a la construcció; al sector financer; a la distribució; al turisme; en l'ús i explotació de matèries primes i recursos naturals; sostenibilitat financera als balanços de les empreses.

La sostenibilitat com a vacuna contra bombolles i comportaments especulatiu. Sostenibilitat com a criteri per ordenar els cicles econòmics; com a pauta de consum; i com a binomi amb la responsabilitat social. La sostenibilitat és el valor a partir del qual ordenarem els creixements futurs.

Econòmicament la incorporació de la sostenibilitat a l'escala de valors dels consumidors i els agents

econòmics, representa l'obertura d'un nou cicle d'oportunitats per a la R+D+i. Hem de trobar noves fórmules productives per tal d'adaptar tots els productes al nou paradigma.

La sostenibilitat com un dels signes del nostre temps, és també una pauta de comportament humà. La sostenibilitat com un valor de futur profundament europeu, que ajudarà Europa a tenir un paper de lideratge en el pensament econòmic i polític de les properes dècades. Pel PSC volem una Catalunya que sota el concepte de sostenibilitat, obri una nova etapa de desenvolupament econòmic i social, en la primera línia de les potències europees i en la línia que ens marcarà l'estratègia Europa 2020. No hi ha dubte que el paquet dels tres "20" cap el 2020 i la reducció d'emissions tal i com afirma la UE comporta un potencial escenari d'innovació i creació de llocs de treball que hem de convertir en una oportunitat.

Sostenibilitat, per les persones socialistes no és menys, és millor. La sostenibilitat ha de ser el motor d'un nou dinamisme, d'una economia i un món millors. Cal preservar la biodiversitat per tal que el planeta continuï sent un lloc habitable, i al mateix temps, garantir el progrés econòmic, social i el benestar de les persones.

El paradigma de la sostenibilitat ens permetrà desenvolupar un nou model de creixement, un "green new deal", una nova economia verda, considerant les potencialitats d'una economia circular, amb elevat potencial de generar riquesa i llocs de treball, i ens farà replantejar-nos els models de transport i mobilitat –com un dels grans factors que influeixen en el canvi climàtic i en ser o no una societat baixa en emissions de carboni-; els models de turisme; el model energètic o la fiscalitat i els instruments financers.

Cal ser coherents amb aquest enfocament especialment en les polítiques amb impacte territorial, com detallarem més endavant. Així, hem de ser especialment curosos amb l'aplicació de les normatives urbanístiques i mediambientals sobre edificacions i gestió de residus, així com en l'aplicació de bones pràctiques agràries i la conservació, restauració i preservació del nostre patrimoni natural i històric.

És en aquest sentit, que també ens cal avançar en una millor gestió productiva i en polítiques de prevenció de l'àmbit forestal.

La prosperitat al món rural passa per diversificar en activitats econòmiques totes elles sostenibles: agrària, turística, producció d'energia, etc. En especial, l'activitat agrària i ramadera ha d'incorporar noves maneres de produir més sostenibles i d'acord amb les bones pràctiques, que redueixin els impactes negatius que puguin generar com la contaminació de les aigües o les emissions de gasos d'efecte hivernacle. En aquest sentit, l'impuls de l'agricultura ecològica pot representar la potenciació d'un sistema productiu agrari més respectuós amb el medi i de més qualitat de producte.

La sostenibilitat en la gestió dels recursos implica incorporar en els eixos de les nostres polítiques mediambientals, energètiques i d'inversió en infraestructures, elements com: l'eficiència de les infraestructures mediambientals; la valorització de residus; la minimització de les exportacions d'activitats contaminants, la corresponsabilitat territorial en la gestió dels residus i la solidaritat entre territoris.

3.3. Apostar per la creativitat, l'emprenedoria i nous protagonistes

La gent socialista creiem que la creativitat és el valor principal en el que s'ha de fonamentar el canvi en la manera d'entendre, valorar i funcionar de la nostra economia. La creativitat és la matèria primera per a la innovació i la recerca i per a la millora del qualsevol procés que suposi un augment de la productivitat. La creativitat no ha de ser entesa com quelcom reservat a una elite, sinó com la capacitat de les persones d'aplicar els seus coneixements a l'activitat que desenvolupen. Tant importat és dissenyar i crear nous productes, com millorar els processos de qualsevol lloc de treball.

Una economia més creativa vol dir una economia més innovadora, però també una economia més dinàmica i més humana. Una economia on la riquesa es crea en una diversitat de sectors emergents que hem de posar en valor: la biomedicina, la biotecnologia, l'audiovisual, l'oci, el benestar de les persones, el consum verd, la gastronomia, la moda, entre d'altres, són sectors econòmics amb alt valor afegit que s'han de contemplar en tota estratègia econòmica d'un govern. La creació de riquesa i de valor afegit col·lectiu han deixat de pertànyer exclusivament als sectors productius tradicionals i ens equivocarem si basem la nostra estratègia econòmica només en aquest punt de vista. Dinamisme vol dir per tant potenciar la interlocució, el suport, l'impuls a una varietat de sectors que aporten tant valor afegit com els sectors econòmics i financers que perviuen en el nostre marc mental. Això vol dir bàsicament un canvi d'actituds que impliqui reconeixement a altres maneres de fer. Un reconeixement que ha de ser també institucional.

Aquesta proliferació de sectors que s'han d'entendre i tractar com a sectors econòmics va associada a una nova manera d'entendre el paper de l'empresariat en el nostre país. Hem de posar en valor l'emprenedoria sobretot, però també aquella persona creativa que fa del seu projecte –sigui quin sigui– una activitat, que pot ser o no ser lucrativa. Això pot suposar més complexitat en les relacions perquè són sectors menys organitzats i on la interlocució és més difosa però creiem que esdevenen part important del futur de la nostra economia.

El nou model d'empresa i d'empresariat és un model més transversal, que entén que el lideratge i la capacitat avui tenen significats més amplis. La capacitat relacional, la capacitat de treballar en equip, les formes organitzatives diferents, entre altres, esdevenen factors d'èxit tant importants com els més tradicionals. Aquests nous valors són una nova manera d'entendre què i qui crea valor en la nostra economia i ens obre el ventall de protagonistes. També cal fomentar com un valor rellevant la responsabilitat social corporativa de les empreses.

Si som capaços de posar la creativitat al centre i som capaços de reconèixer altres maneres de fer, de crear, tindrem una economia més diversificada i amb més protagonistes, o sigui, una economia que aprofita al màxim tot el seu talent. Una economia, en definitiva més humana i, alhora, més competitiva.

Per tot això, des del PSC volem incorporar de manera massiva a les dones i joves en la construcció del nou model productiu perquè només comptant amb el potencial de totes les persones podrem enfrontar-nos a uns canvis que volem tant substancials. Tirarem endavant polítiques públiques que garanteixin que les capacitats, maneres de concebre i liderar ara no majoritàries s'incorporin al teixit productiu del nostre país. Volem fer front als desavantatges competitius i a la vulnerabilitat de les dones a l'hora d'incorporar-se a l'esfera econòmica i laboral.

Cal prendre decisions en la línia d'universalització de serveis d'atenció a les persones, el mateix tractament al mercat laboral i en les tasques directives públiques i socials, així com la racionalització entre horaris remunerats i no remunerats ens han de permetre gaudir en les mateixes condicions de l'esfera productiva i reproductiva a homes i dones. De la mateixa manera, els i les joves han de poder disposar de les condicions per a incorporar-se al mercat laboral, d'emprendre nous projectes i que aquests tinguin cabuda a l'estratègia general del model productiu. Tampoc no podem perdre el valor de la capacitat i experiència dels que ja no formen part de la cadena productiva, els més grans, buscant mecanismes per incorporar les seves capacitats al nou model productiu, sigui mitjançant associacions de professionals, en qualitat de mentors, assessors o tutors d'empresadors o altres vies.

També volem augmentar la presència que té l'economia social al conjunt del teixit productiu. La sostenibilitat econòmica, social i mediambiental ha estat incorporada més intensament en les diferents fórmules d'economia social on s'està duent a la pràctica la promoció del desenvolupament local, la producció propera al lloc de consum, la proximitat i qualitat en l'atenció als usuaris i clients, millors entorns laborals i més participatius, la producció més respectuosa amb el medi així com millores de productivitat. En aquest context, cal reconèixer també el paper del Tercer Sector Social com a agent econòmic i social per les seves valuoses aportacions a una societat més inclusiva i solidària.

Així, el PSC promourà una economia més democràtica, que compatibilitzi la millora de la productivitat i el creixement econòmic en mercats competitius amb un sistema redistributiu de la riquesa, amb justícia social, amb més participació i decisió de les persones.

3.4. Una economia puntera en recerca i innovació

Les persones socialistes pensem que el repte actual de la política d'innovació és connectar la innovació amb el teixit productiu català, per això, és vital una política d'R+D+i propera a l'empresa i la creació d'un sistema de transferència tecnològica potent que fomenti la innovació oberta.

Catalunya està desenvolupant amb cert èxit algunes capacitats pròpies de recerca i desenvolupament, tanmateix no acaba de transferir i convertir aquests coneixements en oportunitats de negoci. Al teixit productiu català, tot i que és perceptible un cert canvi en els darrers anys, té dificultats per innovar de manera sistemàtica. Si volem transformar el nostre model de competitivitat, és important connectar aquestes capacitats endògenes de generació e coneixement amb les necessitats de les nostres empreses. Esdevé, per tant, clau desenvolupar un sistema propi de transferència tecnològica, complementari al de recerca i desenvolupament, que permeti crear un ecosistema favorable a la innovació. Avui dia, no és imprescindible que les empreses comptin amb capacitats internes d'R+D+i pròpies, sinó que gràcies al nou paradigma de la «innovació oberta» poden desenvolupar de forma

exitosa noves oportunitats a través de la col·laboració amb els agents del sistema d'innovació de l'entorn.

Catalunya disposa d'un sistema de recerca i desenvolupament propi lluny encara dels països europeus referents però força millor que fa deu anys. Els centres integrats en la xarxa CERCA, junt amb el sistema universitari i els centres del CSIC constitueixen un entramat de capacitats de generació de coneixement que està començant a donar els seus fruits – com així ho estan reconeixent algunes institucions internacionals -. Catalunya ha de seguir donant suport a la creació de coneixement i recerca pròpia, apostant selectivament per aquelles estructures, organitzacions i sistemes més eficients i excel·lents que poden esdevenir un referent a nivell internacional. Cal reforçar els Parcs Científics i Tecnològics que s'han anat generant, la majoria d'ells, en els entorns de les universitats ja que són infraestructures i espais idonis per portar a la pràctica la transferència de coneixement a l'entorn empresarial i social.

Cal assegurar que el patrimoni de coneixement generat per les entitats de recerca de Catalunya pugui revertir finalment en la qualitat de vida de la ciutadania, per mitjà de la intermediació de les empreses i els serveis de l'administració pública. Aquesta incorporació de la innovació en el sector públic i privat ha d'anar acompanyada de processos d'anàlisi de resultats i qualitat, de forma que la dinàmica de la generació de coneixement i acció sigui progressiva i s'auto-alimenti, en un cercle de qualitat i millora propi de les societats avançades.

Si bé es cert que Espanya té a dia d'avui un marc fiscal força atractiu per a l'activitat innovadora, convé desenvolupar altres mesures legislatives, jurídiques, administratives i fiscals per convertir Catalunya en un dels entorns més propicis per tota persona o empresa que vulgui desenvolupar iniciatives emprenedores o innovadores. Si volem beneficiar-nos com a país de les externalitats positives sorgides quan un emprenedor o una innovació es converteix en una activitat econòmica recurrent, és necessari proporcionar i tenir cura de les variables que determinen el naixement d'aquest tipus d'activitat. El nostre projecte passa per convertir Catalunya en una de les zones d'Europa més favorables per desenvolupar projectes emprenedors i innovadors. Per això, cal desenvolupar i millorar un marc propi legislatiu, jurídic, administratiu i fiscal per a l'activitat emprenedora i innovadora, amb especial atenció a les PIMEs, que generi un avantatge competitiu davant la resta de regions i països propers.

Les universitats són un dels agents més importants per generar innovació. A part de la formació i qualificació de les persones, les universitats poden ser generadores de coneixement i agents de transferència tecnològica. Necessitem internacionalitzar més les nostres universitats, especialitzar-les per a que excel·leixin en algunes matèries i dotar-les d'una gestió i una governança eficients. La plena adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) i la voluntat de esdevenir campus d'excel·lència són dos objectius que no podem endarrerir més si volem convertir-nos en una regió innovadora. Necessitem universitats i centres d'excel·lència de nivell mundial, amb massa crítica suficient, especialitzats i amb una capacitat d'atracció de talent nacional com internacional. És l'hora d'acabar amb les ineficiències del passat i trobar les formes i estructures de govern a les universitats i centres que ens portin a l'excel·lència. La universitat ha de donar resposta real i qualificada a la demanda de directius i personal altament especialitzat i qualificat que precisa el sector productiu.

El Pacte Nacional per la Recerca i la Innovació (PNRI), signat l'octubre de 2008 pel Govern, per tots els partits representats al Parlament, per les universitats catalanes i pels principals agents econòmics i socials, representa un important full de ruta perquè, amb les modificacions que calgui d'acord amb l'evolució del seu desplegament, Catalunya arribi a tenir el sistema d'R+d+i potent, d'alt nivell i plenament internacionalitzat que, tant des del punt de vista econòmic com social, el nostre país necessita. Disposar d'un sistema d'R+d+i de qualitat i vinculat a les necessitats del teixit productiu, és un element imprescindible per garantir la plena participació de Catalunya en la societat del coneixement.

3.5. Una economia catalana oberta al món

Catalunya és un país de petites i mitjanes empreses, moltes d'elles industrials, que competeixen en entorns globals. Les nostres empreses han sabut internacionalitzar-se en el passat i, per això, Catalunya gaudeix d'un nivell d'obertura a l'exterior força elevat. La internacionalització, com l'activitat de R+d+i, ja no són patrimoni exclusiu de les grans empreses, però moltes PIMEs catalanes encara no aprofiten totes les oportunitats que un món global facilita degut a la manca de recursos i possibilitats d'accedir a tots els mercats. És un repte per les administracions facilitar la informació i la utilització de plataformes per a que el procés d'internacionalització del nostre teixit productiu sigui tot un èxit.

Catalunya i la seva economia han d'obrir-se encara més al món i internacionalitzar-se per la via

de les aliances, la inversió directa o la creació de xarxes. Catalunya ha de fer una política activa d'inversió i intercanvi creuat amb altres països compartint talent, projectes, inversions i coneixement.

Volem contribuir a elevar el grau de participació i integració de l'economia catalana, recolzant l'acció exterior i la internacionalització de les nostres empreses per fer-les encara més competitives, mitjançant l'increment del nombre d'empreses que exporten de forma regular, diversificant els mercats als que s'adrecen les empreses catalanes i augmentant el nombre de sectors que exporten.

Hem de desenvolupar relacions bilaterals i multilaterals amb els països i entorns de tot el món per compartir coneixement, desenvolupar xarxes i plataformes comunes i promoure empreses catalanes veritablement multinacionals.

Cal avançar en la captació d'inversió estrangera directa a Catalunya especialment a través dels sectors emergents. Per això, considerem necessari afavorir un millor posicionament de la imatge de Catalunya a l'exterior i aprofitar també l'impuls de la marca Barcelona.

Així, cal establir les aliances que facin possible una veritable acció decidida en internacionalització, amb el sector privat, fent servir el creixent ventall d'eines de promoció i foment de la presència internacional. Cal estendre més la informació sobre les oportunitats d'internacionalització, afavorir la formació permanent i el coneixement dels mercats exterior i facilitar l'assessorament especialitzat.

Cal seguir desenvolupant instruments de política financera de recolzament a la internacionalització amb línies específiques, sectorials o territorials, dedicant una especial atenció a les PIMES.

Les polítiques d'impuls a la internacionalització no podran ser alienes a l'entrada en vigor del Tractat de Lisboa, que generarà canvis que afecten a l'arquitectura institucional de la UE també en l'àmbit del comerç internacional ja que la intervenció de les institucions europees serà decisiva en la construcció d'una política comercial comuna.

Com a socialistes proposem fer un salt endavant en la formació en llengua anglesa, conscients que l'ús i domini d'aquesta llengua s'ha convertit en una competència professional indispensable en un nombre elevat de sectors. Millorar el nivell d'anglès de tota la població tindrà també efectes directes i beneficiosos en el grau d'internacionalització de la nostra economia.

En qualsevol cas, des del PSC hem d'estar en la defensa de l'obertura comercial, peça bàsica en la recuperació del creixement, en l'ocupació i el benestar. Caldrà analitzar i incorporar a aquesta diagnosi el resultat de les negociacions de la Ronda de Doha confiant en un acord global, ambiciós i equilibrat.

Per altra banda, és important l'acció decidida mitjançant la Unió pel Mediterrani, com una oportunitat d'integració econòmica i de promoció del comerç i les inversions. Igualment, Catalunya ha de liderar les relacions que sorgeixin fruit dels acords amb l'Amèrica llatina, especialment el Mercosur i la Comunitat Andina.

3.6. Catalunya Banda Ampla: cap a una societat digital

El que coneixem com a societat digital és un sector econòmic, social i cultural relativament nou i innovador però que a més contribueix a la construcció d'una societat més lliure, productiva, justa, igual i transparent.

Una Societat Digital és una societat en la que les persones tenen un accés senzill i immediat a immenses quantitats d'informació. Una societat en la qual comunicar-se amb la resta de persones és fàcil i barat, i muntar un mitjà elemental de comunicació està a l'abast de qualsevol –adolescent, estudiant, aturat, empresari o treballador – i per tant... és una societat més lliure. Una Societat Digital és una societat en la que l'educació arriba de forma més fàcil, directa i barata a tothom, i on l'oligopoli de les oportunitats disminueix. És per tant una societat més justa. Una Societat Digital és una societat més productiva i per tant més pròspera. Una Societat Digital és una societat a on el ciutadà es pot relacionar amb els partits polítics i amb les administracions des de qualsevol lloc, qualsevol hora, de forma directa, còmode i barata, i en la que fer un seguiment del que fa l'administració és més fàcil; perquè hi ha més dades, i perquè estan a l'accés de tothom. És per tant una societat més transparent.

I si una Societat Digital és més lliure, més productiva, més justa, més igual i més transparent, és una societat que s'apropa més al que vol i aspira el socialisme. Per això cal contemplar no només les tecnologies digitals com un instrument per a la productivitat de l'economia, sinó també com a factor indispensable per l'assoliment dels nostres objectius polítics generals.

Per aquest motiu, Catalunya ha d'apostar per una societat digital amb total accessibilitat de tots els seus ciutadans als serveis que s'ofereixen cada vegada més amplis i diversos. No podem permetre la fragmentació de la nostra societat entre aquells que disposen de tots els serveis i aquells que només tenen accés a una part o cap. Hem d'evitar un nou risc que es pot donar a la nostra societat: el risc de l'exclusió digital. Per això, treballarem per garantir que no existeixi cap territori, ciutadà o empresa que quedi fora de la societat digital.

L'estratègia en Societat Digital ha de seguir impulsant cinc línies: impuls des dels poders públics de noves infraestructures de telecomunicacions per tal de garantir accés a tots els ciutadans; formació als ciutadans per tal que puguin accedir, utilitzar i treballar amb eines tecnològiques; creació i impuls de continguts; gestionar la capacitat de compra de les administracions com element tractor per la creació i consolidació d'empreses que siguin fortes en els mercats TIC; regulació, per impulsar l'aparició de mercats eficients en àmbits a on hi ha monopolis naturals o situacions irregulars de mercat cal una normativa eficaç.

En la indústria digital podem destacar els sectors vinculats amb la creativitat. Si tenim en compte que també tenim un nombre rellevant de mà d'obra qualificada, una base industrial tècnica que exporta i és competitiva, i una societat que és en una part important emprenedora, podem dir que tenim una base més que suficient per tenir una indústria digital rellevant. El sector públic té un rol protagonista a jugar en aquest repte, particularment a través de l'impuls i el recolzament de la recerca i la innovació; ajudes per a que les empreses s'agrupin i adquireixin un volum suficient que permeti que puguin fer R+D+i; i ajudes per a millorar l'entorn industrial i fer-lo més competitiu. Cal doncs, una política industrial digital que faciliti que la indústria rebi el suport decidit de les administracions en l'impuls de la recerca i la innovació, per tal d'aprofitar els instruments digitals i així afavorir el seu potencial i fer-la més competitiva.

Els valors i principis que les persones socialistes defensem han de ser aplicats al món digital i a les xarxes socials, que són un nou espai de convivència entre ciutadans que necessita la mateixa regulació i aplicació del principi de legalitat. En tot àmbit ha d'operar una ètica, una virtut cívica.

La intervenció d'un regulador com la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions ha permès avançar en crear un mercat de les telecomunicacions competitiu. En àmbits on hi ha monopolis naturals o situacions irregulars de mercat cal una normativa eficaç i unes autoritats de regulació molt actives. Hem d'impulsar una judicatura i una policia formades i especialitzades en l'àmbit digital, que trenquin la cotilla de la seva clàssica ordenació jeràrquica i territorial.

Hi ha un debat important que no és fàcil de resoldre, però que no podem ajornar indefinidament. És la regulació dels continguts a Internet i, en particular, dels cercadors. Aquests gaudeixen d'un immens poder, que podria eventualment tenir unes enormes conseqüències polítiques. Cal obrir un debat profund sobre l'exercici del poder a Internet i el necessari respecte dels drets dels ciutadans. Cal combinar els espais de llibertat amb regles bàsiques de convivència pactades.

3.7. Energia suficient, segura i neta

Les persones socialistes defensem un model energètic sostenible i que pugui convertir-se en un vector d'innovació, ocupació, riquesa i sostenibilitat pel conjunt de la societat i com a dinamitzador de la competitivitat d'una nova indústria de l'estalvi i l'eficiència energètica i les energies renovables, però també de transformació d'altres sectors de l'economia.

Tota política energètica ha d'anar acompanyada d'una veritable política industrial, tecnològica i d'innovació pel sector energètic per aprofitar les enormes oportunitats econòmiques associades al sector, però a la vegada ha de tenir cura de possibles abusos o activitats especulatives. A la vegada, determinades tecnologies energètiques poden condicionar sectors molt rellevants a Catalunya, per aquest motiu cal mantenir l'aposta ferma per l'R+D+i com hem fet amb la creació de l'Institut de Recerca en Energia de Catalunya, la formació de capital humà qualificat, l'atracció d'inversions relacionades amb l'energia, una demanda sofisticada sobretot per part de les administracions, l'impuls de clústers, el dimensionament i la internacionalització de les empreses del sector, el suport a les noves empreses en sectors com els dels serveis energètics o les renovables que són activitats emergents a tot el món.

Volem garantir la seguretat de subministrament tenint en compte el respecte al medi ambient, motiu pel qual les energies renovables han de seguir avançant com s'ha fet en les darreres dues legislatures, però també cal que es faci de forma eficient i eficaç econòmicament, a partir d'un model regulatori transparent, estable i previsible en el futur. Un element indispensable per a la competitivitat de la nostra economia és disposar d'una xarxa d'energia elèctrica moderna, amb la

suficient capacitat per adaptar-se a la demanda canviant i dimensionada per afrontar els reptes del futur més immediat. Per aquest motiu, és essencial que la xarxa elèctrica disposi de la interconnexió necessària amb França perquè el nostre sistema elèctric estigui més integrat amb la xarxa europea. Per la importància d'aquests reptes i per aconseguir aquests objectius cal situar la política energètica al màxim nivell estratègic.

L'economia, l'energia i el canvi climàtic plantegen greus reptes de futur per al nostre món i per a la nostra societat, i les respostes a aquests tres reptes estan relacionades i es concreten en un nou paradigma econòmic i energètic que sigui sostenible en aquestes tres dimensions. Els elements imprescindibles a tenir en compte en aquest canvi de paradigma són disposar d'un subministrament estable d'energia segura i neta, exigint la màxima rigorositat i transparència en les qüestions de vigilància i seguretat, i amb una tendència clara cap a la descarbonització; vigilar les emissions i tots aquells processos que contribueixen a l'augment de la concentració de gasos amb efecte hivernacle a l'atmosfera. En aquest sentit, no és viable renunciar a cap de les energies actuals a mig termini, però cal seguir fomentant l'increment del pes de les renovables i la reducció de la demanda amb majors inversions en estalvi i eficiència energètica. Cal seguir tirant endavant les polítiques del Pla de l'Energia, que planteja al 2015 aconseguir un 10,6% d'estalvi final respecte al consum previst si no es fes res o de l'ordre de tres vegades més de participació de les energies renovables en el consum d'energia primària que vindria a ser un 11%. Cal doncs, seguir treballant per assolir una transició cap a un model energètic amb més energies renovables, considerant el cost i beneficis de les diverses tecnologies i alternatives i potenciant projectes de generació distribuïda.

Aquesta veritable sostenibilitat ambiental la volem aconseguir prioritzant actuacions en el sector de la construcció, amb una ambiciosa normativa i millors incentius per una renovació d'habitatges més eficient energèticament; en el sector del transport col·lectiu amb noves inversions públiques i en el transport individual amb el foment de l'ús de vehicles elèctrics; i en les grans empreses amb l'obligatorietat gradual de fer auditories energètiques.

Per tal d'afavorir l'estalvi i l'eficiència energètica cal prioritzar actuacions en determinats sectors crítics que concentren gran part del consum energètic i per tant on més impacte poden tenir noves polítiques, com és el cas de la construcció que requereix transformacions per posicionar el sector residencial i comercial en la primera línia de la sostenibilitat ambiental. L'aposta ferma pel transport col·lectiu a Catalunya o l'impuls de modalitats de transport més eficients com el vehicle elèctric també van en aquest sentit ja que el transport és una de les principals fonts de malbaratament energètic del país i que representa un tant per cent de consum final d'energia més elevat, amb gairebé un 40% del total.

En aquest context, les experiències que ja s'estan començant a dur a terme a Catalunya, especialment a Barcelona i l'àrea metropolitana per impulsar el vehicle elèctric en el transport públic i privat mitjançant l'extensió de les infraestructures de suport a la seva recàrrega, les avantatges pels usuaris o els incentius econòmics a la compra de vehicles elèctrics són una mostra d'aquesta voluntat que s'haurà d'intensificar en els propers anys. Aquest conjunt d'iniciatives no només van destinades a una major eficiència energètica, també a realitzar una important contribució medi ambiental, més si considerem que en algunes ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona caldrà continuar implementant coordinadament polítiques per tal de reduir la contaminació atmosfèrica local. Així mateix, la introducció gradual de l'obligatorietat de realitzar auditories energètiques en grans empreses i en les administracions públiques per tal de conscienciar sobre el consum energètic, permetria promoure nous projectes d'eficiència, i també impulsar el nou sector d'empreses de serveis energètics.

Les persones socialistes promourem una gran iniciativa per dotar de sistemes moderns d'estalvi i eficiència energètica a tots els edificis públics, així com a l'espai públic (enllumenat, semàfors, etc), com també instal·lacions d'energies renovables en teulades i altres infraestructures públiques que es puguin utilitzar.

Com a socialistes impulsarem, en una primera fase, la creació d'un fons públic-privat entre administracions públiques, caixes d'estalvis i altres empreses per dotar a tots els edificis públics de sistemes moderns d'estalvi i eficiència energètica, així com aprofitar els sostres i altres espais per desenvolupar projectes d'energies renovables. La iniciativa privada participarà en el projecte donada la seguretat i garantia de guanys que s'aconseguiran amb l'estalvi i eficiència, així com mitjançant els rendiments de les instal·lacions d'energies renovables. En posteriors fases, el projecte s'estendrà també a edificis i espais privats, especialment els edificis que per la seva activitat són grans consumidors energètics.

Per poder donar resposta real a tots els reptes descrits, i potenciar les mesures d'estalvi i eficiència

energètic, a promoure una major generació amb energies renovables i en general disposar del coneixement en les diverses fonts d'energia presents a Catalunya, és necessari millorar i crear noves trajectòries formatives adequades per disposar de la quantitat necessària de professionals amb el nivell de coneixements i experiències sol·licitats.

En aquest sentit la importància amb què es volen desenvolupar el sector industrial i tecnològic català en aquests àmbits també requereix de professionals formats. Sense aquests perfils, les polítiques que es volen impulsar no assoliran el nivell que ens hem fixat. Els centres on es facin aquests cursos han d'estar homogeniament repartits pel territori per tal que els efectes positius d'aquest nou filó d'ocupació pugui beneficiar per igual a tots els territoris. També cal tenir present que aquestes activitats són una alternativa per re-introduir una part dels aturats que ha generat l'ajust al sector de la construcció.

També volem aconseguir aquesta sostenibilitat ambiental a través d'una nova gestió de la demanda més sostenible que tingui com a protagonistes les persones. Mitjançant incentius, la conscienciació i sensibilització cal facilitar que puguin escollir lliurement les opcions energètiques més responsables a la llar, en el transport i en els comportaments de consum.

L'acció pública ha d'anar encaminada cap a polítiques efectives de conscienciació i sensibilització social respecte a l'energia i a un model energètic sostenible per tal d'aconseguir la implicació i participació activa per part de la societat i poder adoptar actituds propícies a un model energètic baix en carboni, reduint el consum d'energia i revertint així la tendència alcista dels darrers anys. L'administració ha d'actuar com a plataforma de projectes de demostració i liderant les inversions en eficiència, la implantació d'energies renovables i un consum responsable en els seus propis edificis i a l'espai públic. Per aconseguir aquest objectiu també es proposa aprofitar els darrers avanços en l'economia del comportament en el disseny de polítiques per aconseguir que les decisions lliures dels ciutadans s'encaminin cap a la sostenibilitat ambiental. L'educació ambiental i relacionada amb l'energia a les escoles, o en general al conjunt de la societat, entesa com a espai educador, és una eina cabdal que ens ha de continuar permetent avançar en la sensibilització social. En definitiva, s'han d'elaborar polítiques que ajudin al consumidor a escollir les opcions mediambientalment més responsables.

Com a socialistes hem d'abordar el debat sobre l'energia nuclear amb rigor, serietat i responsabilitat. Sembla clar que l'energia nuclear serà encara en els propers anys un element no eliminable del nostre mix de generació energètica, però cal una reflexió compartida entre els principals agents implicats a més llarg termini, avaluant sense apriorismes si pot tenir sentit o no anar més enllà. Cal considerar tots els elements de decisió: des de la importància en garantir la seguretat de subministrament, passant pel creixement d'altres fonts d'energia i avaluar fins a quin punt evolucionaran en els propers anys o com es pot intensificar la seva promoció, el preu de l'energia, el cicle de vida de les instal·lacions, aspectes de seguretat o la gestió dels residus nuclears entre moltes altres variables a analitzar.

Hem de disposar de competències efectives sobre la regulació de l'activitat de distribució elèctrica com ja contempla l'Estatut en coherència amb la estratègia industrial i la qualitat que demanda la ciutadania de Catalunya. Cal també disposar de la capacitat de fixar la retribució.

És necessari avançar en un model regulatori sòlid i estable que doni senyals correctes a les inversions a llarg termini que requereix el sistema energètic i que permeti transitar cap a un model energètic sostenible que no posi en risc la seguretat de subministrament. Cal vetllar per assegurar una qualitat de subministrament als consumidors domèstics i industrials a l'alçada dels països més desenvolupats, i continuar exigint a les empreses unes majors i millors inversions en el manteniment de les xarxes elèctriques, i tanmateix, vetllar perquè la xarxa elèctrica no discrimini a l'hora de permetre la competència en la instal·lació de nova generació

Volem impulsar una política de benestar que tingui en compte el caràcter de necessitat bàsica que té l'energia, per tal d'evitar exclusions socials d'aquelles famílies i persones amb rendes més baixes que tenen dificultats per cobrir les necessitats energètiques bàsiques en un procés de creixent liberalització dels mercats energètics.

L'energia ha esdevingut una de les necessitats indispensables per a que les persones gaudeixin d'unes condicions de vida. Degut al caràcter essencial del subministrament energètic, les dificultats que es troben les persones per cobrir les seves necessitats energètiques bàsiques poden portar situacions de "pobresa energètica". Aquest problema social, es pot concretar, en les dificultats econòmiques per fer front al pagament de la factura energètica, així com en les condicions dels habitatges mal aïllats o la dificultat d'accedir a productes més eficients energèticament. En els casos extrems s'hauran de mantenir tarifes socials per evitar aquestes situacions d'exclusió.

3.8. Transformant els sectors productius

La indústria agroalimentària, un sector estratègic

L'agricultura, la ramaderia, la silvicultura i la indústria agroalimentària són un sector estratègic per Catalunya, tant des d'un punt de vista econòmic, social, territorial com mediambiental.

L'activitat agroalimentària és quelcom tan bàsic i tan necessari per una societat com la producció d'aliments. Tanmateix, Catalunya ha estat històricament un país deficitari d'aliments, i l'agricultura i l'agroindústria catalanes haurien de poder oferir una certa capacitat d'autoabastiment de la demanda.

El sector agroalimentari, amb el 3,3% del PIB català i una facturació aproximada de 18.000 milions d'euros l'any 2009, és un dels primers sectors industrials de Catalunya. Dona ocupació directe i indirecte a unes 200.000 persones i té una forta capacitat exportadora. A més Catalunya representa el primer clúster agroalimentari regional d'Europa.

Aquest sector està compost bàsicament de micro, petites i mitjanes empreses agrícoles o alimentàries de primera transformació que articulen sovint el territori rural, i d'empreses de transformació i de "food service" de més mida que es concentren en les comarques més urbanes i en els cinturons metropolitans. Aquesta activitat és fonamental per una bona vertebració territorial amb la fixació de població arreu del país.

L'activitat agrària no és tan sols una activitat econòmica que dinamitza el món rural o té cura de l'entorn sinó que també té una funció bàsica i necessària per a la societat, com és la producció d'aliments i proveir de matèries primeres a l'agroindústria, que ha de jugar un paper cabdal en els polítics de mitigació al canvi climàtic que, alhora, poden ser una oportunitat per revitalitzar sectors productius. Per aquesta raó, la política agrària, que haurà d'acompanyar el sector a l'hora d'afrontar els reptes que planteja la Política Agrària Comunitària, ha de centrar-se en el foment de la competitivitat de l'empresa agrària a l'hora que també potenciar la seva dimensió social.

En aquest sentit, des del PSC donem suport al cooperativisme agrari, com a instrument empresarial de la pagesia, doncs garanteix la vertebració i la cohesió social del territori, millora la competitivitat i la qualitat de les petites i mitjanes explotacions, que a partir de la seva consorciació, esdevé una part imprescindible sobre la que estructurar la indústria agroalimentària. Per tot això volem mantenir Catalunya com a líder en el sector agroindustrial: creiem que cal continuar donant impuls a aquesta indústria amb suport al R+D+i, a la creació de noves infraestructures, a la modernització, a l'enfortiment del cooperativisme, però també donant visibilitat a les petites indústries artesanals que més enllà del seu valor econòmic dinamitzen les produccions i els territoris rurals, fomentant-ne l'associacionisme, i creant clústers agroalimentaris. En aquest sentit cal també seguir apostant per les polítiques de diversificació econòmica en els entorns rurals.

La crisi econòmica ha implicat nous reptes al sector agroalimentari que n'haurà de fer front augmentant la seva competitivitat i millorant la cohesió entre els diferents agents de la cadena alimentària amb especial atenció a la distribució, pels efectes perversos que pot produir en el preu final dels aliments.

Cal contribuir a millorar l'orientació de les nostres produccions al mercat, a fer les nostres empreses més competitives, complementar les polítiques d'innovació amb una bona transferència de tecnologia, incrementar l'oferta formativa, recolzar als emprenedors, impulsar noves formes de distribució i de xarxes de proximitat, i promocionar més i millor els nostres aliments dins i fora de Catalunya.

Un dels principals problemes del sector en aquests moments és la davallada dels preus i l'aparició de les marques blanques. Així, cal que es treballi per millorar la transparència de la cadena de valor agroalimentària, fomentant espais de diàleg entre consumidors, distribuïdors, indústria agroalimentària i productors.

El futur del sector agrari català passa indefectiblement per una aposta clara i ferma per la qualitat. Cal potenciar les Denominacions d'Origen Protegides (DOP), la producció integrada i altres figures de valoració de la qualitat, com a sistema complementari i/o substitutori de la producció intensiva. Cal entendre la qualitat com el millor camí per a l'increment del valor afegit de la producció agrària, que també porta associat la continuïtat en l'esforç per la millora de la seguretat alimentària, tant en la producció agrària com en les diferents fases de transformació.

Des del PSC també valorem la pesca com un recurs econòmic del país, amb un valor cultural i social, que afronta una situació de crisi estructural. Propugnem un model pesquer sostenible, respectuós amb els recursos marins, orientat a la qualitat. El manteniment de la pesca és un factor d'equilibri econòmic en les localitats costaneres, que exigeix una política activa, allunyada del model clàssic de les subvencions, que permeti la modernització del sector i la seva adaptació al nou context. Hem de

treballar per a la consolidació i expansió dels principals ports pesquers catalans, impulsant polítiques que desenvolupin el turisme pesquer, que millorin les infraestructures i espais de tractament del peix i que ampliiïn els oficis tradicionals de les àrees pesqueres.

Un sector turístic divers i sostenible

Des del PSC plantegem una política turística de llarg i ample abast, sostenible, transversal, generadora d'ocupació i riquesa econòmica i social, basada en la qualitat dels recursos i serveis turístics així com en una potent i innovadora promoció internacional de Catalunya i de les seves marques turístiques.

Catalunya ha de saber aprofitar el potencial econòmic que té aquest sector (11-12% del PIB català) i la seva capacitat per generar ocupació, fruit del fet de ser la primera destinació turística a Espanya, quan aquesta ja es troba entre les 3 primeres destinacions turístiques internacionals més importants. A més, Barcelona és un destí turístic urbà situat entre els cinc més escollits a nivell

El potencial turístic de Catalunya està relacionat amb el nostre estil de vida, el clima, la qualitat de les platges i dels paisatges, el patrimoni cultural, el patrimoni natural i medi ambiental, la gastronomia, així com el nostre model de lleure. També és molt important el turisme relacionat amb els negocis, on destaca especialment la ciutat de Barcelona.

Durant els darrers 7 anys s'ha impulsat un procés de transformació de l'oferta turística catalana, que s'ha centrat en posar en valor molts destins turístics d'interior. També s'ha iniciat un procés de millora de l'oferta turística relacionada amb els destins de sol i platja, model de concentració turística que disposa prop del 70% dels serveis turístics, massa estacional i madur. Cal seguir aquest procés per, qualificar i reimpulsar tot aquest potencial turístic que tenim i que pot generar llocs de treball i riquesa si s'aconsegueix trencar la seva estacionalitat, millorar la seva qualitat i diversificar el tipus d'oferta amb nous complements i sectors emergents.

Avui estem més preparats per a una promoció de la nostra oferta orientada als diferents tipus d'interès dels qui ens han de visitar: turisme familiar, de negocis, esportiu, de frontera, etc... Aspecte molt important que millora la nostra capacitat competitiva, el nostre posicionament i per tant, seguir sent una destinació de primer nivell en un context internacional altament competitiu per l'oferta que fan els països emergents.

A més, el turisme té un altre valor: és un sector d'activitat econòmica altament estratègic ja que actua com indicador de qualitat del territori, d'excel·lència i així fa de prescriptor de cara a atraure inversions i negocis. Quan fem promoció turística de Catalunya, estem fent promoció de les qualitats diferencials que té Catalunya i això cal saber aprofitar-ho de cara a d'altres sectors econòmics.

En aquest sentit volem remarcar novament el concepte de sostenibilitat, especialment rellevant en aquest sector econòmic. En efecte, fidels a l'estratègia econòmica que s'ha exposat anteriorment, cal fer esforços per internalitzar els costos socials i mediambientals que se'n deriven d'aquesta activitat econòmica. Cal explorar els mecanismes per a fer compatibles l'enorme potencial de creació de riquesa i ocupació del sector turístic amb les necessitats i preferències de les persones que actualment viuen al territori i de les ho faran en properes generacions. Només d'aquesta manera podrem avaluar positivament els increments d'activitat i creació de riquesa en aquest sector.

Per les seves característiques transversals, l'activitat turística repercuteix directa o indirectament als altres sectors econòmics, essent avui i en el futur un motor de desenvolupament d'alt valor estratègic.

Els reptes del turisme a Catalunya estan relacionats amb la millora de l'oferta turística i la seva promoció:

Cal millorar la qualitat i aprofitament - trencant l'estacionalitat - de la infraestructura i dels serveis turístics. Cal un esforç compartit entre els sectors públic i privat per aconseguir cotes més elevades de qualitat, que faci dels espais turístics espais de convivència i d'integració, que incorpori més valor afegit a l'oferta, que sigui una oferta més sostenible i respectuosa amb el medi ambient, social i urbà.

Cal millorar les perspectives d'ocupació i desenvolupament professional. Cal superar l'estacionalitat del treball turístic per tal d'aconseguir més perspectives professionals tant de formació com de carrera. Hem de superar la precarietat laboral associada de sempre al sector turístic, donant-li un impuls transformador als negocis turístics cercant el seu màxim aprofitament. Per això, cal ampliar, diversificar i facilitar la formació laboral/professional relacionada amb tots els negocis turístics. Cal millorar la competència de les persones que hi treballen i així poder actuar de revulsiu per a la millora de l'oferta, el seu increment de valor afegit i la millora dels resultats esperats a nivell social i econòmic.

Cal afavorir la generació de coneixement estratègic associat a l'activitat turística. Més enllà de les dades estadístiques, ens cal articular un programa de recerca que ens permeti la innovació aplicada als negocis turístics; millorar el coneixement que tenim dels mercats emissors, per productes i per marques i així poder millorar de manera intel·ligent la nostra estratègia de promoció. Catalunya ha d'excel·lir un cop més en la innovació aplicada no tan sols al producte turístic sinó també a l'anàlisi i transferència de la informació que hem d'obtenir dels mercats

Cal millorar la gestió transversal i la coordinació de totes aquelles polítiques que incideixen en l'activitat turística: la seguretat ciutadana, les comunicacions, les connexions internes i externes, l'atenció sanitària, el patrimoni cultural i natural, la planificació i gestió urbanística i paisatgística, la qualitat del comerç i els seus productes, etc.

Cal una acció de govern més orientada a les empreses turístiques, a millorar la seva capacitat d'innovació, d'adaptació i anticipació a les exigències del mercat. Cal facilitar el seu entorn laboral per millorar la seva competitivitat.

Entre el sector públic i el privat cal articular majors complicitats: el turisme ens afecta a tots. Avui disposem d'un magnífic instrument que cal potenciar: l'Agència Catalana de Turisme, amb àmplia capacitat operativa, presència als principals mercats emissors internacionals, que pot treballar orientada a partir de les necessitats de promoció que té l'oferta turística catalana, en equilibri amb les necessitats que presenta el turisme a Catalunya. Aquest és un repte que pot esdevenir un referent a nivell internacional. Cal establir aliances amb el sector públic, eines com l'Agència Catalana de Turisme ha de col·laborar amb altres organitzacions similars, tant en l'àmbit estatal com supramunicipal, per optimitzar recursos, racionalitzar polítiques i aconseguir llurs objectius.

En paral·lel hem d'avançar en la cooperació públic i privada per mantenir la competitivitat del sector turístic, i hem de seguir treballant amb les organitzacions empresarials i els agents socials per aconseguir un millor entorn de qualitat en l'ocupació per a totes les persones, possiblement, tornant a imaginar un model de gestió dels recursos humans del sector que reforcin les carreres professionals i incrementi el valor de la formació. Qualitat en l'ocupació però també en tots els processos orientant la nostra actuació cap als nostres clients.

Catalunya, com a destinació, ha de ser més accessible. Així, els principals aeroports catalans -El Prat, Girona, Lleida i Reus- han de ser veritables plataformes de transport de persones que per motivacions turístiques s'adrecen a les nostres destinacions. En aquesta línia cal establir les aliances necessàries per a reforçar el lideratge que Catalunya manté en els mercats turístics internacionals. De la mateixa manera, la progressiva extensió de les línies ferroviàries d'alta velocitat requerirà la millora i instauració de connexions amb transport públic que enllacin les seves estacions amb les destinacions turístiques.

Un comerç competitiu i arrelat als barris

El comerç és un sector important per la seva contribució a l'ocupació, a la producció, perquè dibuixa el perfil de les nostres ciutats i determinant per a la qualitat de vida dels nostres conciutadans.

Com a socialistes defensem un model comercial que genera vida als nostres carrers, estalvia una fractura entre els nostres barris i promou la integració del comerç amb la resta d'usos dels nostres pobles i ciutats.

El comerç en general i el tradicional, en particular, ha experimentat canvis notables en les darreres dècades atès que s'ha millorat la varietat i la qualitat del sortits, la penetració de les marques de distribuïdor, l'extensió dels serveis de conveniència, l'augment dels formats de descompte, el desenvolupament del comerç online i de programes de fidelització entre altres serveis de compra i post-compra. Uns canvis que també han suposat una major professionalitat dels empresaris del sector. Tanmateix, creiem que aquest sector té recorregut per millorar la seva productivitat i eficiència, adaptant-se a les necessitats de la ciutadania.

Així, cal avançar en dos àmbits, reforçant les polítiques actives al voltant del sector i generant entorns adequats que contribueixin al seu desenvolupament. Per un costat, cal estimular la formació, la captació i la retenció de talent, la incorporació de les eines que facilita la societat del coneixement, la generació de veritables carreres professionals que prestigii el sector, la millora de les condicions de treball i facilitar el relleu generacional. Es necessari avançar en plans específics per a la productivitat i competitivitat del sector.

Per un altre costat, cal incentivar un equilibri de formats comercials que sigui adequat a les necessitats de les persones, tant si viuen en centres urbans com en nuclis rurals; serà important doncs establir mecanismes per a la cooperació entre agents: les administracions públiques, les empreses i les

organitzacions comercials. Les persones socialistes hem de defensar el dret dels ciutadans a tenir comerç a l'abast, però permetre que puguin elegir entre la diversitat de formats comercials. En aquest sentit, també caldrà potenciar i possibilitar l'ús del transport públic per realitzar les compres necessàries i generar mobilitats racionals que siguin respectuoses amb el medi ambient i evitin innecessàries sobrecàrregues de les infraestructures.

El planejament, les polítiques fiscals i de promoció del sector, o la inversió en coneixement, esdevenen eines per a generar entorns adequats per a una millor presa de decisions, avançar mitjançant la innovació, a través de marcs normatius creatius, perquè els eixos comercials de les ciutats vertebrin de forma cohesionada les nostres ciutats. El comerç va més enllà de l'activitat econòmica i s'ha d'entendre a partir de la seva interrelació amb l'ús de l'espai públic i les polítiques econòmiques per aquesta raó fomentarem polítiques de formació i suport econòmic orientades a la millora dels espais, l'adequació de les instal·lacions, el compliment de les normatives, doncs això repercutirà de forma positiva en l'ordenació i imatge de les nostres ciutats i pobles.

Cal promoure l'expansió dels productes artesanals, dels agroalimentaris, així com també el mercat sedentari, afavorint el dinamisme econòmic i contribuint al desenvolupament de noves experiències.

Coneixedors de la realitat i l'aportació al sector del comerç de la venda no sedentària –els anomenats “mercadillos”- pel fet que suposen una altra opció d'elecció a la ciutadania, un atractiu turístic, una aportació a la reactivació econòmica generant sinèrgies, i al manteniment i creació de llocs de treball, continuarem treballant per la seva millora. En aquest sentit i dins de l'orientació fixada en l'àmbit europeu, promourem des de les administracions la dignificació dels serveis i dels accessos als espais públics on és desenvolupi, així com la incorporació de les noves tecnologies, la formació i l'associacionisme entre venedors.

El sector de la construcció després de la crisi

El sector de la construcció ha estat un dels protagonistes de l'anterior etapa de creixement i el seu ensorrament és el causant, en bona mesura, del major impacte de l'actual crisi econòmica a Espanya. Tanmateix hem d'abordar el sector de la construcció i reforçar-ne els factors d'oportunitat per a la recuperació econòmica, aprofitant-ne els elements positius ja existents, i aplicant-li una política sectorial intensa, radicalment transformadora, per a convertir-lo en un sector d'alta competitivitat internacional i productivitat.

En l'àmbit de les empreses del sector, la crisi al sector immobiliari i l'evolució del sector de la construcció en general en els darrers anys, han deixat un nivell d'endeutament excessiu, una inversió molt elevada en relació amb els recursos disponibles, un creixement en els anys de prosperitat massa dependent de la construcció residencial i altes taxes d'atur al sector.

La construcció té i ha tingut elements positius. Els excessos anteriors il·lustraran el creixement per la impossibilitat d'incorporar la construcció residencial com a motor en un futur immediat, en les condicions que ho havia fet fins ara.

En l'àmbit residencial però encara som a temps de posar les empreses que sobreviuen en la via de la competitivitat. El sector destaca en positiu en l'àmbit de l'obra civil i les infraestructures, on tenim constructores i proveïdors a nivells diversos amb altes capacitats competitives. En aquest àmbit comptem, gràcies a l'impuls de l'esforç inversor inèdit fet en els darrers cinc anys, amb empreses dimensionades i competitives internacionalment, que innoven i que tenen grans oportunitats en els mercats exteriors. En volem més i volem que assoleixin noves fites. El sector de la construcció associat a les infraestructures és un sector a desenvolupar mitjançant polítiques sectorials d'acompanyament perquè conquereixin mercats internacionals. L'esforç inversor en els propers anys es mantindrà en el millor dels casos i per tant és de la seva projecció exterior d'on podem continuar assolint nivells de creixement. Moltes ja van en la bona línia, i ara toca que els governs es posin al seu costat.

En paral·lel hem de poder orientar el sector de la construcció immobiliària cap a la rehabilitació i la renovació del parc d'habitatges; cap a la internacionalització; cap al desenvolupament pioner de nous materials i tecnologies associades a l'estalvi i eficiència energètica i a la sostenibilitat. Hi ha una oportunitat per desenvolupar una bona qualificació del capital humà; el vincle amb la innovació i la tecnologia, i a la vegada aprofitar els actius d'un sector madur. Les transformacions hauran de ser radicals i valentes, no volem tornar a models anteriors, però s'han d'oferir opcions per a qui es reorienti cap a aquest nou model, i es necessiten recursos públics per fomentar-ho.

El desenvolupament futur del sector ha de considerar el seu paper destacat en d'altres reptes importants que té plantejada la nostra economia: el funcionament del mercat d'habitatge i les dificultats per accedir-hi, en especial pels sectors més desfavorits de la població, o el vincle amb el

finançament local i la política de sòl. La transformació en aquests àmbits s'ha de fer tenint present la superació total dels incentius perversos que s'han produït al seu voltant.

3.9. Un sector financer compromès amb l'economia real i la societat

El sistema financer necessita un nou marc regulatori que doni estabilitat a l'economia, garanteixi un flux estable de crèdit i inversió i eviti la formació de noves bombolles i practiques especulatives.

La mala o inexistent regulació del sistema financer i els incentius perversos que es van crear al voltant del mercat financer són les causes de la crisi financera global. Espanya, tot i gaudir d'una millor regulació contracíclica per part del Banc d'Espanya, està tenint també problemes vinculats sobretot a l'esclat de la bombolla immobiliària. Per tant, les recomanacions del G-20 i d'altres entitats multilaterals per la reforma del sistema financer són igualment vàlides per a Espanya. Reforçar els recursos propis en el passiu de les entitats, millorar la transparència i el bon govern dels bancs i caixes, etc. són mesures del tot necessàries per donar estabilitat al mercat financer. Especialment rellevant, és impulsar la transparència total dels esquemes retributius i posar fre als incentius perversos dels directius i gestors de les entitats financeres.

Des del PSC defensem un procés de concentració i reforçament de les caixes d'estalvis per garantir la seva viabilitat, tot assegurant que el crèdit a les empreses, sobretot a les PIMEs, no es veurà afectat durant el procés. També creiem que cal millorar la transparència i el control social de les caixes, tot mantenint les seves característiques essencials lligades a la seva naturalesa social.

Les caixes estan afectades per la caiguda del sector immobiliari i necessiten millorar els seus balanços i la seva eficiència. Només així podran tornar a obrir el crèdit. La fusió entre caixes, el reforçament dels seus recursos propis i la següent reestructuració de les mateixes són passes ineludibles per millorar la seva solvència. Però també cal que millori la informació que donen als clients amb la màxima transparència i la implicació de les caixes amb els seus territoris.

Moltes empreses catalanes amb projectes de futur no poden quedar excloses de l'accés al finançament: les persones socialistes impulsarem una política decidida de cobertura de riscos i aliances amb el sector privat i les caixes per aconseguir aquest objectiu.

Moltes empreses catalanes amb projectes solvents no disposen de finançament perquè bancs i caixes han tallat el crèdit a determinats sectors i tipologies d'empreses. Algunes d'aquestes empreses estan en concurs d'acreedors. Aquestes empreses amb projectes solvents que fan fallida representen teixit productiu que ja no es recupera pel país. Si els bancs i els caixes no faciliten el crèdit necessari, com a socialistes treballarem per tal que el mercat financer faci fluir el crèdit entre empreses i ciutadans ja sigui teixint aliances o buscant mecanismes legals per que ho facin realitat. Però cal, també continuar potenciant el paper de l'Institut Català de Finances (ICF), com organisme dinamitzador de l'economia catalana i aprofundir en els mecanismes a través dels quals l'administració, en els casos necessaris, faciliti l'accés a línies d'aval que permetin obtenir el finançament imprescindible per mantenir l'activitat productiva.

Els instruments financers públics han de servir per pal·liar en part aquells problemes de finançament que no estan essent resolts pel mercat privat i que són importants pel creixement econòmic del país. En aquests moments existeix un problema greu d'accés al crèdit de les PIMEs catalanes, i de manca de capital risc suficient pel suport a l'emprenedoria. Les administracions públiques a través dels seus instruments han de potenciar les solucions per resoldre aquest problema.

En aquest sentit, les administracions públiques han d'impulsar noves fórmules de finançament directe, a les PIMEs i als particulars, que doni resposta a les necessitats de la societat, de forma complementària a les entitats bancàries.

El PSC promourà l'articulació d'un sistema financer afavoridor de l'activitat emprenedora i innovadora. Així, cal tenir present l'activitat de *business angels*, capital risc, microcrèdits o les garanties i altres instruments que s'han de potenciar.

L'emprenedoria i la innovació són probablement les dues forces que generen més creixement econòmic a llarg termini. Aquestes dues dinàmiques no gaudeixen actualment a Catalunya d'un sistema financer de suport suficientment potent. Els bancs i caixes actuen amb molta prudència davant els riscos inherents al procés emprenedor i innovador. Contràriament a altres regions i països, el sistema financer no recolza suficientment aquests motors de la nostra economia. Des del PSC continuarem treballant per teixir complicitats amb el sector privat per abordar el finançament de l'emprenedoria i de projectes innovadors, i allà on no arribi el sector privat, crearem instruments públics de suport a emprenedors i innovadors. Cal reconèixer l'important paper de les diferents eines de suport financer a les empreses que promou la Generalitat.

3.10. Més enllà de les polítiques de consum

Com a socialistes creiem que el consum és part indissociable del progrés econòmic, tant individual com col·lectiu. Així, creiem que el nostre compromís per un creixement més sòlid i més equilibrat implica la defensa d'una política de foment del consum responsable.

Creiem que el nostre compromís per un creixement més sòlid i més equilibrat implica la defensa d'una política de foment del consum responsable. Això vol dir consum moderat, informat, reflexiu i conscient de béns i serveis, tot tenint en compte els criteris de sostenibilitat cultural, mediambiental, social i econòmica pel que fa al consum. El que implica valorar també la sostenibilitat dels materials que s'utilitzen, els mètodes de producció, o les possibilitats de reutilització i reciclatge dels productes finals. Volem afavorir el consum responsable establint canals de formació i informació i, des de l'educació en valors a les escoles, amb campanyes de conscienciació social i amb l'acció exemplificadora del sector públic.

És important que els valors socials, sobretot els que es comuniquen en l'etapa escolar, fomentin un rebuig al consumisme desafortat com a sinònim d'èxit social i felicitat individual.

Des del PSC creiem que les polítiques de consum han de deixar de ser polítiques estrictament sectorials com fins ara i convertir-se en una de les grans polítiques transversals de qualsevol acció de govern. Una política transversal i potent de consum doncs és la garantia que s'atengui un interès que és clarament majoritari. Facilitar la coordinació entre la ciutadania i gent usuària, empreses i administracions públiques per aconseguir la màxima participació de tots els agents i la màxima informació envers aquests i les persones consumidores. Cercar i establir fórmules de col·laboració entre els sectors públic i privat que tinguin com a finalitat vetllar pels interessos de les persones consumidores. Fomentar l'obertura de la participació empresarial en l'àmbit del consum i definir el paper actiu que han de tenir les associacions de persones consumidores.

En molts casos, incorporar la visió dels consumidors en aquests processos permetrà sens dubte defensar punts de vista que beneficiaran a la majoria i, en molts casos, a la majoria més dèbil.

Aquest desenvolupament ampli de la protecció dels drets del consumidor que proposem les persones socialistes no és cap canvi en la consideració dels drets de ciutadania, si no l'addició de nous drets, davant l'existència de nous àmbits en els que cal estendre els conceptes d'igualtat d'oportunitats, justícia social i equitat.

El concepte de persona consumidora és un concepte ampli i la seva defensa requereix d'una certa independència. Cal estudiar la ubicació estratègica de la política de consum dins d'un govern per evitar que el mateix departament que arbitra els problemes dels consumidors sigui també el que té com a competència la relació amb els comerciants o empreses que els generen.

Una bona política de consum no consisteix només ni principalment en la instrumentació casuística de mecanismes d'informació, sanció d'infraccions i arbitratge. Una bona política de consum passa per la prevenció i el foment de la transparència i la seguretat dels consumidors de bens tangibles i usuaris de serveis.

Així, és necessària una major aproximació entre les polítiques de consum i de defensa de la competència, establint noves fórmules per garantir la competència lleial i alhora assegurar els drets laborals, mediambientals i socials. Les polítiques d'introducció i increment de la competència afavoreixen els consumidors

Cal també que els organismes responsables de les polítiques de consum tinguin capacitat d'incidència en les regulacions sectorials. Molt sovint contenen prescripcions que no són favorables, al menys potencialment, als interessos o seguretat dels consumidors (a vegades, paradoxalment, invocant aquests interessos). Aquesta és una segona raó per insistir en la necessitat de la seva independència.

Per tant, per tal d'aconseguir millorar la situació del consumidor un requisit indispensable és la millora de la competència dels mercats. La falta de competència genera efectes redistributius adversos, a favor dels monopolistes (o oligopolistes) en contra dels beneficis de les persones consumidores. Es tracta, doncs, de defensar els consumidors, però també del correcte funcionament dels mercats. En aquest sentit el paper de la regulació de la competència és molt important. Aquesta ha de fixar les regles de joc més que definir quines empreses han d'actuar en un determinat àmbit, en especial aquells que tendeixen a ser monopolis (gestió d'infraestructures, elements bàsics com l'energia, l'aigua, les telecomunicacions, etc). També cal impulsar polítiques que apropin el productor a les persones consumidores per evitar que es traslladin els costos generats pels intermediaris cap aquestes

mateixes persones consumidores.

Des del PSC valorem i donem suport al cooperativisme de consum, com a instrument empresarial col·lectiu, que intervé en el mercat per aconseguir millors condicions econòmiques, i com a model de participació de la ciutadania en la defensa dels seus drets com a persones consumidores.

3.11. Noves maneres de mesurar el progrés

Una societat del benestar avançada com la que volem les persones socialistes, una economia que incorpora la sostenibilitat com un dels paradigmes del seu model de desenvolupament, no pot tenir com a únic eix en la medició del seu progrés econòmic el creixement de la producció. El Producte Interior Brut (PIB), una mesura del creixement econòmic, ha estat fins ara el centre, la principal referència, a l'hora de mesurar, d'avaluar el desenvolupament econòmic de les economies. Més enllà dels debats i instruments de l'economia acadèmica, en termes polítics des del PSC creiem que no és una unitat de mesura totalment satisfactòria per generar al seu voltant tot l'imaginari del nostre progrés econòmic i social.

La crisi ens mostra la quantitat de senyals equivocades. El que ens obliga redefinir, com a socialistes, què significa creixement, competitivitat, progrés i prosperitat. Cal un canvi de direcció i orientar-nos cap a nous objectius no es pot fer sobre vells models. És el moment de cercar nous indicadors capaços de mesurar el progrés i la prosperitat, com proposen els investigadors i pensadors que qüestionen les mancances del PIB com a indicador de les polítiques. En alguns països i moments, el model de creixement econòmic ha comportat pèrdua de prosperitat. L'OCDE ha pres nota de la necessitat d'un canvi d'indicadors per assolir els nivells de prosperitat recollits en l'Agenda de Lisboa.

Proposem estudiar l'ús més freqüent d'unitats que mesuressin el benestar, la qualitat de vida dels ciutadans; unitats que permetin determinar millor aquelles condicions que fan possible una major felicitat i confort de les persones; unitats que tinguin en consideració la distribució de la riquesa, no només la seva creació; i, unitats on es ponderi la sostenibilitat del sistema de creixement. Com també la incorporació del treball domèstic al PIB; parlar més de PIB per càpita que de PIB; indicadors de desigualtat econòmica i social; l'índex de qualitat de vida de l'ONU; i, els índexs sobre el valor social del treball, són alguns exemples d'indicadors ja establerts que avancen en aquesta línia, i per tant, en els propers anys volem anar més enllà. Els països en els que ens emmirallem, són països que compaginen la seva posició de lideratge en tots els rànquings. Preferim tenir com a model i referència els països que lideren a la vegada la innovació i la cohesió social, com els escandinaus, que aquells amb creixements desiguals, per molt grans que siguin, com en alguns països emergents.

3.12. Més economia social i valors en un nou model econòmic

Creiem imprescindible adoptar mesures que contribueixin a posar les bases per a un canvi del model productiu, avançant cap a un nou model econòmic que comporti la generació d'ocupació de qualitat, que incorpori els col·lectius més vulnerables davant el mercat de treball amb igualtat de condicions, que sigui mediambientalment sostenible i responsable amb la conciliació laboral i personal. Aquest nou escenari només serà possible si posem a les persones en el centre de les polítiques econòmiques i socials, justament l'eix de les polítiques socialistes.

Per aconseguir-ho, cal considerar el valor estratègic de l'economia social al nostre país. Cal desenvolupar i fomentar una economia social i solidària que és capaç de crear riquesa en un mercat global però que es mostra especialment eficient en la creació d'ocupació de més qualitat, que contribueix al desenvolupament local i afavoreix la cohesió social. L'economia social no configura un nou mercat sinó que intervé en el mercat ordinari introduint l'objectiu de la creació de llocs de treball, millorar la qualitat de l'ocupació i avançar en l'empoderament de les persones amb risc d'exclusió social, i en general d'aquelles persones que treballen per afrontar la economia des de projectes de interès col·lectiu.

El Consell Econòmic i Social Europeu assenyala que cada cop creix en importància l'economia social, ja que representa el 7'9% del treball assalariat, movent entorn als 9 milions de persones treballadores. A Catalunya són un sector clau en l'emprenedoria social, la innovació i la solidaritat. Les empreses i entitats que s'inclouen sota el paràmetre de l'economia social (cooperatives, societats laborals, empreses d'inserció, centres especials de treball, etc.) actuen en el mercat amb paràmetres semblants a les altres empreses, és a dir, oferint serveis i productes, però amb la finalitat de crear llocs de treball, incorporar la diversitat i aquells col·lectius amb més dificultats d'inserció laboral i actuar sota uns valors ètics. Es caracteritzen per l'equilibri entre el seu objecte social i la obtenció de resultats econòmics, doncs des de l'eficiència, l'eficàcia i la equitat respecte a les persones, creen un vincle amb el territori, generen solidaritat e inclusió social, contribueixen al desenvolupament

econòmic i democràtic, i com a tals son enteses i valorades pel conjunt de la població.

Des del socialisme volem continuar enfortint i consolidant el sector de l'economia social promovent accions per millorar la seva competitivitat, qualitat professional i per incrementar el volum de contractació de persones en situació o greu risc d'exclusió social. No es pot obviar tampoc el potencial transformador que l'economia social té, en concurrència amb l'eventual creixement de la banca professional cooperativa, que des del PSC ens proposem afavorir. Aquest potencial transformador, bàsicament degut al fet que les seves formes organitzatives propicien l'establiment de relacions de producció i distribució alternatives i que el seu objecte social no és exclusivament la maximització dels beneficis, pot generar sinèrgies interessants amb les decisions d'inversió pública

Continuarem impulsant i donant suport a l'economia cooperativa, formada bàsicament per cooperatives i societats laborals, de forta tradició a Catalunya, com a model exemplar dels valors d'ajuda mútua, democràcia, responsabilitat, igualtat i solidaritat. Caldrà també impulsar, des de l'administració pública, actuacions que facilitin el desenvolupament d'aquestes empreses i sectors - variats, i en alguns casos, amb posició de lideratge - que tenen en comú el fer una economia de base col·lectiva i al servei de les persones.

Creiem que l'administració pública ha de tenir un paper rellevant com a un dels motors impulsors d'aquest sector. Per això avancem en una contractació pública amb criteris socials, ètics i ambientals, en una paraula, sostenibles que a la seva vegada incorpori l'aplicació de clàusules socials en els processos de contractació com a mecanisme per a la valoració del benefici social en l'adjudicació de contractes públics, així com en la sensibilitat dels marcs normatius per tal que ho permetin. En la mateixa línia, caldrà assegurar el compliment de la normativa que obliga a les empreses de més de 50 persones en plantilla, a la contractació laboral del 2% de persones amb discapacitat, mitjançant la difusió de la norma i el control del seu compliment per part de la inspecció de treball.

Igualment, cal tenir en compte al Tercer Sector Social com un agent econòmic i social amb ple reconeixement públic, afavorint la seva presència en els òrgans relatius a l'economia i l'ocupació ja que és també creador de riquesa i de molts llocs de treball de qualitat a Catalunya.

3.13. Compromesos amb les economies familiars i personals

Les economies familiars han estat les més greument perjudicades per la crisi des d'una triple perspectiva: patint la restricció del crèdit, encaixant el cop de l'atur i aportant una quota important de sacrifici en algunes de les mesures correctores. L'elevadíssim grau d'endeutament assolit per un nombre significatiu d'unitats familiars ha suposat un llast d'enormes dimensions que no ha fet sinó agreujar la situació general.

En una societat de progrés, que demana responsabilitat social a les empreses i les màximes prestacions i garanties a l'Estat, cal també reconèixer el paper cabdal que juga la eficiència en la gestió de les economies familiars en l'estabilitat econòmica del país i, per tant, cal posar tots els mecanismes possibles per assegurar que les famílies en són conscients i actuen en conseqüència. Es tracta d'un terreny encara força per explorar, però en el que sens dubte es poden articular polítiques públiques de suport, i fer-ho des d'una perspectiva integral de millora de les condicions econòmiques familiars.

Un primer paquet de polítiques són les relacionades amb el foment de l'estalvi, començant per la despesa energètica de les llars, continuant amb el foment de l'ús del transport públic i acabant, entre d'altres, amb la millora de la informació i de l'educació en matèria financera de la població.

Un segon bloc correspondria a les polítiques de foment del consum responsable en tots els sentits, incloent la planificació de la cistella de la compra i la seva adequació als ingressos de la unitat familiar, tant pel que fa als bens de consum quotidià com als bens durables.

El tercer paquet de mesures anirien adreçades a potenciar les pràctiques de reparació, reutilització, reciclatge i intercanvi de productes, àmbit en el que han sorgit en els darrers anys, i s'han fet més visibles arran de la crisi i gràcies a l'esclat del fenomen de les xarxes socials, un nombre considerable d'iniciatives ciutadanes, sovint desconegudes —i, per tant, desateses— per part dels poders públics.

És evident que bona part d'aquestes polítiques s'han de recolzar en una major i millor educació de la població, i que és segurament una més de les tasques que cal reclamar del sistema educatiu i en mesures que garanteixen els drets de les persones consumidores i previnguin de les situacions d'abús de posició dominant dels monopolis o les entitats financeres. Però, entenent que els efectes d'aquest enfocament no es poden manifestar més que a mig i llarg termini, cal assegurar que en el moment actual es disposa dels instruments suficients per sensibilitzar i ajudar les famílies a adoptar uns hàbits coherents amb les seves possibilitats econòmiques, a través dels diversos dispositius d'informació i atenció a la ciutadania amb els que compta, en tots els àmbits, l'administració pública.

4.

TREBALL PER A TOTHOM: MÉS I MILLOR OCUPACIÓ

4.1. Plena ocupació de qualitat

Les transformacions del treball i una estructura social diversa caracteritzen la nostra societat.

S'ha produït una profunda transformació del treball, fruit de l'acceleració del desenvolupament econòmic, la terciarització i l'obertura exterior de l'economia, la incorporació dels avenços tecnològics, l'aplicació de les TIC i les noves formes d'organització empresarial que ha propiciat. També conseqüència de canvis socials, com ara, la incorporació massiva de la dona al mercat laboral, l'arribada de treballadors immigrants, el canvi demogràfic i la pressió en les condicions laborals. El concepte d'una ocupació per tota la vida amb una carrera professional dins la mateixa empresa, que permetia una identificació entre projecte personal, estatus social i dimensió professional està cedint el pas, a una menor vinculació laboral i professional amb l'empresa, com un dels resultats dels nous perfils professionals requerits i les altes rotacions que s'utilitzen per gestionar l'adaptació a l'escenari d'una economia globalitzada, que qüestiona el valor del treball com a instrument de socialització de les persones. Ara tenim una estructura social més diversa, i una major complexitat de realitats laborals diferents: persones amb contractes estables i temporals, assalariades i autònomes, treballadores de grans o petites empreses, amb alta o baixa qualificació, treballant a temps complet o parcial, en treballs regulars o a l'economia informal.

Constatem que els canvis profunds que ha experimentat el món del treball els darrers anys han comportat una excessiva inestabilitat i incertesa en la classe treballadora. La consecució del drets de ciutadania i de més qualitat de vida no ha estat acompanyada en l'esfera econòmica per millors condicions ni expectatives laborals ni s'ha traduït en una millora en l'ocupabilitat de les persones. La velocitat d'aquests canvis ha acabat provocant desequilibris, que tenen igualment arrels i conseqüències tant econòmiques com socials.

Des del punt de vista econòmic, el creixement s'ha produït amb poca presència relativa d'activitats d'alt valor afegit, amb un excessiu protagonisme del sector de la construcció, amb mancances relatives en la capitalització de les empreses, un excés d'endeutament, i aplicació insuficient del coneixement tant a la producció com a la gestió dels processos. Des del punt de vista de l'ocupació, s'ha utilitzat intensivament ma d'obra poc qualificada, en condicions de treball poc estables, amb poques exigències formatives i retribuïda amb salaris nominals més baixos que els del nostre entorn. I finalment, des del punt de vista social i personal, ha provocat l'augment de la incertesa, un avenç insuficient de la igualtat d'oportunitats, i una creixent dificultat per reconciliar el temps professional, el personal i el social. Així, mentre des dels poders públics els governs han estat capaços de consolidar i ampliar l'Estat del Benestar amb més i millors serveis públics i prestacions socials, s'ha desatès l'àmbit econòmic.

La plena ocupació i l'ocupació de qualitat són els objectius del PSC en matèria laboral.

L'exercici del dret al treball per a totes les persones és un dels principis inspiradors de l'acció política del PSC. El treball continua sent essencial per la plena integració social de les persones i és la font primera dels drets de ciutadania a l'atorgar llibertat individual i seguretat material. Per tant, la plena ocupació és un objectiu necessari per a la participació completa de la ciutadania a través de l'emancipació personal i la participació en el progrés d'una societat inclusiva. Reconeixem el valor del treball estable a partir de recuperar el concepte del valor social i econòmic del treball i no sols per la seva consideració mercantilista. Rebutgem l'existència d'una ampla capa social, especialment entre les dones, joves, immigrants i persones amb baixa qualificació, que no gaudeixen de la possibilitat d'accedir a un treball estable, font de recursos i drets. En aquestes condicions, difícilment podran exercir la seva ciutadania lliure i responsablement.

Avui, el concepte de treball ha de ser més obert i ha d'incorporar noves activitats o ocupacions, amb un component productiu tant des del terreny econòmic com des del social, tenint en compte totes les activitats socialment útils. Davant d'aquesta nova situació diversa, tenim el repte principal de fer digne qualsevol forma de treball. És necessari fer front a aquest fenomen i fer dels nous treballs la forma de construir la nostra societat, basant-nos en els nostres valors de l'esforç, el suport mutu solidari i la ciutadania per tornar a una nova centralitat del treball, diferent a la que coneixíem però igualment important.

Promourem un sistema productiu que valori les persones. La nova centralitat del treball en una societat global és possible a partir del respecte a la seva dignitat humana. Hem de promoure un sistema productiu que valori les persones per arribar a l'objectiu de la plena ocupació tot garantint un sistema de protecció social suficient i sostenible, una remuneració digna, uns entorns laborals segurs i regulats, un sistema de qualificació professional al llarg de la vida i la capacitat de gestionar individual i socialment els temps per fer possible treballar i viure plenament.

Promourem ocupacions en noves activitats i, alhora, fomentarem la transformació dels sectors tradicionals que aporten dinamisme al teixit productiu. Renovar, modernitzar, fer créixer i consolidar els sectors tradicionals que ocupen un gran nombre de persones. Considerem tant important potenciar noves ocupacions en noves activitats i sectors econòmics com, alhora, transformar els sectors tradicionals que aporten dinamisme al nostre teixit industrial i empresarial. Cal reconèixer i consolidar les nostres fortaleses productives ja que també dels sectors madurs i de la seva adaptació a la nova realitat podem generar una economia sòlida i sostenible.

La lluita contra l'atur i la protecció de les persones aturades són la prioritat del PSC. Les xifres d'atur que ens deixa la crisi, els canvis en el model productiu i les expectatives de creixements econòmics moderats o de recuperació lenta ens fan preveure que el ritme de creació d'ocupació pot perllongar en el temps l'existència d'elevats volums de persones en situació d'atur, moltes d'elles amb poca formació. En aquest supòsit, la garantia de les adequades prestacions socials, les reformes de les polítiques actives d'ocupació i la millora i adequació de la formació professional a les noves exigències són més urgents que mai. A més, caldrà posar en marxa plans extraordinaris de lluita contra l'atur a partir de programes temporals proveïts directament des del sector públic. Alhora, una manera d'afrontar el repte de l'atur estructural haurà de venir per noves fórmules en els sectors que generaven més ocupació tradicionalment aprofitant alguns dels reptes competitiu dels nous models. En aquesta línia, es fa necessari posar en marxa programes de suport o d'estímul de la demanda familiar (per exemple a les reformes de les vivendes per l'estalvi i eficiència energètica) mitjançant la col·laboració público-privada que generin ocupació.

En la nostra voluntat de transformació del model productiu des del diàleg social, fomentarem canvis a les institucions laborals.

Les actuals relacions laborals no s'ajusten al model productiu que volem. L'economia catalana ve d'un model organitzat per a la producció de béns i serveis sobre la base de la competència a partir de la baixa valoració de la força del treball. El desenvolupament d'un nou model productiu que augmenti l'aportació de valor i de coneixement necessita d'un marc de relacions laborals que incorpori la seguretat jurídica per a tothom, que permeti la implantació i reconeixement de noves figures i professions emergents, que doni respostes a qualsevol tipus de discriminació.

Incrementar la productivitat passarà per la millora en les formes de treballar; la racionalització dels horaris laborals assolint l'equiparació amb els països més avançats d'Europa; el canvi de les actituds davant del treball a partir de la potenciació de l'autonomia funcional, la seguretat, la responsabilitat, la formació continuada de les persones que treballen i el compromís; incorporant mètodes de direcció que integrin la definició d'objectius i l'avaluació de resultats; l'adopció d'estructures empresarials en xarxa més descentralitzades i flexibles. Un increment de la productivitat que ha de permetre la recuperació dels excedents empresarials, quan aquests no existien; la millora de la competitivitat de les empreses; el creixement de l'ocupació; l'augment de les inversions productives; així com un creixement dels salaris reals.

El PSC considera que la necessitat d'una reforma laboral ha d'enfrontar-se a partir de la convicció que no són els costos d'acomiadament els que generen rigideses en les nostres relacions laborals, que l'augment de la capacitat d'adaptar-se als canvis és un principi igual de necessari que l'augment de la seguretat dins d'ells. Que tant perjudica econòmicament les dificultats d'ajustaments que tenen les empreses com socialment l'excés de temporalitat i la precarietat que suporta una bona part dels treballadors i treballadores, especialment el jovent. Ens neguem a restar drets a ningú i per això hem de poder resoldre les dinàmiques negatives que generen tant l'excés de temporalitat en la contractació, com l'ús inadequat d'una regulació prevista per gestionar activitats temporals per tal de disposar d'un mercat laboral més segur i estable, més flexible i menys fràgil.

Com a socialistes promourem canvis en les institucions laborals que suposin un suport sòlid i efectiu a la transformació del model productiu, que garanteixin la competitivitat i la seguretat en un entorn flexible, i també que tinguin com a objectiu el creixement equilibrat, millorant de manera continuada la qualitat de l'ocupació. Davant la creixent precarietat de les relacions laborals i dualització del mercat de treball, el PSC recolzarà reformes en el mercat de treball encaminades a incentivar la contractació indefinida i garantir l'ús adequat de la contractació temporal, garantir el compliment de

les normes laborals tot reforçant la inspecció de treball i persecució del frau, l'ocupació de qualitat pels i les joves, la incorporació massiva de la dona en total igualtat de condicions i un sistema de formació per a l'ocupació accessible a tothom i de qualitat. Aquests canvis cal emprendre'ls des de la concertació social.

Sabem, però, que una reforma laboral no generarà per sí sola activitat econòmica. No hi ha cap mesura de tipus laboral que actualment permeti generar nova ocupació. Només una profunda transformació del model productiu transitant el més ràpid possible cap a un que incorpori més valor a productes i processos productius, la millora de la competitivitat de les nostres empreses i la reactivació de la demanda, permetran generar creixement econòmic i treball, amb capacitat de continuïtat en el temps. Ara bé, per aconseguir-ho necessitem d'una reforma laboral i empresarial que acompanyi, sigui congruent i ajudi a afrontar aquesta transformació del teixit econòmic i productiu.

Des del PSC defensem l'increment de la flexibilitat interna a partir de la reforma de la negociació col·lectiva protagonitzada per organitzacions empresarials i sindicals. La flexibilitat interna de les empreses pactada amb la representació dels treballadors i treballadores en el marc de la negociació col·lectiva i del seus continguts permetrà abordar canvis en el temps de treball, la mobilitat, la formació i l'augment de la capacitat de gestió de la incidència del cicle econòmic a l'empresa. La gestió del temps de treball, amb una distribució flexible de la jornada anual, que al seu torn afavoreixi la conciliació amb la vida personal i familiar; la mobilitat funcional, tot fomentant la polivalència i la capacitació professional, així com la regulació dels grups professionals; la mobilitat geogràfica entre diferents centres de treball, resolent aquells factors que la dificulten com ara el deficient funcionament del mercat de l'habitatge i el increment de famílies on més d'un dels seus membres treballa; la retenció i captació de personal format, així com la millora continuada dels coneixements i les capacitats; l'establiment de mesures anticipadores, en el sí de l'empresa o el sector, per gestionar en les baixades de producció el repartiment del treball, la suspensió parcial de temps de treball i, esgotada la flexibilitat interna, l'acompanyament en la sortida i nova ocupació. Aconseguir aquests mecanismes de flexibilització de les relacions laborals per la via de la negociació col·lectiva requerirà en paral·lel una millor articulació dels seus diferents àmbits i el reforçament de les organitzacions empresarials i sindicals com a interlocutors amb capacitat de governar aquests processos també en l'entorn d'empreses petites i mitjanes.

Actuar per l'ocupació vol dir continuar millorant el servei públic de qualitat, al mateix nivell que exigim els serveis educatius i sanitaris. L'exercici del dret universal al treball implica també l'obligació dels poders públics a actuar per l'ocupació i es concreta en el dret a rebre el conjunt de serveis que permetin a una persona disposar de les oportunitats per accedir a un lloc de treball. El principi que ha de regir una política activa per l'ocupació és la recerca d'un creixement equilibrat del mercat de treball en relació a l'evolució de la població en edat de treballar. La persona i l'empresa han d'estar al centre de la política d'ocupació, donant resposta a les seves necessitats: formació, assessorament, orientació i intermediació. L'estratègia per a una major contribució de la política d'ocupació al ple desenvolupament social de les persones i a la millora del model econòmic passa per la integració de les polítiques d'ocupació en la política econòmica i social, i per tant, cal abordar-les des d'un enfocament professional i productiu.

Posarem en marxa una cartera de serveis d'ocupació a les persones i a les empreses permanents i de qualitat. Cal garantir l'exercici del dret a rebre orientació, formació i tots aquells serveis laborals organitzats en una cartera de serveis que permeti a tota la ciutadania l'accés als mateixos en condicions d'igualtat, de manera permanent i amb qualitat: Contribuir a unes millors i més ràpides transicions laborals entre tenir feina, l'atur, i tornar a trobar ocupació; així com una millora dels processos de transició escola-treball augmentar el nivell formatiu del conjunt de les persones i generar més i millor capital social; donar dimensió social a la política d'ocupació, coordinant l'actuació dels poders públics en matèria de salut, de serveis socials i d'educació amb els serveis d'ocupació. De la mateixa manera, articularem serveis especialitzats d'assessorament i guia a les empreses, en particular aquelles orientades a la contractació estable, la provisió de carreres professionals, la millora de la qualificació de les persones que ocupa i l'actitud positiva envers millores organitzatives i articulació de mesures en pro de la igualtat d'oportunitats en el treball.

Prioritzarem encara més la coordinació, la cooperació i la proximitat en la gestió de les accions ocupacionals així com l'actuació en xarxa al territori per tal de millorar el mercat laboral i el desenvolupament local amb concertació social.

Gestionar les polítiques actives d'ocupació sota els principis de coordinació i cooperació, compartint responsabilitats, atorgant prioritat a la proximitat i compartint informació amb plena transparència. En aquest sentit, cal configurar un sistema públic d'ocupació donant centralitat i reforçant el reconeixement competencial de l'àmbit local en la seva execució, comptant amb els ens locals, que

faci possible ajustar els objectius generals de les polítiques a les necessitats territorials.

Finalment, és imprescindible l'actuació en xarxa de tots els territoris i actors per assolir el reforçament competitiu i avançar cap el treball més intens en coneixement. El desenvolupament de l'ocupació és reforça a escala local i nacional des de la concertació i el diàleg social.

Els canvis produïts en l'organització i forma de treballar han introduït noves oportunitats per a generació d'activitat econòmica gestionada mitjançant el treball autònom de totes aquelles persones que coneixen, s'esforcen, s'arrisquen i son capaces d'oferir noves solucions. En aquest sentit el PSC considera imprescindible dintre de les polítiques actives d'ocupació mantenir i incrementar el suport a les persones que treballen de forma autònoma i a la cultura emprenedora, així com també reforçar el seu compromís per a la millora de la seva protecció.

4.2. Diàleg social i concertació

El diàleg social és una dimensió essencial en la definició del model social europeu, l'espanyol i el català. Des del PSC hem fet del diàleg social un dels nostres trets polítics d'identitat, al llarg de la història del nostre país: hem protagonitzat la construcció de les institucions del diàleg social a Espanya; hem liderat la participació i el diàleg social en el desenvolupament del municipalisme i en la construcció d'espais supramunicipals i metropolitans. I, finalment, hem impulsat un marc general de diàleg social d'àmbit nacional català, a partir de l'Acord Estratègic, que emmarca tota la nostra estratègia econòmica.

L'Acord Estratègic, l'actual marc de diàleg social per a la política econòmica i la transformació del model productiu, ha inspirat tots els processos de pacte social dels Governos de progrés dels darrers 5 anys. L'Acord Estratègic és un exercici de concertació de perímetre ampli que representa una innovació en la gestió pública. Les persones socialistes defensem l'avenç en el diàleg social amb fórmules com l'Acord Estratègic. Creiem en la utilització generalitzada del diàleg amb els agents econòmics i socials perquè és un instrument de decisió en política econòmica que ajuda a garantir el progrés econòmic a la vegada que l'equilibri social i dota de major potència i perdurabilitat als acords presos.

Els exercicis de concertació, de diàleg autèntic, milloren els processos de decisió, i esdevenen veritables programes de participació a partir de criteris de representativitat. Les persones socialistes hem estat pioners en diàleg social i n'hem de fer una bandera. El diàleg social és clau per millorar la governança de Catalunya així com una força impulsora de reformes econòmiques i socials.

Considerem que és bo i positiu que els processos de presa de decisió es basin en el diàleg social i la concertació, sense que això suposi que en cas de que no s'assoleixi l'acord es pugui defugir de la responsabilitat d'adoptar-les. En aquest sentit, considerem que el diàleg i la concertació social exigeixen de totes les parts que hi participen coresponsabilitat proporcional, exigència mútua, realisme, reciprocitat i esforç i també saber quan el diàleg no és possible, o quan no es pot perllongar la decisió ha de ser unilateral.

L'aposta dels socialistes és doncs, la força del diàleg social com a font central de pacte social pels marcs d'actuació, sense que això sigui excusa per no governar ni prendre decisions, si no tot el contrari. De la mateixa manera que hem d'exigir màxim rigor i compromís amb l'interès general als agents socials en aquest exercici, des del PSC defensarem un exercici compromès i responsable del pacte social. Del pacte social se'n deriva la construcció institucional de mecanismes de participació en les decisions on els Governos mantenen la seva responsabilitat. Aquesta participació, legitimada per la representativitat de les organitzacions que la protagonitzen, esdevé una eina de reforç a l'acció pública.

4.3. Més conciliació, més exigència en els resultats

El desenvolupament de les economies del benestar ha posat el temps de les persones com un bé de gran valor. Les societats que es preocupen pel benestar de les persones i la seva dignitat, les societats que vetllen pels drets dels seus membres, valoren el seu temps. Amb l'adveniment del progrés material i tecnològic, el temps, que no augmenta a la mateixa velocitat que la riquesa, esdevé un dels valors més preuats.

Les polítiques de noves organitzacions del temps, doncs, no són només instruments de política social, d'exercici de drets d'igualtat, són també polítiques econòmiques d'economies del benestar. Són eixos de decisió econòmica pels governos socialistes. En la societat contemporània en què predomina el treball dual (aquell en què treballen fora de casa els dos membres de la parella) es

produeixen situacions de tensió en les famílies per les dificultats per a la realització de les tasques domèstiques i la cura de les persones dependents (siguin fills o filles o persones grans). D'altra banda, la centralitat de l'horari laboral, amb una forta cultura "presencialista" en què encara es valora més la permanència física al lloc de treball que els resultats obtinguts d'acord amb els objectius plantejats, fa que el temps per a la vida personal en molts casos sigui manifestament escàs.

En l'àmbit laboral, Catalunya es caracteritza per ser dels països on les jornades laborals són més llargues i, en canvi, el nivell de productivitat no arriba al nivell d'excel·lència que seria desitjable. No es produeix, per tant, una relació de causalitat entre més hores treballades i el rendiment productiu a les nostres empreses.

Per això cal un nou repartiment del temps de treball que conciliï les necessitats de la vida laboral amb la vida personal, a l'hora que caldria avançar en una millor organització horària de totes les peces que componen la nostra societat per afavorir aquest objectiu: horaris d'espectacles i oci, horaris comercials, horaris escolars. Però també un major compromís d'homes i dones per a trencar les dinàmiques de rol associades tradicionalment a un i altre gènere dinàmiques que incideixen en un repartiment desigual de les tasques de la llar i les derivades de la cura de les persones dependents i, conseqüentment, en un accés desigual al món laboral d'homes i dones.

En aquest sentit, caldrà proposar un pacte social, amb la participació de tots els agents socials i econòmics, per millorar elements de la vida quotidiana, sobre la base de polítiques de temps, que millorin l'organització productiva i dels diferents serveis, i permeti així una millor conciliació de la vida personal i laboral, suposant un benefici col·lectiu.

La valoració del temps ens porta a polítiques econòmiques on l'eix són les persones. En aquests moments, la distribució temporal és desigual en funció de la classe social a què es pertany, però també de si s'és home o dona. Encara ara les dones treballen més hores setmanals desenvolupant tasques de la llar, la qual cosa repercuteix en la seva menor disponibilitat per al treball productiu i en un menor nivell d'ingressos. Per aquest motiu l'avenç vers una nova organització del temps social i laboral és un procés propi del benestar econòmic, però també una necessitat en una societat més complexa i igualitària. Des del socialisme aspirem i treballarem per a una societat on tothom pugui gestionar i valorar al màxim el seu temps. On formi part de les lògiques de distribució de la riquesa, l'atorgament de capacitat de disposar del temps propi per fer una societat més justa i sostenible.

La valoració del temps coincideix en un canvi en el sistema productiu: l'actiu de més valor en l'economia del coneixement és el capital humà, el talent. Sota aquest prisma la valoració del temps de les persones esdevé encara més important.

La qualificació de les persones és l'acumulació de capital més destacada d'una societat del coneixement; la conciliació de la vida personal, familiar i laboral, és una política econòmica de valoració del temps, de satisfacció i obtenció de major rendiment del capital humà. S'ha constatat que una distribució equilibrada del temps genera societats més cohesionades però també més competitives, més motivades pel rendiment i l'exigència. En conseqüència, més productives. La racionalització dels horaris socials i laborals, el repartiment de les càrregues de descans al llarg de l'any, la distribució del temps de treball a partir de les diferents necessitats segons les etapes vitals suposen millores en la gestió del temps de les persones i a la vegada milloren la productivitat de la nostra economia. Aquests objectius no ens duen a una societat més intervinguda, sinó a una societat ben regulada que permet més beneficis a les empreses i més llibertat a la ciutadania.

Una economia orientada a les persones, al talent, una economia que valora el temps de les persones, és una economia de drets i deures. El dret de maximitzar el valor del temps propi, que té cadascú, va en paral·lel al dret a exigir el màxim esforç i rendiment en l'ús del temps. Si el temps és un bé preuat amb dimensió col·lectiva, caldrà des dels poder públics promoure un bon ús del mateix incentivant l'esforç i l'excel·lència en els resultats d'acord a les capacitats de cada persona.

4.4. Compromís per la formació

La formació és la protecció social més important de la que ens podem dotar els ciutadans i ciutadanes en un món globalitzat, per garantir en condicions d'equitat l'exercici del dret al treball. El PSC es compromet amb el dret a la formació de manera que defensa establir un contracte de ciutadania per la formació al llarg de la vida per a tothom. És imprescindible, per la millora de les condicions socioeconòmiques del nostre país, donar centralitat a la formació. Un compromís institucional, social, educatiu i econòmic actiu en el desenvolupament de la persona plenament i que suposi la plena integració social per mitjà de la formació i el treball.

Des d'aquesta perspectiva, cal repensar les polítiques d'ocupació per tal d'adaptar-les a les

trajectòries vitals de les persones. El model tradicional d'organització laboral parteix d'un esquema rígid que prové de l'organització clàssica industrial. Això comporta que les persones s'han d'adaptar als diversos requeriments laborals independentment de les seves circumstàncies específiques. En una societat postindustrial basada en el coneixement, hem de tendir cap a una organització de les polítiques laborals que respecti les trajectòries vitals de les persones, contemplant la necessitat de sortir del mercat laboral en moments determinats de la vida (per cura de persones grans, per estudiar, per cura de fills i filles, per causa de malalties en persones amb discapacitats o trastorn mental) i que aquestes sortides i entrades no perjudiquin les carreres professionals a les que totes les persones tenen dret. La seguretat en l'ocupació i d'ocupar-se avui ja no depèn en exclusiva de l'existència de treball, sinó també de la l'adquisició i actualització de les actituds, aptituds i habilitats individuals que es necessiten.

Aquestes noves polítiques haurien d'adaptar-se a les diferents circumstàncies personals dotant-se de flexibilitat en la formació, nous sistemes de coaching, e-learning, etc. i implementar sistemes que ponderin l'antiguitat al lloc de treball i les possibilitats de promoció malgrat aquestes entrades i sortides. Actualment, les dones són el sector de la població més perjudicat per aquesta situació ja que les difícils trajectòries laborals femenines tenen com a conseqüència precarietat laboral, sous més baixos i major risc de pobresa en la vellesa. També les persones joves pateixen la dificultat de conciliar la vida acadèmica amb la laboral i la conseqüència és una major precarietat laboral. Adaptar les polítiques a les trajectòries vitals d'aquests col·lectius serà un pas més per la igualtat d'oportunitats.

D'altra banda, necessitem un sistema de qualificació que formi professionalment persones que, a més a més de saber i poder fer, han de ser competents per tal de ser capaces d'abordar la innovació i de resoldre processos socials i productius complexos. La formació professional ha de donar resposta a la seva missió de servei públic. Ha de contribuir a la millora de la qualificació, entesa com un conjunt de coneixements, aptituds, actituds i experiències que doten al treballador o treballadora de més autonomia, la qual cosa els permetrà desenvolupar-se personalment i professionalment. En aquest context, defensem el dret de totes les persones a gaudir d'una formació/qualificació al llarg de la vida com a garantia del seu benestar.

Una Formació Professional socialment més atractiva. Incrementar l'atractivitat de la formació professional inicial: dotar de reconeixement social a la Formació Professional; afavorir l'accés i la continuïtat als diferents itineraris formatius; fomentar les experiències d'innovació en els centres de formació per donar resposta als mercats de treball; assolir l'objectiu de Lisboa, el qual implica que el 85% dels joves de 22 anys han d'haver cursat formació secundària superior.

La Integració dels sistemes de Formació Professional per acreditar els coneixements. Una llei catalana de formació professional que defineixi, ordeni i estableixi la governança del sistema de FP, creï el catàleg de qualificacions, integri els sistemes, especifiqui els centres i garanteixi el finançament. Cal integrar definitivament els diferents sistemes de formació professional tot posant en relleu les formes d'adquirir, reconèixer, avaluar i, sobretot, acreditar els resultats formatius tot desenvolupant el marc legal català a partir de l'espanyol i europeu.

Augmentar la Formació Professional a les PIMES. Universalitzar l'accés a la Formació Professional per a l'ocupació, la qual cosa significa incrementar la participació de les persones treballadores de les PIMES i microempreses en el sistema de formació per a l'ocupació; i, assegurar el dret a la qualificació per part de les persones treballadores en situació d'atur mitjançant: la formació per a l'ocupació capitalitzable, la construcció del sistema d'acreditació de la professionalitat i la garantia d'un sistema de classificació professional i de gestió d'ofertes basat en el sistema de qualificacions.

5.

CIUTADANIA, BENESTAR I QUALITAT DE VIDA

Els valors del socialisme democràtic són la llibertat, la igualtat, la solidaritat i la justícia social. Des del socialisme defensem un sistema de benestar que conjuga aquests valors, atorgant drets socials i de ciutadania al conjunt de la societat.

Defensem l'Estat del Benestar com una de les grans conquestes socials del segle XX, un dels grans objectius assolits per les lluites del moviment obrer i pel conjunt del socialisme democràtic. Un Estat del Benestar que comporta dues vessants fonamentals que són el nucli de les actuacions socialistes: d'una banda, el reconeixement de la ciutadania des de la igualtat d'oportunitats, de la igualtat efectiva de les dones en tots els àmbits socials, però també d'alguns col·lectius que pateixen diverses formes de discriminació en funció de la seva orientació sexual, lloc de procedència, edat i capacitat. D'altra banda, l'Estat del Benestar garanteix uns drets socials universals en forma de polítiques laborals en educació, salut, pensions, inclusió social, promoció de l'autonomia i en serveis socials, entre d'altres.

L'Estat del Benestar té un important paper redistributiu. Entenem que és necessari potenciar aquest aspecte de l'Estat del Benestar com a mecanisme corrector de les desigualtats que genera el mercat i com a instrument per a una eficaç redistribució de la renda. Des del PSC apostem per a una acció decidida per dotar els sistemes de benestar de força i capacitat, amb l'objectiu comú de generar oportunitats per a tothom i facilitar l'accés a una vida digna a totes les persones, independentment del seu origen social i econòmic.

L'Estat del Benestar és també un potent motor de desenvolupament econòmic. Concebem l'Estat del Benestar com un gran actiu ja que les polítiques que configuren el model social europeu suposen també una gran inversió productiva capaç de dinamitzar l'economia gràcies a la creació d'ocupació, a la millora dels factors productius -especialment gràcies a la inversió en les persones-, però també a la inversió en educació, salut i inclusió social i a la redistribució de la renda.

En el context actual de crisi econòmica cal posar en valor ambdós elements: l'Estat de Benestar com a instrument de igualtat, equitat i redistribució de la renda, però alhora també com a dinamitzador econòmic que contribueix i facilita la sortida de la crisi.

Defensem la necessitat d'aprofundir i millorar l'Estat del Benestar, per tal de dotar-lo de més flexibilitat i de capacitat d'adaptació a les contingències. Ens trobem davant d'una societat cada cop més complexa i més diversa que presenta necessitats més nombroses, i heterogènies. L'Estat del Benestar ha de ser el suficientment flexible per donar resposta a les noves necessitats a través d'una major pluralitat en l'oferta de serveis, promovent la participació de la ciutadania en la seva definició així com augmentant la seva possibilitat d'elecció. La nostra actuació des dels poders públics ha d'anar en aquesta direcció, alhora que ha de fer un esforç per fomentar els valors de la solidaritat i de la igualtat com a garants d'un progrés econòmic i social sostenible, equitatiu i inclusiu.

Defensem que les polítiques que configuren l'Estat del Benestar han de servir perquè l'individu compti amb el suport necessari i amb les oportunitats per a desenvolupar autònomament el seu projecte de vida i no poden ser promotores d'una cultura de la dependència. L'ampliació i aprofundiment de les polítiques de l'Estat del Benestar no han de deixar de banda la necessitat que la ciutadania assumeixi la seva responsabilitat en aquest nou context social. En aquest sentit, entenem que des de l'Estat es garanteixen uns drets, assolits històricament per les revolucions liberals i les lluites obreres, però que a aquests drets es corresponen uns deures que només seran efectius amb l'exercici d'una ciutadania responsable.

El context actual ens impulsa a plantejar reformes per millorar encara més l'eficiència en el disseny de la despesa pública, potenciant la inversió social davant l'estricta despesa en assistència. Així, des del socialisme, davant el debat entre més o menys estat, defensem un estat millor, un 'estat intel·ligent' capaç d'innovar en el disseny i la implementació de polítiques públiques, posant èmfasi en aquelles amb més capacitat d'impacte sobre els factors que determinen o possibiliten els projectes vitals de la ciutadania. S'ha demostrat que l'Estat del Benestar és un instrument vàlid per garantir la qualitat de vida de la ciutadania, però al nostre país no ha assolit els nivells d'inversió en polítiques socials de l'Europa més avançada i cal aprofundir en la distribució de la riquesa i en garantir plenament la igualtat d'oportunitats, objectiu de les polítiques socialistes del segle XXI.

5.1. La ciutadania, primer

Una ciutadania activa és necessària per assolir una democràcia de qualitat, un bon govern i una bona administració. Mai com ara s'havia disposat de tants mecanismes formals i informals de transparència, informació, comunicació i participació i és necessari que busquem fórmules que permetin aprofundir en la implicació de tota la ciutadania en l'assoliment dels objectius comuns.

Proposem incorporar pràctiques en l'acció política quotidiana que permetin enfortir els vincles entre la societat i les institucions. Només es pot enfortir la societat civil i la democràcia des dels valors i des de la coresponsabilitat de cada ciutadà i ciutadana amb el conjunt de la societat. Aquest ha de ser el compromís i l'acció de les polítiques de ciutadania del PSC.

Assumim un ferm compromís amb la participació de la ciutadania en les polítiques de benestar i en especial de la societat civil organitzada, com un dels elements centrals de cohesió social i de participació en la vida pública. En aquest context, el suport al tercer sector social i el reconeixement de la tasca que porta a terme esdevé del tot necessari.

5.1.1. Igualtat d'oportunitats per a aconseguir la justícia social

Ens proposem aconseguir una societat amb oportunitats per a tothom a partir de polítiques actives d'igualtat. L'objectiu és aconseguir la justícia social i la fi de tota explotació i discriminació vers les persones, en una societat on tota la ciutadania disfruti de drets i deures sense discriminació per raó d'origen.

La llibertat és el principal valor del socialisme, entesa com la possibilitat de viure de forma autodeterminada, és a dir, que les persones puguin dur a terme el projecte vital que desitgin. Però, al mateix temps, està estretament lligada amb la responsabilitat cívica i el compromís amb la societat. D'una banda, perquè tothom ha de tenir l'oportunitat de desplegar la seva capacitat i col·laborar en la societat i en la política de forma responsable; d'una altra, perquè la llibertat individual acaba quan es vulnera la llibertat d'un altre, de manera que existeix una coresponsabilitat bàsica entre totes les persones.

Des d'aquesta perspectiva, només és possible la llibertat quan es garanteix l'accés als recursos, econòmics i socials, de tota la població, és a dir, quan la societat gaudeix d'una situació d'igualtat d'oportunitats. En conseqüència totes les polítiques públiques han d'incorporar aquest criteri d'igualtat.

La tradició socialista ha tractat d'equiparar els éssers humans i superar la desigualtat en la distribució i accés als recursos i oportunitats. Però tot i així són necessàries polítiques específiques, a la fi de garantir una plena igualtat, sense cap tipus de discriminació per raó de: gènere, edat, ètnia, orientació sexual, discapacitat, malaltia mental o origen social. Com, per exemple, succeeix amb el poble gitano, històricament discriminat i vers el qual hem d'impulsar polítiques que facin possible la plena integració.

5.1.2. Cap a la igualtat efectiva de les dones

Avancem en un nou pacte social, des de la base d'un marc relacional diferent, entre dones i homes i a partir de l'assumpció plena del feminisme d'esquerres, que permeti compartir el treball remunerat, el treball no remunerat i els llocs de decisió i poder.

Les dones són més d'un 50% de la població però encara avui accedeixen a pitjors llocs de treball, els salaris són menors i el nivell de pobresa i d'exclusió és superior al masculí. I en matèria de reconeixement social, encara són poques les que estan a llocs de màxima responsabilitat, decisió i poder, sent molt escasses les que veuen reconegudes les seves aportacions a la societat.

És per això que des del socialisme proposem un nou pacte social entre dones i homes que permeti compartir tant el treball remunerat com el no remunerat, és a dir, les tasques domèstiques i la cura de les persones dependents, així com els llocs de màxima responsabilitat, decisió i poder a tots els àmbits socials. És necessària la coresponsabilitat entre homes i dones en tots els nivells de la vida pública i privada. Aquests són elements imprescindibles del nou model econòmic i social per Catalunya que no pot construir-se sense comptar amb tot el talent de les dones.

Cal una nova organització social del temps -laboral, d'oci, escolar- que permeti la conciliació de la vida personal i laboral d'homes i dones.

Assolir un nou pacte social implica un profund canvi estructural, requereix una nova organització

social i, sobre tot, del temps, que permeti a homes i dones la compatibilitat de la vida personal i laboral. En aquests moments les dones accedeixen amb més dificultats al treball remunerat, a sous dignes i a càrrecs de responsabilitat degut a una menor disponibilitat de temps per ocupar-se majoritàriament de les tasques familiars i domèstiques no remunerades.

El nou pacte social implica també un canvi cultural que condueixi d'una vegada per totes a eradicar la violència vers les dones i educar els nens i nenes en igualtat de drets i oportunitats. Les actuacions en l'àmbit educatiu, l'àmbit judicial i en els mitjans de comunicació esdevenen imprescindibles per mostrar aquest nou model social lliure de violència. La nostra societat ha de rebutjar contundentment qualsevol tipus de violència vers les dones.

El nou pacte social que proposem implica, en definitiva, un model de democràcia paritària que incorpori les dones i visualitzi el seu talent, les seves aportacions i el seu lideratge. Tenim el convenciment que el feminisme i el socialisme comparteixen el model de canvi social que no només beneficia les dones, sinó la societat en general al concebre-la igualitària i profundament democràtica. A més la nostra democràcia en què vivim no podrà ser plena si no s'acompleixen els objectius que tant socialisme com feminisme propugnem: la fi de l'explotació, les discriminacions i la participació de tothom en peu d'igualtat.

5.1.3. Polítiques per al jovent, una actuació prioritària

Volem polítiques per al jovent no assistencialistes sinó aquelles capaces de consolidar la seva autonomia personal i la independència econòmica, tot incorporant una perspectiva psicosocial.

Les persones joves demanen avançar en polítiques que permetin la seva autonomia personal i la independència econòmica per tal de poder desenvolupar-se com a ciutadà i ciutadana de ple dret. Per això és necessari una profunda reforma de la formació, en especial de la professional, el foment de l'emprenedoria, la creació d'un mercat de treball al qual poder accedir de manera digna, la garantia del dret a l'habitatge i el foment de polítiques de mobilitat internacional tant per raó d'estudis com laborals, per tal de facilitar l'emancipació dels i les joves del nostre país.

Cal, no obstant, tenir en compte no només els aspectes econòmics sinó ampliar les polítiques actives vers el jovent incorporant la perspectiva psicosocial que contempli la vessant comunitària, el treball amb la col·lectivitat des del desenvolupament individual de les persones que en formen part. Això implica tenir en compte la heterogeneïtat dels joves com a col·lectiu, avançar en una educació que permeti un desenvolupament psicosocial integral i que tingui especialment en compte la construcció de les noves ciutadanes, el jovent nouvingut i les seves necessitats específiques. És necessària i imprescindible la coeducació per assegurar que ambdós sexes s'enfronten al món amb les mateixes oportunitats.

Tot això requerirà l'impuls de la participació juvenil en els diversos àmbits polítics, socials i comunitaris, cercant noves fórmules que enforteixin l'associacionisme, facilitin les xarxes i apropin les responsabilitats democràtiques al jovent, al temps que promoguin la seva participació en la presa de decisions. Es tracta d'aconseguir que el jovent se senti protagonista al temps del seu propi desenvolupament i de la vida comunitària, arribant a participar com a actors imprescindibles en la construcció de la nova societat del segle XXI.

En aquesta direcció, cal aprofundir en les possibilitats del voluntariat per als joves com a espai de desenvolupament personal, contribució a la societat i d'oci enriquidor, en camps com la cultura, el medi ambient o el treball comunitari, entre d'altres, i activant així les xarxes educatives, d'entitats i territorials necessàries per enfortir la vida en comú i l'interès general. Així doncs, creiem en la plena responsabilitat democràtica del nostre jovent i per això hem de buscar i trobar fórmules per dotar als joves de tots els seus drets com a ciutadans, de la mateixa manera que a partir dels 16 anys tenen tots els deures de ciutadania.

Cal destacar que a dia d'avui els i les joves de 16 anys tenen capacitat d'assumir una sèrie de responsabilitats i obligacions, per tant i per tal de fomentar la seva participació i incrementar el seu sentiment de responsabilitat, també haurien de tenir accés a l'exercici de diferents drets. En aquest sentit, prenem el compromís de treballar en l'objectiu futur de debatre que es pugui exercir el dret al sufragi a partir d'aquesta edat.

5.1.4. La gent gran, un actiu per a la societat

Calen actuacions vers la igualtat d'oportunitats respecte les persones grans que viuen sovint en situacions de precarietat econòmica i manca de reconeixement social. En aquest sentit és

important que la revalorització de les pensions es realitzi de forma adequada per evitar fractures socials.

L'article 18 de l'Estatut de Catalunya disposa que la gent gran "té dret a viure amb dignitat, lliures d'explotació i maltractament, sense que puguin ser discriminats a causa de l'edat". En aquest marc i des de la percepció d'aquest col·lectiu es destaca l'escassa participació en les llistes electorals dels partits polítics, tot i representant més del 20% de la població.

El fet d'envellir no pot restar cap dret a ningú i, per tant, el tracte que demanen és el de plena ciutadania, ni més ni menys. D'altra banda, cal tenir en compte la gran heterogeneïtat entre les persones grans, una diversitat que comporta situacions diferents i necessitats també diverses. Tampoc es pot obviar la perspectiva de gènere, ja que les dones grans tenen algunes característiques específiques que les fan especialment vulnerables econòmicament i psicològica. Les dobles jornades en les dones grans que encara treballen, la cura de persones grans dependents i dels néts o netes pot conduir a situacions de tensió que tinguin conseqüències en la seva salut. Això implica que les polítiques vers la gent gran hauran de ser, forçosament, diverses i multidireccionals, si es vol que siguin d'èxit.

Caldrà facilitar l'envelliment actiu i potenciar la participació i representació de la gent gran en totes les àrees de la vida social i política, al temps que caldrà valorar i potenciar la important aportació de la gent gran a la cohesió social, al coneixement i a la cultura. La societat ha de reconèixer el saber, l'experiència, el treball voluntari, el suport emocional i econòmic que la gent gran aporta a les famílies i, en conseqüència, a la societat. I tot això sense oblidar l'aplicació de polítiques que garanteixin un envelliment digne i evitin l'aïllament i la soledat, tan freqüents en aquest col·lectiu.

En aquest sentit, les polítiques de salut, els serveis i l'habitatge digne esdevenen primordials, però també l'accés al lleure, la cultura i l'esport. Tota l'acció de govern ha de tenir en compte les persones grans i l'impacte de les diferents polítiques sobre elles. La potenciació de les relacions intergeneracionals es mostra també com un instrument molt eficaç de comunicació entre col·lectius i de prevenció respecte molts dels riscos que comporta l'envelliment, a banda dels grans avantatges que té pel jovent que està en contacte directe amb la gent gran. Cal aprofitar l'experiència de la gent gran en l'àmbit polític, productiu, social i/o associatiu, ja que suposen un valor afegit per la nostra societat.

5.1.5. Cap al ple reconeixement dels drets de les persones gais, lesbianes, transsexuals i bisexuals (GLTB)

El dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, opció afectiva o identitat de gènere, continuen estant en el focus d'atenció de les polítiques socialistes. No podem considerar que s'hagin assolit els nivells desitjables pel que fa al reconeixement efectiu de drets, i cal continuar avançant per tal de facilitar la participació i representació de les persones lesbianes, gais, transsexuals i bisexuals en tots els àmbits de la vida social i política. Així doncs, el nostre objectiu és la tolerància zero a l'homofòbia i la transfòbia.

Tot i que la Unió Europea i el nostre país compta amb algunes de les lleis antidiscriminatòries, impulsades per governs socialistes, més avançades del món, els prejudicis i estereotips relatius als drets i a condicions de les persones homosexuals i transsexuals continuen sent un dels reptes de les polítiques progressistes. Volem tolerància zero amb la discriminació i fer de la igualtat de tracte entre les persones amb independència de la seva orientació sexual, opció afectiva o identitat de gènere, un dels eixos prioritaris de la nostres polítiques d'igualtat.

La discriminació que encara es dona en el context laboral, en l'accés i utilització de serveis socials o de la xarxa sanitària, requereixen continuar impulsant polítiques per la igualtat de tracte. Especialment cal tenir en compte les condicions i realitats de les persones transsexuals, transgènere i intersexuals, en aspectes com l'educació, l'accés i condicions del mercat de treball, l'atenció a les violències homofòbiques o transfòbiques, l'accés a determinats tractaments i cirurgies o la salut sexual i reproductiva.

Caldrà avançar en la protecció jurídica a les persones que pateixen discriminació d'aquest tipus, i promoure la plena participació en la societat i l'economia. Això requerirà un esforç de formació i sensibilització de tots els agents implicats en l'àmbit educatiu, sanitari, laboral, jurídic, assistencial i de seguretat. L'assumpció en plena normalitat de la realitat GLTB reclama d'un important increment de l'educació sexual i emocional. Una societat sexualment i emocionalment formada és una societat on el respecte i la igualtat plena independentment de la condició sexual de les persones són trets fonamentals.

5.1.6. Per la integració plena de les persones amb discapacitat i malaltia mental

Des del socialisme volem avançar cap a la integració plena de les persones amb discapacitat incorporant-les, d'acord amb les seves capacitats, a tots els àmbits socials i laborals des de la potenciació de les seves capacitats. Serà necessari per això contemplar els diferents tipus de discapacitat física, sensorial, o psíquica i també el trastorn mental sever. Cal, per tant, adequar les condicions de l'entorn per tal que sigui accessible i solidari amb elles. El reconeixement i la garantia dels seus drets ha de venir, en conseqüència, acompanyat del dret a rebre el suport adequat en cada moment del seu cicle vital.

Des del PSC considerem que la discapacitat és un concepte en constant evolució. No és consubstancial a la persona, sinó que es produeix per la interacció entre aquestes i les barreres mentals i físiques que dificulten o fins i tot impedeixen la seva plena i efectiva participació en la societat.

La perspectiva amb que s'aborden les polítiques vers les persones amb discapacitat han de ser obligadament integrals per tal de promoure el màxim d'autonomia i independència en cada moment de les seves trajectòries personals i laborals, si s'escau. Seran necessàries mesures en relació a l'atenció i suport de les famílies afectades, la millora de la mobilitat, l'accessibilitat, l'empoderament de les dones amb discapacitat (que pateixen majors desigualtats), l'impuls de l'escola inclusiva, el trencament de les barreres de comunicació, l'augment de la consciència i la sensibilitat ciutadana i empresarial, aprofundint en valors ètics en la gestió pública i privada, tot concretant programes de responsabilitat social, així com vetllar pel compliment de la legislació vigent, donant un impuls decidit en l'aplicació de la Llei d'Integració Social dels Minusvàlids (LISMI) i la Llei d'Accessibilitat.

Constatem que l'accessibilitat universal sobrepasa el concepte de l'eliminació d'obstacles i barreres en el transport, les instal·lacions i els serveis públics, les tecnologies de la informació i la comunicació, etc. L'objectiu ha de ser crear un ambient territorial amable per a tothom, amb una accessibilitat en igualtat per a totes les persones.

En relació a les persones amb malaltia mental defensem el dret a un tractament integral, dedicant recursos a la seva atenció, recuperació i capaciació. Cal promoure la participació de la persona afectada en tot aquest procés, considerant-la protagonista de les decisions sobre la seva vida i el propi procés terapèutic.

Cal avançar en la lluita contra l'estigma que acompanya especialment les persones afectades per alguna malaltia mental, desmantant els prejudicis entorn a elles. Les persones amb trastorns mentals severos tenen un grau d'inactivitat i atur molt superior a la resta de persones amb discapacitat i els temors irracionals empresarials i socials envers elles estan molt interioritzats. Per això cal implantar polítiques de sensibilització social i empoderament de les persones amb malaltia mental. També hem de vetllar per evitar el risc de pobresa i d'exclusió social que pot acompanyar algunes situacions de discapacitat i malaltia mental. Per altra banda és important reconèixer el paper de les famílies que treballen per la normalització i la visibilització de les persones amb malaltia mental amb la voluntat de que aquestes aconseguixin la integració social.

Per tot això, la transversalitat en les polítiques públiques serà una condició necessària, així com la cooperació públic-privada i entre tots els actors participants, incloses les pròpies persones amb trastorn mental. Una de les principals polítiques públiques en aquest àmbit és aquella que incideix especialment en la formació per a la inserció social a través de l'ocupació, establint normes que garanteixin l'accés al treball de manera flexible.

5.1.7. Immigració i ciutadania

Cal assumir i reconèixer una societat cada cop més diversa culturalment, ètnica i religiosa, que es sustenta en drets i deures comuns de ciutadania. Catalunya ha estat sempre un bon exemple d'acollida. Una societat que s'ha anat desenvolupant a partir d'onades migratòries al llarg de la seva història i, al mateix temps, ha preservat un conjunt de trets culturals i d'identitat propis. La nostra experiència col·lectiva és un dels millors exemples de societat sense importants fractures socials i, alhora, una societat oberta que impulsa un interès col·lectiu comú i una cultura renovada i compartida. És evident que en els darrers temps Catalunya s'ha convertit en una societat amb una major diversitat cultural, ètnica i religiosa. Cal assumir aquesta nova característica i imaginar la societat que voldrem en el futur a partir del disseny de les polítiques que apliquem avui.

El terme immigració expressa l'efecte d'un acte i no pot ser entès com una condició permanent de la persona. Haver immigrat no és "ser immigrant" per sempre. Els fets migratoris es fonamenten en l'esperança d'una vida millor i des del socialisme defensem que aquesta esperança ha de ser

respectada i recolzada. La presència de persones immigrades implica governar la diversitat per tal de construir una societat inclusiva i cohesionada. Ara bé, cal ser conscients que aquest procés suposa un esforç conjunt que vincula totes les parts. Una societat cohesionada es construeix a partir de la igualtat d'oportunitats, però també a partir d'un marc de convivència clar. Des del socialisme pensem que el respecte a la diversitat implica alhora un acte de respecte recíproc per part de la població immigrada i per part de la societat en el seu conjunt. És important que la ciutadania compregui que la immigració forma part de la realitat de les nostres societats

L'acció coordinada pel PSC a les institucions i als governs on tenim responsabilitats ha estat clau per a la consolidació d'un model de gestió de la immigració que es basa en les polítiques de ciutadania; aquelles que tenen com a objectiu incrementar les capacitats de la societat per afrontar la complexitat i els canvis socials.

Manifestem el nostre suport a aquelles entitats de tot tipus que han apostat per treballar per la cohesió social. Apostem per la creació de vincles eficaços de mediació ciutadana i per aquelles accions públiques que reforcin el manteniment d'una societat cohesionada. El nostre és un model de societat que fomenta la interculturalitat des del respecte a les cultures d'origen però amb l'objectiu de reforçar la cohesió social del nostre país compartint uns valors universals vinculats als drets fonamentals de les persones i assumits dins de nostre sistema democràtic. Aquests valors i principis resten fora de qualsevol transacció i han de ser respectats per tots i totes. Parlem de principis com els drets humans, igualtat entre homes i dones, la igualtat de la ciutadania davant la llei, la llibertat d'expressió i els altres drets fonamentals de la persona, així com els drets socials i col·lectius assolits en el nostre marc constitucional i estatutari.

Cal promoure la participació en tots els àmbits ciutadans, també la participació política, com a eina d'integració, de cohesió i de compromís col·lectiu amb la societat. Les persones immigrades, amb el permís de residència permanent, han de tenir dret a vot en les eleccions municipals. Cal continuar treballant amb tots els sectors i entitats des del diàleg, el consens, i la mediació per tal d'avançar en la prevenció de possibles conflictes i amb l'objectiu de consolidar el bé més preuat que tenim: la convivència.

Som conscients que amb l'augment de població causat per l'increment de la immigració, cal reforçar determinades polítiques públiques per assegurar-se la seva eficàcia i evitar que alguns col·lectius quedin desprotegits. El nostre Estat del Benestar ha de tenir capacitat per desenvolupar o oferir els serveis i recursos adequats a la població. Cal planificar de forma curosa àmbits com l'educació, la sanitat, els serveis socials i les polítiques d'integració per tal de garantir la igualtat d'oportunitats.

Els nostres representants han de donar les explicacions públiques al voltant de la immigració sempre que sigui necessari amb criteris de claredat i rigor. La immigració representa també oportunitats que cal explicar amb responsabilitat i pedagogia. Cal comptar amb el valor de la llengua com a una de les eines fonamentals d'integració i de cohesió amb els mitjans adequats per fomentar la capacitació de les competències lingüístiques, imprescindible per a la comunicació.

El paper dels ajuntaments és clau, pel seu coneixement de la realitat del seu territori, fent completament necessari el suport adequat en recursos, normatives i facilitats per tal que puguin exercir en les millors condicions possibles les polítiques d'integració i de cohesió. La integració és un procés, i l'escola, l'esport, les activitats socials i culturals, són instruments que fomenten els processos d'integració. Fomentar la interlocució amb els diferents col·lectius de persones immigrades, així com el coneixement mutu i les relacions interculturals. Cal reconèixer la diversitat de la nostra societat i el valor que aporta.

5.1.8. Laïcitat com a base del pluralisme filosòfic i religiós

El marc de convivència de què ens hem dotat a la nostra societat es fonamenta en les lleis democràtiques comunes, en els principis constitucionals i els que marca el nostre Estatut. D'entre aquests principis destaca la igualtat com un dret fonamental reconegut a tots els textos democràtics en una societat plural de ciutadans i ciutadanes d'arrels, creences o pensaments diversos: cap persona es pot veure discriminada pel seu sexe, el seu origen, la seva creença religiosa, els seus principis filosòfics o la seva cultura. Precisament és en aquest context on té cabuda la Llei de llibertat de consciència, un dret fonamental que garanteix a totes les persones que així ho desitgin, la pràctica d'una religió o d'uns principis filosòfics. La laïcitat és quelcom més que la separació entre estat i religió. És l'espai públic comú que garanteix la llibertat religiosa i de pensament. S'ha de garantir la plena llibertat i igualtat de la ciutadania amb absoluta independència de les seves conviccions i creences. Caldrà sumar els actors polítics, socials i religiosos per impulsar acords sobre la laïcitat del nostre espai públic, cercant el consens i el compromís cívic. En la participació i

el diàleg entre els diferents agents caldrà garantir la presència i participació de les dones. La laïcitat suposa l'actuació positiva dels poders públics per a establir les condicions de completa llibertat i igualtat de la ciutadania en l'àmbit de les conviccions filosòfiques i de les creences religioses.

I és precisament per garantir aquestes llibertats que és necessari que el nostre model de convivència s'assenti sobre bases de laïcitat, des de l'escola als àmbits públics i de l'administració. Com a socialistes, no podem permetre que cap pràctica religiosa o cultural vulneri els drets de les persones, clarament definits pels nostres principis democràtics. El nostre model social es fonamenta en els principis democràtics i constitucionals. Cap orientació religiosa ha de justificar la vulneració dels drets fonamentals ni de les lleis democràtiques, tal com estan reconeguts a les nostres institucions i a la societat en general. En aquest sentit, la convivència en democràcia exclou qualsevol acte que vulneri la integritat física i el reconeixement social del ple dret de les persones, tenint especial cura del dret a la plena igualtat de les dones així com dels drets dels infants. Cal impulsar espais i mecanismes per al coneixement del nostre marc legal i democràtic per part de la ciutadania novinguda. Caldrà impulsar un diàleg continu entre els agents polítics, socials i religiosos per a garantir el consens social i democràtic i el respecte als drets i deures que des del socialisme hem defensat sempre.

Caldrà sumar als agents polítics, socials i religiosos per impulsar un pacte de mesures adequades que regulin pràctiques que garanteixin el consens social i democràtic i el respecte als drets i deures que des del socialisme hem defensat sempre.

5.1.9. Ciutadania al món rural

Les polítiques que necessita el món rural no són únicament les agràries. Un dels principals valors ideològics que determinen l'acció política del PSC rau en la igualtat d'oportunitats. En nombroses ocasions hem reivindicat i treballat per la qualitat i l'accessibilitat dels serveis públics i la força que han de tenir les polítiques socials com a garantia indispensable per no generar ciutadania ni de primera ni de segona. Les àrees rurals han d'esdevenir un component fonamental en l'assoliment d'una societat més justa i en la consecució d'un projecte de país que miri al futur.

Cal així garantir la total accessibilitat als serveis públics, i no només des d'un perspectiva assistencial, sinó des d'una perspectiva de polítiques socials globals, avançades, properes i que millorin la qualitat de vida de la ciutadania. És per aquest motiu que cal impulsar mesures adreçades a enfortir les estructures de serveis socials al món rural d'àmbits com ara el sanitari, l'educatiu, l'estructural o el social. Aquest repte en obliga a impulsar un pacte per a la millora de la coordinació entre institucions i poder així, pal·liar els dèficits i les mancances de les que aquestes àrees han estat objecte.

El desenvolupament rural ha de ser el resultat d'un conjunt d'estratègies adreçades a millorar la vida en el medi rural i les oportunitats de treball de les persones que hi viuen i de les que viuran. És fonamental superar les mancances en infraestructures bàsiques. Tots i cadascun dels nuclis de població rural haurien de poder disposar d'accessos asfaltats, de subministrament d'aigua potable distribuïda per xarxa, de subministrament elèctric de qualitat, accés a les xarxes tecnològiques i de telefonia, entre d'altres. L'accessibilitat als serveis també esdevé prioritària en la consecució de la ciutadania de ple dret. Cal una aposta decidida des de tots els poders públics per tal de facilitar l'accés a drets tan bàsics com són els de l'educació, d'assistència mèdica, de polítiques socials o d'habitatge.

Si bé les zones rurals poden comportar oportunitats, també poden accentuar problemàtiques vinculades al territori, com també a la condició social o generacional de les persones. Es necessari engegar mesures de discriminació positiva vers les condicions vida de la gent gran al món rural, l'emancipació dels i les joves i la incorporació de la dona al mercat laboral. Tots els habitants del medi rural haurien de poder gaudir d'equipaments de qualitat que els permetessin accedir a l'esport o a la cultura.

Cal enfortir aquelles polítiques adreçades a la Formació Professional i/o universitària; cal que el món rural sigui un protagonista més en el marc de la societat de la informació i no un espectador; cal donar suport a les persones emprenedores per incorporar-los a l'activitat agrària o a qualsevol altre iniciativa; cal diversificar econòmicament el món rural; cal dur a terme les accions necessàries per prevenir l'èxode rural, la despoblació o la desertització; en definitiva, calen homes i dones que treballin i gestionin l'entorn i el medi sense haver de renunciar a la seva condició de ciutadà del món rural. Depèn de nosaltres transformar la incertesa en oportunitat.

5.2. Drets socials i qualitat de vida per a tothom

5.2.1. Polítiques fiscals justes per garantir el nostre model de benestar

Com a socialistes volem reivindicar la importància del sistema fiscal com a peça fonamental del pacte social que regeix les nostres societats. L'opinió i valoració sobre el sistema fiscal, tant per la seva funció redistributiva com pel seu caràcter integrador, reflecteix en bona mesura el grau de compromís de la nostra societat. En conseqüència, hem de transmetre un missatge pedagògic i clar sobre la utilitat de pagar impostos, necessaris per mantenir l'aspiració col·lectiva de l'Estat del Benestar, sempre garantint el bon ús de dits impostos.

Hem de parlar dels impostos en positiu i per fer-ho és necessari tenir present el seu objectiu principal: finançar els serveis públics que s'ofereixen a la ciutadania. Així, cal tenir present que els serveis públics es financen principalment a partir dels ingressos obtinguts amb impostos – i altres figures com ara taxes, contribucions especials o preus públics – o bé a través del deute.

Per tant els impostos tenen la raó de ser en la naturalesa social –col·lectiva– de les persones, les quals ens hem de posar d'acord sobre com produir o prestar els béns i serveis públics que, com a societat, volem obtenir. Des del punt de vista col·lectiu (que és l'únic possible per a un impost) l'impost no és un cost, és una aportació al comú. Per tant, un impost no és una quantia que “es queda l'Estat” com sovint s'afirma, sinó que retorna a la societat en forma de serveis públics. Dit d'altra forma, a través dels impostos paguem els serveis públics i les infraestructures.

Hem d'afrontar amb determinació el debat sobre el nivell impositiu que volem per a Catalunya i Espanya. Un nivell impositiu que ha de venir determinat pel nivell de serveis públics que considerem són necessaris per a una societat de progrés com la que volem. És imprescindible per mantenir i millorar el nostre sistema de benestar que la pressió fiscal s'acosti a la mitjana europea. Cal doncs abordar el debat sobre la capacitat i voluntat col·lectiva per a generar nous recursos per tal de preservar el sistema de benestar. Com també cal treballar per generar una cultura social de rebuig al frau fiscal.

Una major equitat, justícia i eficiència del sector públic sorgeix de l'impacte combinat dels ingressos i de les despeses públiques que són les que, conjuntament, determinen el nivell d'igualtat efectiva de la distribució de la renda i el benestar a la nostra societat.

Així, podem contemplar l'existència de dèficit en els comptes públics de manera temporal, en situacions de crisi econòmica en les que cal estimular l'economia i intensificar la despesa social. Ara bé, cal respectar els equilibris pressupostaris en el mig i llarg termini per tal d'evitar que les conseqüències del deute –els interessos i les amortitzacions– puguin absorbir en el futur una part creixent dels impostos recaptats, la qual cosa impediria dur a terme la despesa pública necessària per a seguir fent les polítiques econòmiques i socials que com a socialistes perseguim.

Des del socialisme defensem especialment el principi de progressivitat fiscal i redistribució en el disseny del sistema tributari global, que permet que les rendes més altes contribueixin al sistema en major mesura. Les persones socialistes creiem que la millora de la progressivitat del sistema fiscal en la seva globalitat i, alhora, en determinades figures claus per al finançament dels serveis públics, és fonamental per a avançar cap una societat més justa i solidària. Subratllem la necessitat d'avaluar i millorar els sistemes de preus públics incorporant el criteri de la progressivitat, és a dir, discriminant preus en funció de la renda de cada persona.

Per altra banda, cal tenir present que els efectes econòmics de pujar o baixar els impostos tant poden ser nocius com beneficiosos per l'economia i, lluny de poder avaluar automàticament el seu impacte, caldrà analitzar quins impostos es modifiquen i a quins col·lectius afecta, per tal de valorar si les mesures fiscals són fidels als principis i valors del socialisme. Tenint això present, des del PSC defensem que cal endegar reformes en aquelles figures tributàries on hi ha molt recorregut per fer-les més simples i més equitatives, així com garantir la progressivitat global del sistema.

Cal continuar lluitant contra el frau fiscal, sensibilitzant a la ciutadania sobre els efectes d'aquest comportament, que volem que sigui socialment inadmisible. Per aquest motiu s'haurà de preveure la millora de les estructures recaptatòries incrementant les inspeccions i apropant aquest servei al territori, per tal de corregir els greus desequilibris fiscals que l'actual sistema genera. Ho fem des del convenciment que sempre, però encara més en temps de crisi, el frau fiscal és sens dubte una de les majors injustícies.

En efecte, el frau fiscal té moltes conseqüències indesitjables: disminueix els recursos públics i, per tant, condiona el nivell i la qualitat de les prestacions socials i dels serveis públics; distorsiona els

comportaments econòmics i genera efectes negatius, ja que els contribuents que compleixen amb les seves obligacions tributàries s'enfronten amb la competència deslleial dels que no les compleixen; facilita l'aparició d'economia submergida i facilita el blanqueig de diners provinent d'activitats il·lícites o el finançament d'activitats delictives. La creació de l'Agència Tributària Catalana és una magnífica oportunitat per crear sistemes de lluita contra el frau fiscal.

Hem de tenir en compte que els impostos alteren decisions de les persones sobre el consum, l'estalvi o la producció. Però el que no és cert, com sovint argumenta la dreta, és que aquesta alteració sigui necessàriament negativa. Al contrari, com a socialistes defensem també la política impositiva com a mecanisme per a estimular accions que comporten un bé per al conjunt de la societat (estímul fiscal per a la compra de productes més eficients des del punt de vista energètic, per exemple) o bé per desincentivar conductes o comportaments que generen costos socials (com per exemple els impostos sobre vehicles contaminants). En aquesta filosofia es basa l'anomenada fiscalitat verda, que les persones socialistes creiem que cal desenvolupar.

Finalment, més enllà de la millora dels serveis públics i les prestacions econòmiques de caràcter social, cal tenir present els importants desafiaments que té la Seguretat Social: l'envelliment demogràfic i les baixes bases de cotització de molts treballadors i treballadores. Cal fer una adaptació constant del nostre sistema de seguretat social que asseguri el seu sosteniment i suficiència en les prestacions per sobre del llindar de la pobresa, preveient l'augment dels ingressos per assegurar la viabilitat del sistema.

Cal fer un plantejament global pel que fa al futur de la Seguretat Social tenint present que del funcionament del mercat de treball es deriva la salut del nostre sistema de pensions. Així, la qualitat i la retribució del treball, la seva productivitat, la conciliació de la vida laboral i personal per tal que més persones s'incorporin al treball retribuït són també factors claus pel reforçament de la Seguretat Social.

5.2.2. Salut: més benestar físic, psicològic i social

La salut és l'element de la vida més preuat per la ciutadania. Les persones socialistes creiem que els poders públics tenen un paper essencial en la garantia d'accés a l'assistència sanitària i que les polítiques de salut són molt més que l'atenció a aquells que presenten una situació de malaltia. De fet, l'Organització Mundial de Salut defineix la salut no només com l'absència d'afeccions o malalties sinó com l'estat de complet benestar físic, mental i social.

La nostra visió progressista de la societat ens fa valorar com una necessitat imperiosa l'abordatge de la sostenibilitat del sistema de salut, preservant els principis de solidaritat, equitat i qualitat. Per l'abordatge d'aquesta qüestió, cal un ampli consens a nivell institucional que, mantenint els criteris i orientació de la salut com un servei públic, cerqui fórmules de desenvolupament i millora que impliquin a tots els agents socials implicats, tant públics com privats.

Volem igualtat en l'accés a l'atenció sanitària; és a dir, equitat en l'accés en funció de la necessitat i no de la capacitat econòmica d'assumir els costos del tractament. Defensem la llibertat de la persona en la capacitat d'elecció dels professionals sanitaris en l'atenció primària i la garantia d'una "segona opinió" en malalties greus. La justícia social pren forma amb el finançament majoritari de l'atenció sanitària via pressupostos públics. Promourem la solidaritat en el finançament de les polítiques de salut amb un sistema impositiu que respongui al principi de progressivitat, amb una contribució superior dels sectors socials amb major poder adquisitiu a la dels grups de població amb menys recursos. En aquest sentit, el Departament de Salut de la Generalitat garanteix la igualtat de oportunitats així com d'universalització i equitat de l'atenció sanitària.

Ens comprometem a garantir a tota la ciutadania l'accés a una assistència sanitària integral i de qualitat i al tractament de la salut en la seva dimensió col·lectiva i comunitària. L'actual sistema català de salut haurà de fer front a reptes d'enorme magnitud en els propers anys: l'envelliment de la població, les pandèmies de malalties cròniques, l'increment de les malalties mentals, o els augmentes constants en els costos dels tractaments fruit dels avenços científics i tecnològics.

Volem garantir les mateixes oportunitats en l'accés a uns serveis sanitaris de qualitat per a totes les persones sense discriminacions per raó de sexe, d'origen, edat o lloc de residència. Defensem una atenció sanitària integral i personalitzada, que tingui cura de les persones en l'esfera física, psicològica i social. El model sanitari del que som partidaris ha de tenir una clara orientació comunitària, de prevenció, protecció i promoció de la salut en el qual hauran de participar altres professionals de la salut, en especial els d'infermeria.

Així mateix, cal aprofundir en la salut diferencial, especialment pel que fa a les diferències entre

dones i homes en quant a anàlisi, diagnosi, detecció i tractament de malalties i trastorns, per tal de garantir la igualtat sanitària.

Des del socialisme sempre hem treballat per la llibertat i per la defensa del dret a decidir de les persones. Per això en aquests moments és especialment important defensar l'autonomia personal i el dret a decidir sobre la pròpia salut.

Des del PSC defensem el reconeixement del dret a tenir una mort digna vers l'agressivitat d'alguns tractaments terapèutics, i a la seva regulació respectant la sensibilitat cultural i social del país. Volem garantir el màxim respecte a la voluntat del pacient, a les seves creences i a la seva capacitat de prendre decisions.

Donem suport a la nova regulació de la interrupció voluntària de l'embaràs i garantirem la seva aplicació. Aquesta nova legislació fomenta la dignitat de les dones i la seguretat jurídica dels professionals. Les dones han de tenir garantit el dret a una salut sexual afectiva i reproductiva amb llibertat i responsabilitat, prioritzant la prevenció dels embarassos no desitjats i les Infeccions de Transmissió Sexual (ITS).

Apostem per la millora de la xarxa d'atenció primària. Per aconseguir-ho promourem una atenció sanitària individual i personalitzada, simplificació burocràtica, disseny de protocols d'acollida i acompanyament del pacient durant totes les fases de diagnosi i procés patològic.

Aquesta atenció individualitzada requereix un entorn adequat de confidencialitat i intimitat, així com el disseny de protocols d'acollida específics per a cada centre, unitat o servei que assegurin l'acompanyament del pacient durant totes les fases de la diagnosi o tractament del seu procés patològic. Caldrà introduir innovacions en funció dels nous requeriments sanitaris i els nous perfils de pacients com, per exemple, en el cas del progressiu increment dels trastorns mentals. Ens proposem preparar els serveis, dotant-los amb els especialistes específics, per fer front d'una manera integral a les noves necessitats de salut mental, una de les deficiències del nostre sistema actual.

Garantirem l'alta qualificació dels equips professionals. La qualitat assistencial que ha assolit el sistema català de salut es deguda en gran mesura als professionals sanitaris i no sanitaris que en ell hi treballen. Per atreure nous professionals i per estimular la promoció de nous titulats, cal que el sistema de salut proporcioni oportunitats de desenvolupament professional, de formació continuada i valori degudament la seva tasca i nivell de responsabilitat. A més, cal facilitar l'accés dels professionals als centres de recerca de primer nivell, dels que disposem a Catalunya, per treure'n el màxim rendiment dels mateixos.

La incentivació econòmica, el disseny d'una veritable carrera professional i/o la regulació del compromís del professional vers les institucions que han contribuït a la seva formació, són algunes estratègies eficaces per motivar i garantir la permanència dels professionals. Igualment, creiem que cal desenvolupar el rol i competències de totes les professions sanitàries i vetllar pel manteniment d'uns elevats estàndars ètics entre els professionals sanitaris que enforteixin la confiança de la ciutadania en el sistema.

Apostem per l'enfortiment de la xarxa hospitalària a Catalunya. El binomi Atenció + Investigació serà la peça clau de la qualitat clínica. Alguns dels hospitals de Catalunya estan en els estàndards més alts pel que fa a la qualitat de l'atenció i dels equips professionals. Cal continuar mantenint i incrementant aquest alt nivell de la xarxa hospitalària catalana, garantir l'accés als millors tractaments i intervencions, a la vegada que cuidem la sostenibilitat del sistema davant costos cada cop més elevats motivats per l'envelliment de la població i la cronicitat d'algunes malalties. Així mateix caldrà avançar en la qualitat dels equipaments hospitalaris i en la millora dels temps d'espera per a les intervencions i consultes externes d'algunes especialitats.

Creiem necessari potenciar la recerca en salut com a sector productiu emergent que millori l'atenció sanitària i projecti Catalunya a Europa i al món com a puntera en investigació i avenços clínico-sanitaris. Cal que apostem per la recerca en l'àmbit de la salut pel seu caràcter essencial, que es tradueix sempre en una millora de la qualitat de vida de la ciutadania. És imprescindible potenciar una recerca integral on les interconnexions entre la universitat, l'àmbit assistencial i el parc empresarial siguin permanents. Així mateix, volem recolzar, reconèixer i regular la recerca més enllà de l'àmbit biomèdic. La recerca és fonamental i necessària en tots els àmbits que interaccionen amb la salut i en totes les ciències implicades -infermeria, fisioteràpia, psicologia, teràpia ocupacional, etc.

Continuarem promovent la comunicació i la col·laboració entre els agents de salut i les institucions públiques incorporant professionals en els òrgans decisoris i de govern i millorant la interrelació amb els col·legis professionals. Treballar en xarxa vol dir millorar la coordinació i la cooperació

entre l'atenció primària, les consultes externes, l'atenció hospitalària, l'atenció a la salut mental i les prestacions de la cartera de serveis socials i sociosanitaris. L'objectiu és fer front a les llistes d'espera i a la saturació de determinats serveis mitjançant una major eficàcia i eficiència dels serveis de salut i dels serveis socials. Però treball en xarxa també l'entendem en relació a la potenciació d'equips multidisciplinaris on professionals, sanitaris i no sanitaris, prestin una atenció de més qualitat i major flexibilitat.

Volem fer realitat una nova cultura de la salut que permeti una major participació, implicació i coresponsabilització de la persona usuària en la utilització dels recursos. Creiem fermament en l'autoregulació de la demanda mitjançant l'educació per a la salut, i en que cal traslladar a la ciutadania la necessitat de que actuï de forma responsable i conscient del cost d'oportunitat dels recursos mal utilitzats i entengui la necessitat de reordenar serveis saturats per l'excés de demanda com els serveis d'urgència.

La prevenció i la promoció de la salut seran la principal inversió per millorar la salut de la població de Catalunya. Promourem hàbits de vida saludable i previndrem els riscos que afecten la salut com a estratègia per millorar la salut i la qualitat de vida de la població i al mateix temps contribuir a la reducció de la despesa sanitària. Lluitar contra el tabaquisme (impedint fumar en els espais públics de lleure) o combatre la obesitat en els centres escolars, lluitar contra la hipertensió, diagnosticar precoçment la diabetes i tractar-la adequadament, per posar alguns exemples, comporta una millora de l'estat de salut de la població i redueix la despesa sanitària a llarg termini. Cada euro invertit en salut pública és cinquanta vegades més productiu en termes de salut que l'atenció sanitària.

El Parlament de Catalunya va aprovar recentment la Llei de Salut Pública (2009). Es tracta de la primera llei d'aquestes característiques de l'Estat i exemplifica la voluntat del Govern de Catalunya de fer dels serveis de salut pública un dret de ciutadania. Igualment, confirma la importància d'abordar la salut de manera integral i no només des de l'atenció a la malaltia. La cooperació entre les administracions públiques i els proveïdors de serveis de salut pública és l'eix central de la reforma, així com la garantia de fer accessibles els serveis de protecció de la salut, prevenció i promoció a tota la ciutadania.

Considerem que una bona articulació entre administracions en un marc federal optimitzaria l'atenció sanitària a Catalunya. Creiem que el Departament de Salut ha de participar, juntament amb la resta de CCAA, en la presa de decisions estratègiques que fins fa poc prenia el Ministeri de Sanitat gairebé unilateralment. La formació i acreditació de professionals, la regulació de medicaments, o la regulació de l'exercici d'activitats mèdiques són àmbits on cal possibilitar una major capacitat d'incidir i decidir a les comunitats autònomes.

Volem que el món local tingui veu i vot en les polítiques de salut i treballi colze a colze amb el Departament de Salut. La defensa del municipalisme és un senyal d'identitat del PSC. Aquesta aposta per apropar la presa de decisions a la ciutadania i reforçar el paper dels ajuntaments ha tingut en la instauració dels Governos Territorials de Salut (GTS) el seu exemple més tangible. Els Ajuntaments catalans, amb una important trajectòria en la gestió d'institucions sanitàries de base local, han de poder participar en la governança de la política de salut al seu territori conjuntament amb el Departament de Salut.

Volem fer sostenible el nostre sistema de salut incorporant una gestió eficient i duent a terme avaluació de resultats. Des del PSC creiem que cal situar al pacient en el centre del sistema de salut, i organitzar i prestar els serveis de forma eficient amb la màxima proximitat al territori. Resulta cabdal garantir el continu assistencial i connectar les accions clíniques individuals amb les accions comunitàries.

Les polítiques de salut han de ser avaluades per conèixer la relació entre despeses i resultats, és a dir, entre el cost dels tractaments i la seva efectivitat. Un acurat seguiment i avaluació de l'atenció sanitària requereix de sistemes d'informació clars i transparents, que serveixin tant per rendir comptes davant la ciutadania com per millorar la presa de decisions.

Proposem desplegar encara més del que ja s'ha fet els sistemes i Tecnologies de la Informació i Comunicació (TIC) com a eines per millorar l'assistència, fent més accessibles, flexibles i eficients els serveis. Alhora, les TICs faciliten la interacció dels equips professionals amb les persones usuàries i permeten adequar millor l'oferta de serveis a la demanda real. Finalment, les noves tecnologies i la xarxa telemàtica han facilitat la connectivitat i coordinació entre diferents nivells assistencials i entre proveïdors.

Un dels objectius del PSC pel que fa a l'assignació dels recursos és incorporar l'assignació per càpita, tot garantint l'equitat i la cohesió territorial. El finançament de l'atenció sanitària està estretament

vinculat amb la cartera de serveis i prestacions finançades públicament. Defensem l'ampliació de l'actual cartera amb nous serveis sempre que s'avaluï l'efectivitat en termes de millora de la salut en relació al seu cost. L'augment de les prestacions sanitàries amb cobertura pública ha d'anar associat a la previsió de les formes de finançament per tal de garantir la sostenibilitat del sistema de salut.

La política farmacèutica és un dels elements que en major mesura determina la despesa sanitària global. Per això cal promoure un ús racional dels medicaments a través de la prescripció de qualitat per controlar la despesa sanitària. El PSC dona suport a la implementació dels fàrmacs a igualtat principi actiu menor cost i aposta per la implicació dels professionals sanitaris i la sensibilització ciutadana per reduir la despesa en medicaments. El treball amb els equips professionals i la posta en marxa de la recepta electrònica, conjuntament amb els establiments farmacèutics, són estratègies que continuarem implementant.

Cal integrar la salut ambiental en els plans sanitaris, tenint en compte els efectes de les condicions del medi sobre la salut i el seu paper rellevant en les afeccions i malalties contemporànies. Tenim una responsabilitat cap a la ciutadania respecte de totes les malalties que l'estat de l'aire o de l'aigua poden produir o agreujar. Així com viure al món rural no pot ser sinònim d'estar desatès, viure al món urbà no pot voler dir tenir unes condicions ambientals deficientes.

5.2.3. Les polítiques d'inclusió social en la construcció de l'Estat del Benestar

El dret de totes les persones a una vida digna i d'accés als recursos socials requereix una estratègia d'inclusió social activa renovada, d'acord amb les noves necessitats de la nostra societat. En les darreres dècades s'han produït un seguit de canvis i transformacions ràpides i profundes en el marc de les realitats socials, econòmiques, culturals i tecnològiques. Aquests canvis han comportat una major diversificació de les situacions de desigualtat i vulnerabilitat social que se sumen a les ja tradicionals formes de pobresa i precarietat.

Apostem per un enfocament integrat per a la inclusió activa. Des del socialisme defensem una concepció i execució de les polítiques d'inclusió social que parteix d'un enfocament integral i que pretén actuar en tres espais fonamentals: l'espai econòmic i laboral, l'espai social i comunitari, i l'espai de la ciutadania i la participació.

La inclusió social activa exigeix una estratègia completa que combini un ajut adequat en forma d'ingressos, uns mercats laborals inclusius i l'accés a uns serveis de qualitat.

Reconeixem les polítiques d'inclusió com a estratègiques en el procés de renovació de l'estat de benestar, partint de l'actual marc normatiu i polític, que avala el seu desenvolupament. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya posa l'èmfasi en el fet que els poders públics han de vetllar per la plena integració social, econòmica i laboral de les persones i dels col·lectius més necessitats de protecció, especialment dels que es troben en situació de pobresa i risc d'exclusió. En aquesta línia s'ha desenvolupat el Pla per a la Inclusió i Cohesió social a Catalunya (2006 – 2009), que ha volgut donar un impuls significatiu a la política social catalana. També cal destacar el lideratge dels ajuntaments en la concreció territorial de plans locals d'inclusió. Altres actuacions, com el Pacte nacional de l'Habitatge o l'Acord per la Competitivitat de l'Economia Catalana ja inclouen la necessitat d'inclusió.

Cal avançar en noves metodologies i instruments en la lluita contra l'exclusió social. Creiem que les polítiques d'inclusió han de donar resposta a l'exclusió social, com a fenomen que incorpora totes aquelles situacions de segregació i marginació que limiten les llibertats i drets fonamentals de les persones, és a dir, que esdevenen un límit al mateix concepte de ciutadania. No podem parlar solament de pobresa i de desigualtats econòmiques, encara que aquestes continuïn sent claus. Cal abordar altres mecanismes de segregació social, noves desigualtats que tenen a veure amb la inhibició econòmica, laboral, social i política. La precarietat laboral, els dèficits educatius, la discapacitat i la dependència, les precàries condicions de salut, les dificultats d'accés a un habitatge digne, la sobrecàrrega de tasques domèstiques o de cura, les discriminacions per raó de sexe, orientació sexual, origen ètnic o religiós, el debilitament de les relacions comunitàries, la ruptura de vincles afectius i familiars o bé les fractures de ciutadania de base ètnico-cultural són factors relacionats amb les noves formes d'exclusió.

Per tant, des del socialisme entenem el concepte d'exclusió, que també inclou el de pobresa, com a impossibilitat o incapacitat d'exercir diferents drets fonamentals: dret al treball, dret a l'educació, dret a la cultura, dret a la salut, dret a l'habitatge, dret a la participació social i política, etc. La lluita socialista contra aquest fenomen social significa treballar per facilitar l'accés a aquests drets bàsics, que faciliten el desenvolupament d'una vida plena i digna.

L'objecte de les nostres polítiques d'inclusió és tota la ciutadania, per tal de garantir la universalitat

dels drets, en un context de diversitat i de gran complexitat social. Els canvis econòmic-productius, socio-demogràfics i culturals estan provocant multitud de situacions generadores de vulnerabilitat social que poden afectar a una gran diversitat de persones. No obstant, hi ha grups que poden estar més exposats col·lectivament a patir processos d'exclusió social, pels quals caldrà dissenyar accions específiques: gent gran, persones amb discapacitat, persones amb malaltia mental, infància i famílies en situació de risc social, persones drogodependents, persones malaltes de sida, població immigrant, població reclusa, col·lectiu gitano, dones en situació de risc d'exclusió, persones sense sostre, etc.

Des del socialisme defensem el respecte a la diversitat i afrontem com un repte important el desenvolupament d'estratègies per garantir-la com element de riquesa de la societat. La inclusió activa aconseguirà que la diversitat i la diferència no es transformin en desigualtat ni discriminació; ni que generin fractures, fragmentació o exclusió social.

Promovem un nou model d'intervenció social, proactiu i alhora preventiu, sustentat en accions estratègiques que tinguin com a finalitat la transformació de la societat a mig i llarg termini amb plantejaments transversals i integrals. Cal tenir presents, en totes les actuacions governamentals, els factors que generen situacions d'exclusió, així com la necessitat d'incorporar la perspectiva de la inclusió social en la definició de les polítiques econòmiques, urbanístiques, de mobilitat, d'educació, d'ocupació, d'habitatge, etc. Les intervencions es faran, per tant, des d'una estratègia dual: d'una banda posant en marxa accions específiques contra l'exclusió, i per l'altra, incorporant la inclusió com a perspectiva transversal en el global de les polítiques.

El nou model requereix polítiques de proximitat, sensibles a la diversitat i a les especificitats territorials, estructurades a partir d'una forma de treball transversal i la generació de xarxes amb el conjunt d'agents socials i que incloguin la participació ciutadana, necessària per aconseguir una societat inclusiva real.

Defensem la millora en l'adequació i la cobertura dels programes de renda mínima. Els programes de renda mínima han tingut un efecte positiu en la reducció de la pobresa però encara cal millorar-los i adaptar-los a les noves necessitats socials. Com assenyala l'Estatut de Catalunya, cal avançar cap una renda garantida de ciutadania. Hem constatat que les prestacions socials per si soles, no són suficients per treure de la pobresa a les persones que se'n beneficien d'elles. Defensem que els programes de renda mínima han de ser compatibles i estar lligats a la promoció de la recerca d'ocupació. Per lluitar efectivament contra la pobresa han d'integrar-se en una estratègia més àmplia garantint que les persones beneficiàries tinguin accés a la formació, al treball i al suport social. A més aquests programes han de continuar garantint els processos d'avaluació i seguiment en la seva aplicació.

Subratllem la necessitat de la creació i manteniment d'empreses d'inserció i altres fórmules d'economia social com a element clau per a la facilitació de la inclusió activa en un entorn laboral i social. Cal enfortir les estructures d'economia social que treballen amb persones amb risc d'exclusió com una estratègia clau per a combinar les polítiques econòmiques i les socials en un tàndem que millora l'eficàcia del nou model productiu català ja que generen riquesa, enforteixen el capital humà i desenvolupen empreses, comunitats i territoris socialment responsables.

El món local, com a administració més propera a la ciutadania, esdevé l'espai fonamental en l'aplicació de les noves polítiques d'inclusió. En els darrers anys han estat els Ajuntaments els que han impulsat, amb el suport del Govern de la Generalitat, el desenvolupament dels Plans locals d'inclusió i cohesió social. Aquests instruments formen part del procés de construcció d'un nou sistema de serveis socials basat en la universalització de drets i que implica necessàriament espais de negociació, coresponsabilitat i cooperació entre administracions, agents privats i el teixit associatiu, així com un finançament adequat dels governs locals en un context de governança o govern compartit per a la transformació dels nostres pobles i ciutats.

5.2.4. Promoció de l'autonomia personal

Des del socialisme defensem la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a les persones en situació de dependència com un nou dret de ciutadania, un dret universal i subjectiu, alhora que garantim la seva aplicació efectiva. El socialisme ha situat històricament les persones, el seu benestar i qualitat de vida, en el punt neuràlgic de les seves agendes. Creiem que les persones no són plenament lliures si no tenen assegurada la seva autonomia personal per a la vida quotidiana. Per tant, el concepte de ciutadania està directament vinculat al d'autonomia.

No és gratuït que aspectes com la promoció de l'autonomia personal, l'atenció a les dependències i

el seu reconeixement com a drets fonamentals, hagin estat objecte d'un dels canvis legislatius més importants dels darrers anys, que ha permès parlar de drets subjectius, d'universalització de serveis en aquest àmbit i ha avançat en la consolidació de l'Estat del Benestar. Cal destacar la importància de l'aprovació de la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència (39/2006), la qual és assumida, a nivell català, per la Llei de Serveis Socials (12/2007). Ha significat una revolució real que ens fa passar de la marginalitat a la universalitat i del marc de les polítiques de serveis socials a la coresponsabilitat de les polítiques públiques en l'àmbit social.

Defensem un Sistema Català de Serveis Socials basat en aquests nous drets subjectius i universals reconeguts a la ciutadania. Ha de ser, ara més que mai, un instrument per a afavorir l'autonomia i millorar les condicions de vida de les persones, promocionant la igualtat d'oportunitats i construint una ciutadania plena.

Apostem clarament per la millora d'un sistema de serveis socials sòlid i madur que ha de combinar la garantia d'accés universal amb la sostenibilitat econòmica del sistema. Un sistema que garanteixi la gratuïtat en l'accés universal a la informació, orientació i assessorament i a les prestacions bàsiques de l'atenció primària. I per això caldrà treballar per la millora de la qualitat dels serveis, tenint molt en compte la qualificació adequada dels equips professionals.

El sistema de finançament ha de ser mixt entre l'administració i les persones beneficiàries, en funció del nivell d'ingressos de la persona (dret individual al servei) i no de la família. Aquest sistema de finançament ha de ser variable en funció de les situacions que s'atenen, col·lectius i/o prestacions, en tant que algunes són competència exclusiva de l'administració (protecció infantil, atenció primària, entre d'altres) i altres responen a situacions personals específiques en les que la responsabilitat de la persona beneficiària és més activa. Així mateix, caldrà tenir en compte diferents circumstàncies de la persona com graus de discapacitat, edat o tipus de dependència, sent coherents amb els principis d'igualtat d'oportunitats i justícia social que defensem des del socialisme.

Defensem la coresponsabilitat de totes les administracions i agents implicats en el desplegament del marc legal vigent del sistema català de serveis socials. Atribuïnt competències des de la subsidiarietat i des de les possibilitats reals de cada administració.

Aquest marc garantirà el disseny i la implementació dels sistemes de gestió i coordinació que permetran gaudir dels drets, així com aconseguir un model de finançament sostenible. Entenem que el desplegament del marc legal vigent requereix de la col·laboració i treball en xarxa dels diferents agents implicats tant a nivell territorial com sectorial. En aquest sentit, és absolutament necessària la coordinació i la cooperació entre l'estat, la comunitat autònoma, les administracions locals, les entitats del tercer sector, els centres especials de treball, la iniciativa empresarial, les entitats que representen les persones amb dependència i les beneficiàries de la llei.

Cal promoure la recerca, el desenvolupament i la innovació com a elements clau per tal de garantir l'aplicació de l'accessibilitat universal a qualsevol entorn, recurs o servei de les persones, independentment de les seves capacitats o de l'afectació de situacions de dependència. La tecnologia ha canviat el món i la manera d'experimentar-ho. Ha permès superar barreres físiques i sensorials, generar més possibilitats de participació a moltes persones amb discapacitat o amb limitacions per a la seva vida quotidiana. Es per això que la recerca i la innovació en aquest camp permeten grans canvis en els aspectes més quotidians de la vida de les persones amb situacions de dependència.

Promourem que totes les persones puguin portar una vida independent. I això significa no partir de la deficiència o de la discapacitat, sinó treballar per tal que els entorns de vida no produeixin o desenvolupin la dependència. Significa dotar les persones de més control i oportunitats sobre la seva pròpia vida.

En aquest sentit, cal facilitar l'accés a la informació i a la comunicació (infoaccessibilitat), les ajudes tècniques per aconseguir la completa autonomia de les persones, l'accessibilitat en vivendes i habitatge públic (adequació o arranjamant dels habitatges), un entorn (una via) i uns espais públics accessibles (supressió de barreres arquitectòniques), una mobilitat adequada (transport públic accessible i transport adaptat), els acompanyaments necessaris (nous sistemes d'assistència personal), el rol d'assistents personals, etc. I tot això no només per garantir una plena participació en tots els aspectes de la vida quotidiana, sinó també per a millorar la qualitat de vida de tothom.

Cal promoure l'emprenedoria social dins l'àmbit de l'economia social al temps que donarem suport al desenvolupament del conjunt de serveis vinculats a l'autonomia personal i l'atenció a la dependència com a generadors d'activitat econòmica tot combatent l'economia submergida, molt present en aquest. Defensem que el desenvolupament i implementació de la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a la Dependència incideix, en l'actual situació de crisi econòmica, en

una oportunitat de canvi de model del sistema econòmic productiu del nostre país. La implementació d'aquesta llei estatal ha d'implicar la visibilització d'un nou sector d'ocupació encara en situació de precarietat, donant reconeixement als serveis de cura, la generació de noves activitats empresarials, de llocs de treball, d'augment del capital intel·lectual, de la capacitació i formació de professionals, etc.

D'altra banda, cal donar suport a l'emprenedoria social duta a terme per centres especials de treball i altres empreses d'economia social en relació amb les persones amb discapacitat i/o malaltia mental com a fórmula d'inclusió socio-laboral i d'avenç en una economia social i solidària.

Per aquest motiu considerem necessari invertir en formació específica per tal de reciclar perfils professionals que es troben en situació d'atur degut a la crisi produïda en determinats sectors; construir un marc acreditatiu que clarifiqui els diferents rols i perfils professionals, garantint així la qualitat dels serveis que s'ofereixen a la ciutadania i facilitar l'accés a la iniciativa empresarial i els instruments necessaris per a la seva consolidació i creixement en el mercat. Cal, així mateix, incentivar la Responsabilitat Social Corporativa per tal d'impulsar les empreses a implicar-se en la inserció laboral d'aquestes persones més enllà de l'obligació legal, tot garantint que aquesta es faci efectiva. En resum, dignificant el sector i els professionals dels serveis a les persones.

5.2.5. Les polítiques per a la infància, l'adolescència i les famílies

Des del socialisme defensem el desenvolupament integral d'infants i adolescents en tant que ciutadans i ciutadanes actives que són titulars de drets subjectius, reconeguts en la Convenció de Nacions Unides. Defensem el desenvolupament integral dels infants i adolescents, garantint els seus drets socials al temps que els de participació per tal d'afavorir agents actius i coresponsables del seu benestar, i del seu creixement personal i social. Són actors socials que han de poder expressar les seves opinions, i que poden actuar i influir en el seu entorn, si se'ls hi facilita la participació adequada en funció del seu moment evolutiu i maduratiu. Són subjectes de drets i llibertats, capaços de generar respostes pròpies i noves, que poden enriquir la societat. Cal afavorir el desenvolupament dels infants i adolescents en entorns familiar acollidors, a l'escola i en el temps de lleure, garantint la salut des de la mateixa prevenció, la protecció contra la violència, l'explotació, i la negligència.

Cal incorporar l'educació, el desenvolupament i la protecció de la infància i l'adolescència de manera transversal en les polítiques públiques per tal de donar una resposta global a les seves necessitats en el diferents moments del seu cicle vital.

Hem de facilitar amb polítiques familiars integrals que les famílies siguin un espai adequat de socialització i educació en la vida dels infants. L'obligació de vetllar pel respecte efectiu dels drets conjunts de la infància i l'adolescència és una responsabilitat de la ciutadania i dels poders públics, i les famílies han d'exercir aquesta corresponsabilitat cercant el suport a nivell social, econòmic i educatiu que garanteixi la qualitat de vida dels infants.

Les polítiques familiars en relació a la infància, han de tenir un paper com a promotores d'igualtat d'oportunitats pels nens i nenes, incorporant elements de prevenció i de coeducació en la mesura que promouen la cohesió social dins del col·lectiu infantil i tracten de garantir aquest actiu de futurs ciutadans i ciutadanes que són vulnerables i que encara s'estan formant i desenvolupant.

Cal impulsar el reconeixement i el valor dels rols de pares i mares, com a estratègics en els processos de socialització dels infants i adolescents. Resulta necessari visualitzar experiències que recuperin i transmetin aquests rols de cura dels infants a través del reconeixement per part de la comunitat (famílies que ajuden a altres famílies, capacitació de pares i mares en acolliments familiars, etc.). Les polítiques familiars han d'incloure aspectes de capacitació dels pares i mares per a la cura dels infants, serveis de suport en moments de dificultat i intervencions de tipus comunitari i de solidaritat, sempre pensant en l'interès superior de l'infant.

La transformació de la nostra societat ha comportat la diversitat de famílies. Les polítiques de suport a les famílies han de incloure aquesta nova diversitat familiar, evitant que apareguin desigualtats en funció de la tipologia.

Defensem un enfocament transversal i integral de les polítiques familiars que permeti la connexió dels diferents serveis (sanitat, educació i serveis socials), d'acord amb un model que tingui en compte el cicle vital dels infants i les seves famílies. Entenem que l'objecte de les polítiques de benestar són les persones i les famílies, considerades des de la diversitat de la seva composició i característiques. En les darreres dècades, s'han produït canvis importants en les estructures i els rols familiars que fan visible la necessitat de reforçar els itineraris vitals basats en l'autonomia personal i l'aprofitament d'oportunitats, així com vetllar per aquells entorns familiars més vulnerables, i tenint

en compte els diferents tipus de famílies. Necessitem polítiques inclusives, que millorin la qualitat de vida i els espais relacionals, acompanyant a les unitats familiars al llarg dels cicles vitals. En aquest context, les polítiques preventives tindran una importància primordial per tal d'evitar situacions de vulnerabilitat que poden produir-se en circumstàncies de pobresa o desestructuració sòcio-familiar.

Les polítiques familiars han de donar resposta tant a situacions cròniques de risc social, com a situacions conjunturals de canvis concrets (emancipació, transicions i canvis familiars, prejubilacions, etc.).

Les polítiques familiars que desenvoluparem incorporaran, a més de la lògica individual, la dimensió familiar i comunitària, combinant l'acompanyament vital a les famílies amb prestacions o ajudes puntuals o continuades. Les polítiques adreçades a les famílies han d'impregnar el global de les polítiques públiques, tant sectorials (salut, educació, serveis socials, etc.), com de ciutadania. En aquest sentit, resulta imprescindible avançar en les polítiques d'igualtat de gènere (especialment adreçades a la infància i l'adolescència), polítiques de nous usos socials del temps que permetin a dones i homes compartir el treball remunerat i les tasques domèstiques i de cura, així com avançar en les polítiques de promoció de l'autonomia personal.

Les polítiques d'acompanyament vital a les famílies inclouen, per tant, millores de les prestacions directes i universals, però també altres perspectives com la igualtat entre dones i homes, prevenció i eradicació de la violència de la gènere, l'equilibri dels temps laborals, familiars i personals com a dret de ciutadania, la seguretat vital en les relacions intergeneracionals, la millora dels serveis d'atenció a la infància i a les persones dependents, la incorporació de la dimensió familiar a les polítiques culturals i esportives, entre d'altres.

Promourem la coordinació i cooperació entre els diferents nivells de l'administració, així com la coresponsabilitat amb els agents socials més rellevants, tenint present que els entorns locals són estratègics en el seu desenvolupament i implantació. Cal augmentar el nivell de cobertura dels serveis de suport a les famílies a l'actualitat, encara insuficient malgrat l'esforç en els darrers anys de les diferents instàncies de govern, per crear més places d'escoles bressol, serveis de suport a la dependència, polítiques de nous usos socials i laborals del temps, i de millorar el conjunt de prestacions econòmiques i ajuts específics per a les famílies. Fomentar xarxes de serveis públics, amb la participació de la iniciativa social i el tercer sector, que propiciïn les relacions intergeneracionals, pràctiques saludables i la participació ciutadana.

Així mateix, cal dissenyar models d'intervenció que estructurin aquest tipus d'acompanyament i promoguin la formació de professionals que puguin assumir aquests nous rols.

5.2.6. Fent de l'habitatge una prioritat

Volem dissenyar polítiques públiques que facilitin l'accés a un habitatge assequible i de qualitat i que donin resposta a la demanda ciutadana que fins ara ha quedat parcialment insatisfeta.

El debat sobre l'accés a l'habitatge ocupa un lloc central entre les preocupacions ciutadanes. En els darrers anys, tot i que a Catalunya s'ha construït com mai i l'ocupació de sòl residencial ha estat extraordinària, paradoxalment, importants sectors de població han tingut enormes dificultats per accedir a un habitatge digne. Com a socialistes tenim l'obligació de continuar impulsant les polítiques d'habitatge que facilitin aquest accés. El nostre repte és crear les condicions per tal de fer-ho possible.

Considerem que l'única manera de fer efectiu el dret a l'habitatge és considerant-lo un deure dels poders públics. La Constitució espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya reconeixen el dret a l'habitatge com un dels drets bàsics de ciutadania. La cohesió social i el reequilibri territorial necessiten del desenvolupament i el ple exercici d'aquest dret. Per aquest motiu, l'impuls a les polítiques d'habitatge ha estat, des de l'any 2004, una prioritat important del Govern. En els darrers anys s'ha signat el Pacte Nacional per l'Habitatge, s'ha aprovat la Llei del Dret a l'Habitatge (2007) i el Decret- Llei de l'Urbanisme -per obtenir sòl residencial on construir habitatge protegit-, i s'han elaborat diversos plans d'habitatge.

Cal tenir en compte que per a moltes persones l'habitatge és la inversió patrimonial més important que duen a terme al llarg de la seva vida; una forma d'estalviar per a fer front als riscos i les necessitats futures. A Catalunya, com a Espanya, som els europeus que més vivim en règim de propietat. Aquest és un dels factors clau per entendre la situació actual del mercat de l'habitatge, i que ha condicionat una part important de les polítiques públiques sectorials en aquest àmbit.

Cal encaixar les polítiques públiques d'habitatge en el marc de les polítiques integrals de ciutat i

aprofitar la ciutat construïda per generar nous habitatges. Des del PSC apostem per potenciar les ciutats compactes que combinen diferents usos i que garanteixen l'equitat en l'accés a un espai públic i a uns equipaments de proximitat de qualitat. Cal aprofitar la ciutat construïda per generar nous habitatges mitjançant actuacions de rehabilitació. Cal combinar l'habitatge públic i el privat per afavorir la mixtura social, evitar la construcció en zones aïllades i desconnectades de les trames urbanes, i planificar els futurs polígons d'habitatges de forma simultània a la planificació dels serveis, els equipaments i el transport públic dels que disposaran les persones que en ells hagin de viure.

Des del PSC tenim clar que buscar formes sostenibles d'eficiència energètica ens ha de dur a una societat més sostenible amb el medi. Per això és necessari potenciar en les promocions d'habitatges criteris d'eficiència i eficàcia, no tan sols pel que fa referència als consums posteriors, sinó als mètodes de construcció, material utilitzat, orientació, assentaments, situació geogràfica, etc.

La política d'habitatge que defensem es caracteritza per la provisió d'habitatge com a servei públic. La política d'habitatge que defensem es basa en la responsabilitat pública de promoure l'accés a una vivenda digna. Aquesta responsabilitat inclou la planificació i regulació del sector, de forma que es mantingui l'equilibri social i territorial, d'acord amb les necessitats de la ciutadania.

Creiem que els governs han de proveir habitatge com a servei públic, convertint la política d'habitatge en una de les polítiques bàsiques de l'Estat del Benestar. L'actuació dels poders públics ha de tenir per objectiu facilitar el desenvolupament dels projectes vitals de les persones; garantir l'accés a l'habitatge a grups de població amb pocs recursos; protegir la demanda social d'habitatge del comportament especulatiu; i, finalment, garantir una font de renda social als col·lectius més vulnerables a través de l'habitatge en règim de propietat.

Apostem per la consolidació d'instruments públics (empreses públiques, agències, etc.) amb capacitat per a gestionar el parc públic d'habitatge. Considerem, a la vegada, que la gestió ha de ser territorialitzada amb un rol destacat per a les empreses de titularitat municipal, en especial per fomentar l'accés a habitatges en règim de lloguer. Al mateix temps, aquesta gestió local ha de posar-se en relació amb la gestió de sòl i l'oferta d'habitatge a escala supralocal com a peça bàsica pel reequilibri territorial. En aquest escenari, les polítiques públiques d'habitatge han de reequilibrar el mix de pisos en règim de lloguer i en règim de propietat, mitjançant la necessària cooperació públicoprivada, i consolidar i potenciar el Pacte per l'Habitatge.

Creiem necessari dissenyar instruments de finançament de les polítiques d'habitatge que no facin el mercat de l'habitatge hostatge de les entitats financeres. El nostre objectiu és que les administracions públiques puguin ser finançadores amb capacitat d'avaluar i sostenir les polítiques de construcció d'habitatge. La política d'habitatge no es pot finançar, però, exclusivament amb pressupost públic ordinari. Al mateix temps, creiem necessari dissenyar instruments de finançament de les polítiques d'habitatge que no les facin hostatge de les entitats financeres. La solució a la manca de finançament ha de venir, per tant, de l'acció conjunta de fons públics i del sector financer per tal de garantir la sostenibilitat de les polítiques d'habitatge.

Des del PSC creiem que cal impulsar fons d'estalvi amb garantia pública, com per exemple els fons de pensions, per tal de destinar-les a la promoció d'habitatge en règim de lloguer. Al mateix temps que s'ofereix seguretat i rendibilitat als estalviadors s'obté finançament per a promoure la construcció de nous habitatges.

Volem potenciar l'acció pública per estimular l'habitatge en règim de lloguer. El mercat de lloguer a Catalunya i a Espanya és clarament minoritari si ho comparem amb la mitjana de països de la Unió Europea. La demanda de lloguer es visualitza encara com la resposta per a situacions conjunturals o només pels col·lectius més vulnerables. I això també ve determinat en bona mesura per raons històriques i culturals. A més, els ajuts públics han tendit tradicionalment a afavorir la tinença d'habitatges en propietat i ha hagut pocs incentius al lloguer.

Volem redefinir els instruments legals d'accés al mercat de lloguer. Volem protegir el llogater i facilitar els projectes d'emancipació personal i, a la vegada, volem que el propietari no quedi indefens davant situacions de morositat i pugui agilitzar el procediment de desnonament. Una major durada del contracte de lloguer i una fiscalitat adequada ha de servir per donar més garanties als propietaris de pisos així com als llogaters per tal de facilitar una reactivació del mercat de lloguer, sigui en noves promocions o posant al mercat habitatges del mercat secundari i sense ocupar.

Una altra prioritat ha de ser tendir a reequilibrar l'oferta de pisos en règim de lloguer i en règim de propietat. La gestió del parc públic d'habitatges amb el màxim nivell de proximitat al territori serà un dels nostres objectius. Creiem que la proximitat permet garantir l'eficàcia, eficiència i coordinació amb altres polítiques sectorials que duen a terme els governs locals. Des del PSC volem propiciar

una major cultura del lloguer a través de polítiques com la construcció d'habitatge públic de lloguer, foment de canvis fiscals que suposin avantatges per arrendadors i arrendataris, i l'impuls de canvis legislatius que modulin els preus dels habitatges de lloguer a fi de racionalitzar-los.

Volem prioritzar les polítiques de rehabilitació i de regeneració urbana. Resulta paradoxal que la cultura de la propietat vigent al nostre país no ha anat acompanyada d'una cultura pel seu bon manteniment i rehabilitació.

Tenint en compte l'antiguitat de bona part del parc d'habitatges, defensem que la rehabilitació prioritzi les millores en l'accessibilitat, adaptabilitat interior i l'ecoeficiència dels habitatges i sigui un instrument per lluitar contra la pobresa energètica. Hem de millorar el parc d'habitatges construït perquè presenta importants dèficits d'eficiència energètica. Més del 30% dels residents de classe socioeconòmica mitjana o inferior afirmen tenir problemes pel mal aïllament dels seus habitatges. Moltes d'aquestes persones no poden cobrir les despeses energètiques necessàries per gaudir d'un nivell de confort adequat. Per tant, hem de considerar aquestes intervencions com una política de profund perfil social i, a la vegada, una font de generació de nova ocupació.

La cohesió social i la millora de la qualitat urbana en els pobles i ciutats ve molt condicionada pels equipaments i espais públics. Per això considerem que el tractament dels barris amb necessitats especials d'intervenció continuarà mereixent en els propers anys una atenció especial, ja que en elles es poden trobar grups amb risc d'exclusió social, alts nivells d'atur, habitatges deficients, etc. Per això, creiem que hem d'incidir en la regeneració urbana amb recursos específics i una major adaptabilitat de la legislació a les especificitats locals per guanyar en eficàcia.

El PSC dona suport al cooperativisme d'habitatge, tant de compra com en cessió d'ús, doncs és l'instrument empresarial de caire col·lectiu que facilita l'accés a l'habitatge a les classes populars, a partir d'aconseguir millors condicions econòmiques, i apostant per la cohesió i la solidaritat. El cooperativisme d'habitatge pot esdevenir també una eina eficaç per a que l'administració local s'impliqui directament en l'accés al habitatge, mitjançant la seva gestió pública / privada.

5.2.7. Cap una administració de justícia moderna i eficient

L'objectiu de les persones socialistes és assolir una justícia més pròxima, més eficaç i més eficient. Existeix una demanda social constant per garantir un servei públic de justícia de qualitat, per això continuarem amb l'esforç modernitzador de la justícia per millorar els aspectes d'organització i de gestió de processos perquè el veritable esforç de modernització rau en millorar de manera profunda els aspectes d'organització i gestió que permetin resoldre els conflictes de manera justa i en temps raonable.

Cal la implantació efectiva de la nova oficina judicial i potenciar els serveis processals comuns i fer un catàleg de llocs de treball adequat a la nova oficina, definint funcions i responsabilitats, diferenciant bé el que són tasques jurisdiccionals reservades a jutges i magistrats del que són tasques de gestió. Paral·lelament, cal definir processos organitzatius simplificats i àgils que estiguin encaminats a un procés de millora continua, que impliquin una mentalitat innovadora i amb vocació de servei públic.

Adoptarem les noves tecnologies al servei de l'Administració de Justícia. El seu desplegament ens permetrà dur a terme processos més ràpids i eficaços, i suposarà poder portar un control estadístic que facilités, en temps real, l'estat de les oficines judicials, el número de procediments, assumptes pendents, etc. En definitiva, la generalització de les eines informàtiques i telemàtiques han de permetre implantar l'expedient judicial electrònic, eliminant progressivament el format paper de les nostres oficines judicials.

Es necessària una nova demarcació i planta judicial que doni una resposta adequada als canvis econòmics, socials i demogràfics que s'han produït. L'actual mapa judicial té el seu origen en la primera meitat del segle XIX. Una nova organització constitueix l'oportunitat d'aconseguir una organització judicial que respongui amb major eficàcia i eficiència a les necessitats dels diferents operadors jurídics i optimitzant els recursos disponibles. Per això cal una nova llei de planta i demarcació judicial més apta i més àgil al servei de les persones.

Cal modificar el sistema d'accés a la carrera judicial havent definit prèviament el perfil de jutge o jutgessa necessari. El sistema d'accés a la carrera judicial ha d'ésser l'instrument que ens serveixi per poder determinar aquest perfil professional del jutge i fiscal que necessitem. El perfil no només ha de complir amb una sèrie de competències tècnico-jurídiques, sinó que també ha de contemplar competències emocionals, funcionals, analítiques i culturals. Per tant, cal trobar mecanismes de selecció que verifiquin que el compliment d'aquests requisits i competències queden garantides i no exclouren d'aquest sistema l'accés a la carrera judicial i fiscal pel tercer torn i quart torn. Cal aprofitar

el talent acumulat amb el pas del temps i l'experiència professional. A Catalunya cal, a més, fomentar l'orientació professional del nostre alumnat cap a la judicatura.

Continuem pensant que el desenvolupament de les previsions de l'Estatut en matèria judicial constitueix una oportunitat d'aprofundiment de l'Estat autònom i del model federal de la Constitució. En l'Estatut d'Autonomia de 2006 s'expressa la voluntat d'adequar la Justícia al model organitzatiu i territorial de l'Estat de les autonomies. Considerem que la ciutadania té dret a resolucions eficaces, fetes en temps, amb un cost raonable, que siguin previsibles i amb l'ús generalitzat de la llengua catalana. Per aconseguir-ho, convé que el Tribunal Superior de Justícia sigui a Catalunya la darrera instància, és necessari el traspàs de competències en matèria de personal i cal la creació del Consell de Justícia de Catalunya que actuï com l'òrgan desconcentrat del govern del poder judicial a Catalunya. Després de la sentència del Tribunal Constitucional, caldrà buscar els mecanismes negociadors amb l'Estat per poder restablir la legítima aspiració, en aquest àmbit, referendada pel poble de Catalunya.

Com a socialistes considerem la justícia de proximitat necessària i possible. Fa coresponsable a la ciutadania i facilita la millora de la convivència, el civisme i la percepció de seguretat

Parlem d'una justícia sobre el terreny (proximitat territorial, però també i sobre tot, proximitat a les persones i problemes d'un territori, barri, districte etc..), que actua amb celeritat en la resolució dels conflictes i ho fa amb nous operadors, mètodes i instruments de gestió dels conflictes més flexibles i que impliquen a les parts en la pròpia resolució com ara la mediació, la conciliació o l'arbitratge, que atén tant a l'infractor com a la víctima i que posa l'accent en la restauració, la reparació així com en la prevenció.

En aquest sentit cal aprofitar les oportunitats que les noves lleis de mediació obren com instrument de gestió de conflictes i com una manera nova d'enfocar l'accés al dret i la justícia. Les fórmules de mediació i reparació permeten la prevenció respecte la judicialització dels conflictes, i tenen una base eminentment pedagògica i rehabilitadora.

Ens proposem dignificar i prestigiar la justícia gratuïta atès que el torn d'ofici i l'assistència gratuïta són garants del dret d'accés a la justícia. Tots els poders públics i els operadors jurídics han d'assumir, dins de les seves respectives responsabilitats, la naturalesa prestacional de l'assistència jurídica gratuïta com a garantia fonamental de l'accés a la justícia. Cal dignificar la figura de l'advocat/da d'ofici. I en aquest sentit és fonamental aprofundir en la col·laboració amb els col·legis d'advocats i procuradors per la revisió consensuada del sistema actual. Apostem per un accés al torn d'ofici que gaudeixi de prestigi social. Així mateix, continuem apostant per consolidar i estendre els Serveis d'Orientació Jurídica presents a les diferents demarcacions col·legials per tal de continuar oferint a la ciutadania aquest primer servei d'accés a la justícia. Promourem una veritable política criminal preventiva no basada sols en el codi penal que tingui en compte el caràcter integral i transversal dels diversos elements que hi intervenen.

Des del PSC entenem la política criminal com el conjunt d'accions i intervencions públiques que s'adrecen a evitar la delinqüència i a gestionar-la en cas que es produeixi. Una política criminal reclama la intervenció de tots els sistemes públics, la coordinació entre institucions i serveis i la participació de la ciutadania per a la definició de les mesures necessàries. Cal lluitar amb fermesa contra el delicte establint quan calgui els instruments tècnics com ara registres de faltes coordinats entre les diverses administracions, però també cal lluitar contra les causes i situacions socials que poden afavorir-los. Cal una implementació i consolidació de nous instruments de detecció, avaluació i correcció de determinades conductes delictives, assessorats o dirigits pels professionals amb formació específica.

La nova política criminal que defensam contempla la prevenció com un dels seus eixos principals. També cal aprofundir en la repressió i el control sobre les transgressions i il·lícits; la coordinació entre institucions i serveis; la participació de la ciutadania; la solidaritat amb les víctimes però també l'atenció als victimaris. Davant de la realitat d'una població penada exagerada cal treballar sobre diversos procediments penals que no comportin l'enclaustrament a centres penitenciaris. Arreu d'Europa funcionen amb èxit altres mesures més enllà de les penes de presó.

El govern va aprovar al 2008 la Llei del Dret de les Dones a eradicar la violència masclista, un gran pas en la lluita contra aquest greu problema social, i ara cal fer especial èmfasi en el desenvolupament dels aspectes preventius per tal d'avançar fermament en l'eradicació de la violència vers les dones.

En aquest context es important disposar d'un servei d'execució penal integral que, a més de dur a terme inversions en infraestructures penitenciàries, abasti la retenció i custòdia dels presos i detinguts, la rehabilitació i inserció socio-laboral, la implementació i consolidació de nous instruments

de detecció, avaluació i correcció de determinades conductes delictives, l'ajut a interns i alliberats i llurs famílies, la millora de la qualificació professional en l'àmbit de l'execució penal, l'atenció integral a les víctimes, l'impuls de mesures alternatives a la presó, tot desplegant plans en el si de la comunitat per reduir tant els nivells de delinqüència com de reincidència. La política d'execució penal és una política social i de seguretat, de responsabilitat social compartida que precisa de la implicació del conjunt de les institucions i de les organitzacions socials per tal d'assolir els objectius. Pel que fa a les víctimes i persones perjudicades per un delictes o falta, cal desplegar el programa marc d'ordenació de l'atenció integral de les víctimes del delictes i de les oficines d'atenció a la víctima del delictes.

5.2.8. Més seguretat per a l'exercici de la llibertat

Des del socialisme creiem en una política de seguretat basada en dos pilars: autoritat i responsabilitat de la ciutadania. D'una banda, l'exercici de l'autoritat conferida per la ciutadania sobre la que s'exigeix la defensa i garantia dels interessos de la comunitat, dels seus drets i de les seves llibertats. D'altra, la responsabilitat ciutadana entesa en dos sentits: responsabilitat en l'exercici dels seus drets i deures, i implicació de la comunitat en la configuració de relacions socials inclusives.

Defensem una concepció de la seguretat com a factor de llibertat i de progrés. Entenem la seguretat com a factor de llibertat perquè ha esdevingut una garantia de la protecció individual així com de les llibertats col·lectives, i de progrés perquè s'ha convertit en ingredient fonamental per a la millora de la qualitat de vida.

Promovem una seguretat per a tothom: ningú ha de quedar privat del dret a estar i sentir-se segur.

Les polítiques de seguretat són part indissoluble de l'Estat de Benestar, en tant que indispensable per a la qualitat de vida individual i col·lectiva, per a la capacitat de viure en llibertat i per a l'exercici de la plena ciutadania. Per això s'han de configurar com a servei públic i, cal que l'administració garanteixi la seva provisió.

El nostre és un model de seguretat proactiva que es basa en la prevenció. Promourem aquelles actuacions d'anticipació que pretenen de forma específica reduir o canalitzar positivament la conflictitat social (explícita o latent), que està en l'origen de les agressions entre les persones i els seus bens públics i privats, i que genera inseguretat ciutadana. La prevenció és imprescindible per articular les polítiques de cohesió social i territorial amb les específiques de seguretat i protecció ciutadana.

Les polítiques de prevenció en matèria de seguretat inclusiva parteixen d'objectius d'impacte ciutadà –com, garantir el bon ús dels espais públics, eliminar el tràfic i consum de drogues, eradicar la violència vers les dones, transformar les “bandes juvenils” en espais de socialització positiva, etc-, i articulen compromisos d'actuació dels diferents sistemes públics de serveis personals, de cohesió social i els específics de seguretat. Així, aprofitar les xarxes de voluntariat per fomentar la participació ciutadana serà una garantia de prevenció. Així mateix, cal que intervinguin diferents col·lectius, molts dels quals no formen part del sistema clàssic de control penal: urbanistes, educadors socials, professorat, per tal de garantir una aproximació multidisciplinària que vol superar l'estricta resposta una vegada s'ha produït el dany.

L'espai públic a les nostres ciutats, viles i pobles, és un factor generador de seguretat i de benestar social. La configuració i el disseny d'aquest espai públic condicionen les dinàmiques i graus de convivència i de seguretat. El model urbanístic de ciutat mediterrània, multifuncional, amb un espai públic divers, és un model de ciutat socialment inclusiva. Per això entenem que hem d'aplicar polítiques de seguretat efectives no només contra els actes delictius sinó amb qualsevol pràctica que vulneri el dret de la ciutadania a gaudir del seu entorn amb seguretat. Per avançar en aquests objectius, la formació i el treball de mediadors i educadors especialitzats en el foment d'hàbits de bon ús i cívics dels espais públics -atenent la diversitat d'hàbits existents- pot contribuir a una millor convivència i a enfortir la percepció ciutadana de seguretat.

Defensem una concepció de la seguretat basada en la promoció de valors i actituds cíviques: tolerància, respecte, solidaritat i participació, entre d'altres. Des del socialisme defensem un model en que la inclusió social incorpora el respecte per la diferència, al temps que treballa per la igualtat d'oportunitats. Aquesta concepció de la seguretat basada en la tolerància i que incorpora el respecte per la diferència, ha de ser decididament bel·ligerant contra actituds xenòfobes. Els municipis són l'administració més propera a la ciutadania i la que millor coneix les seves necessitats en matèria de seguretat ciutadana. Per això es necessari incrementar la capacitat dels alcaldes i alcaldesses en matèria de seguretat ciutadana.

Cal reforçar la perspectiva de gènere en la definició de les polítiques de seguretat. No podem oblidar

que s'està produint una progressiva feminització de la pobresa i existeix un creixent risc d'exclusió entre les dones al nostre país. Però sobre tot, és absolutament necessari aprofundir en la lluita contra la violència de gènere des de la prevenció per tal d'eradicar tot tipus de violència vers les dones.

No podem parlar de la violència contra les dones sense fer esment a una de les situacions més greus de la nostra societat, que hi ha qui anomena l'esclavitud del segle XXI, la prostitució exercida coactivament. Des del PSC som partidaris d'eradicar la prostitució, començant per la lluita contra l'explotació sexual, especialment en els casos de tracta i tràfic d'éssers humans i contra l'exercici de la prostitució a l'espai públic i actuant especialment sobre la demanda.

Com a socialistes hem d'assumir el compromís d'oferir seguretat, protecció i recursos psicosocials a les dones que es prostitueixen a través de l'orientació, la formació i la reinserció sòcio-laboral. Pel socialisme, la prostitució no és en cap cas una alternativa laboral vàlida ja que atempta contra la llibertat de les persones, contra la igualtat d'oportunitats i sorgeix, fonamentalment, de situacions de pobresa i explotació.

Hem de potenciar una política de seguretat viària per protegir el dret a la vida i la llibertat de circular sense riscos. Cal continuar implementant mesures que redueixin el número d'accidents de trànsit, que són encara la primera causa de mortalitat entre la població més jove. En conseqüència, hem de ser capaços de desenvolupar la recerca necessària per a la prevenció d'accidents i fer les inversions necessàries per part de les administracions per tal de millorar les nostres vies i poder així eliminar els punts de concentració d'accidents.

Cal potenciar la formació en seguretat viària, incorporant-la en el sistema educatiu de joves i infants.

És necessari establir una potent política de protecció civil i emergències per prevenir i afrontar amb èxit l'acció coordinada de totes les Administracions. Cal continuar apostant per la millora de la planificació i capacitat dels serveis públics davant emergències i catàstrofes; cal, entre d'altres estratègies, professionalitzar més la protecció civil i apostar per la coordinació operativa de la protecció civil de les emergències.

Hem de considerar els municipis com el lloc on es produeix la primera i bàsica resposta davant una situació de risc per a la població, facilitant-los les eines i promovent la participació necessària per a una òptima acció coordinada. Així mateix, cal garantir i dinamitzar la participació ciutadana en les tasques de protecció civil mitjançant també les associacions de voluntaris (territorials o especialitzades).

Cal consolidar els equips de cossos i forces de seguretat al servei de la ciutadania. Cal millorar la coordinació entre cossos i altres forces de seguretat, al temps que es garanteix la distribució territorial, la proximitat a la ciutadania i una política de transparència en tots els seus nivells. Per tal de millorar la coordinació i facilitar la participació de tots aquells que tenen capacitat d'incidir en la millora de la seguretat, potenciarem la creació de Juntetes Locals de Seguretat en els municipis per promoure la constitució d'àmbits de treball formals en els quals compartir experiències, detectar problemàtiques i establir estratègies conjuntes. Cal assegurar els nivells mínims de la plantilla dels diferents cossos policials per tal de complir amb allò acordat pel Parlament de Catalunya.

5.2.9. Esport: una eina política pel progrés de Catalunya

Com a socialistes pensem que s'ha de seguir impulsant l'esport com a factor d'integració, socialitzador i educatiu així com a generador de models socials i de valors. L'esport potencia els valors educatius i formatius, al temps que desenvolupa l'esperit d'equip, la disciplina i l'esforç, essent una de les manifestacions que identifiquen a les societats modernes.

Promourem també l'associacionisme esportiu com a clau facilitadora de la integració i sentiment de pertinença a la comunitat ja que és una forma de relació social, genera ocupació, promou la igualtat d'oportunitats i facilita la pràctica física i l'esport.

Cal continuar amb polítiques que consciencien la ciutadania de la importància de l'esport com a factor de salut, en les seves diferents dimensions, tant física com psicològica. En aquest sentit, cal avançar en la incorporació de les dones en la pràctica de l'esport i a tots els àmbits esportius on encara són minoritàries, com també a la gestió i la direcció esportives. El PSC ha de promoure polítiques que facilitin la pràctica esportiva, amb aquest objectiu estudiarà mecanismes d'incentius a les empreses i entitats que ho facin possible. Les persones socialistes, com a defensores del benestar de les persones, hem d'agafar aquesta bandera i convertir-la en un tret identitari.

Per aconseguir-ho fomentarem una col·laboració més estreta entre els sectors sanitari, educatiu i

esportiu.

Cal potenciar l'exercici físic des d'un punt de vista lúdic i plantejar polítiques sanitàries amb l'objectiu de "receptar esport", així com promoure el concepte de vida activa mitjançant sistemes d'educació i formació. Els consells esportius han de tenir un paper cabdal en les polítiques de promoció de l'esport.

Donarem suport a l'esport com a activitat econòmica, de creació de llocs de treball, tot valorant l'estalvi que suposa en despesa sanitària. L'esport propicia nous jaciments d'ocupació. Tanmateix, sovint genera molt treball estacional i amb una baixa estabilitat laboral. Per això proposem facilitar la transició de contractes temporals a indefinits, donar suport econòmic a les contractacions per part d'associacions esportives i definir les relacions de voluntariat i de treball professional i, si s'escau, facilitar-ne la conversió. Volem potenciar la formació en el sector esportiu i desplegar un catàleg més ampli de professions vinculades a l'esport.

Continuarem fomentant l'esport escolar com a element bàsic del cicle educatiu. Un pilar fonamental del govern en els darrers anys ha estat la potenciació del binomi esport-escola com a element dinamitzador de les activitats esportives dins dels centres escolars. El foment de l'esport escolar és important dins el cicle educatiu pels valors que comporta de formació, integració i igualtat, però també pel vincle inicial que estableix l'alumnat amb la pràctica d'algun esport i la seva continuïtat fora de l'àmbit escolar. Per aquest motiu cal ampliar els programes de col·laboració entre centres educatius, AMPAs, federacions i entitats esportives per mantenir aquesta pràctica i facilitar a l'esportista el traspàs cap a l'esport federatiu i de competició. Existeixen experiències que demostren que l'esport, dins i fora de l'escola en una gran eina d'integració social i prevenció de conductes negatives d'infants i adolescents. Així mateix cal insistir en la importància de la pràctica esportiva com a matèria escolar, d'acord amb les recomanacions de llibre blanc de l'esport de la UE.

Volem potenciar la formació en el sector esportiu i desplegar un catàleg més ampli de professions vinculades a l'esport. Cal insistir en la projecció dels valors que van més enllà l'esport espectacle: la integració, la convivència, el 'fair-play', la cohesió social, les actituds i comportaments saludables, l'esforç, el respecte, el treball en equip i l'acceptació de l'èxit o la derrota en la competició esportiva, són elements positius a transmetre. En aquest sentit, cal tenir en compte la dimensió mediàtica de l'esport de competició - i sobretot de l'esport d'elit - que multiplica l'impacte que les actuacions en aquest àmbit poden tenir en la ciutadania.

Des d'un altre punt de vista l'esport és un dels grans ambaixadors d'un país. En aquest sentit la internacionalització de l'esport s'ha de treballar en i des de les estructures de les quals s'ha dotat l'esport i d'acord amb les seves dinàmiques pròpies. Els esportistes d'elit són referents socials que milloren a través de la repercussió dels seus esforços i assoliments la visió internacional del nostre país.

Hem de treballar perquè els grans patrocinadors esportius tinguin una visió més àmplia i social, perquè es fomenti el patrocini de l'esport femení i de col·lectius amb especials dificultats i utilitzar la pedagogia amb els organitzadors esportius perquè fomentin el seu esport des d'una perspectiva social, incorporant col·lectius amb especials dificultats i amb criteris de Responsabilitat Social Corporativa (RSC). En definitiva, com a socialistes hem de considerar l'esport, més que mai, com a una eina política pel progrés de Catalunya.

6.

SOLIDARITAT AMB EL FUTUR: MEDI AMBIENT I TERRITORI SOSTENIBLE

Dels múltiples usos que la paraula "territori" ha tingut en el llenguatge de la política, les persones socialistes l'entendem com aquell espai geogràfic limitat en el que les persones i la comunitat desenvolupen les seves activitats, i alhora les condiona. Sovint, el caràcter limitat d'aquest espai és causa de tensions i conflictes socials, que en el fons es basen en una diferència de prioritats, o de maneres d'entendre les funcions que aquest territori ha de servir.

Des del socialisme plantejem no minimitzar la importància de cap de les funcions del territori. Perquè proveir de recursos bàsics i matèries primeres, permetre la mobilitat, estimular la biodiversitat, facilitar l'activitat econòmica, ordenar els espais residencials, i fins i tot contribuir a dotar de referents d'identitat a les persones, són tots ells objectius de les polítiques del territori als que la gran majoria de ciutadans no volem renunciar.

Catalunya té un territori divers i complex, sobre el que hi estan apareixent noves tipologies d'usos i noves demandes socials, sumades a les tradicionals. Les polítiques públiques que plantejem des del PSC pretenen cercar l'equilibri entre totes les necessitats de la ciutadania. No podem adoptar polítiques unidimensionals, ni tampoc altament consumidores de recursos, però alhora no podem deixar que aquestes limitacions siguin una coartada per tal d'aturar tot possible creixement d'activitat. Hem de cercar l'equilibri del model, ajudant-nos a través de les millores que aporta la tecnologia, però sobretot planificant i projectant bé, i millorar la gestió dels diferents elements.

Com a socialistes volem teixir solidaritat territorial, amb capacitat d'acció col·lectiva per superar algunes discrepàncies enquistades. Especialment, hem de superar debats victimistes en relació a l'ús dels recursos naturals. A Catalunya s'han viscut alguns episodis puntuals de discrepància o conflicte territorial fruit de desequilibris històrics que es perceben com una certa discriminació d'algun territoris. Ja sigui la producció energètica, per alguns concentrada en punts massa específics del territori, o bé la disponibilitat d'aigua en temps de sequera, o el pas d'una línia de molt alta tensió, o la implantació d'infraestructures de gestió de residus, equipaments penitenciaris o la aplicació de figures de protecció en espais naturals, o altres. En els casos de discrepància territorial cal però distingir entre l'oposició al projecte sense alternativa real i aquelles postures amb una visió alternativa al projecte més constructives. Cal, a través de la informació, participació i debat, fer copartíceps a tothom.

Catalunya és per nosaltres un territori integrat, únic i els recursos i les servituds que comporten són de tothom. Cal posar en valor la consciència de col·lectiu, de projecte comú. Hem de teixir solidaritat i traslladar que cada part depèn del tot. Món urbà i món rural han de conviure en base a sinèrgies que ens permetin sumar. Ambdues realitats esdevenen essencials d'un projecte de país, integral i integrador.

Hem d'evitar afavorir la creació d'espais mentalment aïllats, doncs en una societat moderna tothom depèn de tothom. Un país organitzat i que vulgui progressar ha de mirar d'encaixar les potencialitats de cada àmbit del territori, tot impulsant així el desenvolupament del conjunt.

Els models territorials no són apolítics. Des del socialisme optem per un model que compensi les desigualtats. Les persones socialistes sabem que el progrés no és acultural ni apolític, tal com ha evidenciat la crisi del model neoliberal. Per tant, defugim les opcions de creixement indefinit o la visió patrimonial unilateral del territori que porten cap a la insostenibilitat i insolidaritat del sistema, i que generen exclusió.

Catalunya té 947 municipis, entre els que s'hi troben micro municipis, municipis petits o grans, i on hi ha pobles petits i grans, ciutats grans, mitjanes o petites. Aquestes ciutats actuen amb un major o menor grau com a pol econòmic i espai de creixement relligant tot el territori. Aquesta estructura en malla urbana té una capital clara en Barcelona, mentre que altres ciutats conformen una xarxa policèntrica esdevenint pols d'atracció d'activitat econòmica, social i cultural i proveïdores de serveis.

Amb tot, l'esquema de distribució de l'activitat econòmica i d'oferta de serveis bàsics com la sanitat, l'educació i el treball és més desigual que l'esquema estricte de la distribució poblacional. Algunes àrees concentren la major part de l'activitat econòmica i de serveis, fet que comporta avantatges però també costos (ambientals, socials, territorials). Cal dotar de major cohesió tot aquest conjunt

de pobles i ciutats promovent polítiques territorials coordinades i ens de gestió que permetin aprofitar les seves sinèrgies i alhora afavorir una distribució en el territori dels pols de prestació de servei i d'atracció d'activitat.

Des del PSC, el valor de la cohesió territorial és el mitjà per transformar la diversitat en un actiu que contribueixi a allò que desitja la majoria: l'equilibri de les dimensions social, econòmica i mediambiental per a tots els ciutadans, independentment d'allà on escullin viure. La cohesió territorial significa tendir ponts entre l'eficàcia econòmica, la cohesió social i l'equilibri ecològic, que són el que entenem des del PSC per desenvolupament sostenible. L'acció en aquestes tres direccions ha de permetre la igualtat d'oportunitats, l'accés als serveis, i la transmissió d'un patrimoni natural suficient a les generacions posteriors.

Reconèixer la importància de la dimensió territorial en la consecució dels nostres objectius no és una qüestió nova, ja que ha constituït un dels eixos estructurals del nostre discurs social. Ara volem renovar aquest compromís per als propers anys, fonamentant-lo en cinc clares prioritats.

Els cinc grans reptes que ens proposem en les polítiques del territori:

Conduir fins a la seva finalització el període actual, obert gràcies als socialistes, de realització efectiva d'inversions estratègiques que assegurin la competitivitat de Catalunya, i que relliguin els diferents àmbits territorials. A la vegada, abandonar una certa cultura del desenvolupament de nous actius físics com a símbol de progrés, prioritzant la gestió eficient sobre la inversió.

Intensificar, a través dels nous instruments de planificació, les polítiques d'ordenació territorial, en un nou marc de cooperació entre administracions, i integrar els projectes urbanístics locals o regionals dins d'estratègies col·lectives.

Vetllar activament per la qualitat mediambiental, fent un esforç específic per compatibilitzar l'activitat socioeconòmica amb el manteniment global del medi. En aquest sentit, incloure progressivament les externalitats ambientals en el cost de les activitats, productes i serveis, i trobar formes de calcular el progrés col·lectiu que incloguin l'estat del medi.

Estendre els estàndards de qualitat de vida a tot el territori, el que significa proveir-lo de serveis públics, però també de qualitat urbanística i d'activitat econòmica. Volem assegurar que existeixen uns mínims serveis i dotacions per a tot nucli de població, que eradiquin l'aïllament.

Posar en comú i compartir eficaçment, a través de les lleis i amb totes les garanties, els recursos que no estiguin repartits de manera homogènia. No hi pot haver cohesió social sense cohesió política i democràtica del conjunt del país a l'entorn dels seus recursos ambientals.

Aquestes són les línies mestres que des del PSC proposem, com a criteris que han de permetre'ns créixer de manera sostenible.

6.1. Un ús sostenible i equilibrat del territori

Considerem la sostenibilitat com un valor que implica en primer lloc a les persones: un nou dret del segle XXI. Però no hi ha sostenibilitat sense equilibri social, arreu. Cal concebre la sostenibilitat com un dret que suma amb la resta de drets socials que han caracteritzat la societat del benestar. Un valor que ha de ser essencial per l'esquerra, perquè hem de tenir en compte que qualsevol desequilibri ecològic és també quelcom que acaba afectant en major mesura les persones amb menys recursos econòmics.

Els espais amb més risc d'insostenibilitat són, paradoxalment, els espais rurals, perquè tenen menys garantit el seu futur econòmic, que ha d'anar més enllà de l'agricultura. Ens comprometem amb que Catalunya sigui un país en equilibri entre els espais urbans i els rurals. El territori rural català ocupa més del 90% de la superfície del país, amb una població que tanmateix no arriba al 20%. Prestar serveis en unes condicions de dispersió de l'habitat és objectivament més car. Però aquest component estructural del país no es pot convertir en una justificació per tenir un país a dues velocitats en termes socials. Cal fer un esforç suplementari per fer possible la total accessibilitat efectiva als serveis públics, i no només des d'una perspectiva assistencial, sinó des d'una perspectiva de polítiques socials globals, avançades, properes i que millorin la qualitat de vida de la ciutadania. Només així es pot prevenir l'èxode rural, i en conseqüència la despoblació o la desertització.

Defensem l'espai rural com espai de convivència, d'integració, de sostenibilitat i d'equilibri. Els nous models de desenvolupament rural s'hauran de basar en la planificació territorial, generant espais de valor. Per assolir aquest repte es fa necessari reconèixer l'aportació del món rural al conjunt de

Catalunya i per tant, la importància del seu paper en la gestió integral d'un espai i un territori que té dret, també, a generar-se oportunitats pròpies. La gent socialista creiem que atendre les necessitats específiques dels petits pobles i viles és una acció imprescindible en benefici de l'equilibri territorial.

Formulem un compromís per disposar de serveis essencials a tots els nuclis de població. La qualitat de vida en el món rural, i en conseqüència la viabilitat a mig termini de la seva funció residencial, està directament vinculada a garantir l'accessibilitat dels seus habitants als serveis essencials. En termes socials, cal trencar amb la possibilitat de l'aïllament. Les persones socialistes proposem lluitar-hi a través d'assegurar per a tots els nuclis de població cinc elements que considerem irrenunciables.

En primera instància gaudir de connectivitat al món, a través, en primer lloc, de la qualitat de subministrament d'energia, i en segon terme de l'accés a les xarxes avançades de telecomunicacions. En tercer lloc, poder fer efectiva la mobilitat personal, a través d'una solució eficaç de transport públic que permeti desplaçar-se diàriament a comprar o a rebre serveis més específics. En quart terme, el dret a l'atenció de la salut, a través de l'existència d'un consultori de salut primària o d'un professional que es desplaci a la llar. Cal tenir ben present la presència de determinats col·lectius en àrees rurals –com la gent gran– en què la seva vulnerabilitat és major degut a les seves limitacions físiques. I, finalment, una ordenació urbanística mínima que garanteixi un creixement harmònic de cada nucli habitat. Aquestes necessitats a cobrir en tots els nuclis són les que entenem com a bàsiques, però no exclouen en cap cas l'accés a una oferta completa de serveis que per la seva natura han de prestar-se sobre un conjunt mínim de persones com ara l'educació, l'oferta cultural, l'esport, o els serveis sanitaris i socials avançats.

El reconeixement del patrimoni natural i l'alta qualitat ambiental ha d'esdevenir un factor de competitivitat territorial, una oportunitat de desenvolupament del país i un element bàsic d'identitat. Des del PSC concebem tot el territori com a matriu de suport per a la conservació del patrimoni natural i la dinàmica dels processos ecològics. Hem de deixar enrere l'estratègia de preservar el patrimoni natural només com a illes de natura o espais protegits sense relació amb la resta.

Catalunya gaudeix d'una gran diversitat i riquesa de paisatges, paisatges que contenen valors ambientals, culturals, simbòlics i econòmics. L'excel·lència del país no s'ha de recolzar tan sols en tenir una economia capdavantera basada en sectors innovadors i de gran valor afegit, o una població amb elevats graus de formació, o de gaudir d'excel·lents infraestructures, sinó també en el seu grau de cultura territorial i de consciència de paisatge.

Tanmateix aquest precepte no pot en cap cas ser una coartada per a la congelació de l'activitat humana: els paisatges són de fet elements més humans que naturals, i per tant canviant i en evolució.

Catalunya no pateix d'un dèficit d'espais naturals protegits. El sistema d'àrees protegides equival a un 30% del territori català. Cal incrementar, però, la gestió efectiva del nostre sistema d'espais naturals amb recursos suficients, i dinamitzar l'activitat econòmica de les zones protegides compatibilitzant-la amb els objectius ambientals. Des del PSC donem per definits els espais protegits –exceptuant els espais que poden merèixer una especial protecció pel planejament territorial, urbanístic o agrari i que no estiguin inclosos en Pla d'espais d'interès natural (PEIN). Cal vetllar però pel manteniment de la continuïtat entre els espais lliures fent prevaldre el criteri de mínima fragmentació per garantir les funcions de connectivitat ecològica i permeabilitat territorial.

Cal aprofundir en la implicació del món local en la planificació i gestió medi ambiental del territori i especialment dels espais sota figures de protecció, reconeixent el seu paper actiu, i establir una articulació inter-administrativa en la gestió. En aquest mateix sentit cal contemplar els instruments de participació ciutadana i la posada en marxa de sistemes de governança.

Volem potenciar, a més de les polítiques de conservació i d'ús públic, el suport al desenvolupament endogen d'aquests espais, reconeixent i potenciant el paper que en molts d'ells hi juguen les activitats econòmiques com poden ser les agràries (agrícoles, ramaderes i forestals) i les del terciari associat. Un espai natural ha de ser un actiu econòmic del territori en el que s'enclava. L'aposta per la protecció dels espais agrícoles no només té sentit en si mateixa, sinó que en realitat constitueix alhora una iniciativa a favor del desenvolupament territorial sostenible, de l'alimentació, de qüestions socials i culturals, del medi ambient, del paisatge i de fonts energètiques alternatives.

Cal una estratègia global de conservació i ús sostenible de la diversitat biològica. Aquesta estratègia haurà de servir igualment de referència en temes emergents com ara els recursos genètics, la geodiversitat, l'agrobiodiversitat, la custòdia del territori, la fiscalitat i els incentius ambientals o la responsabilitat exterior que precisen d'una primera definició clara i una regulació bàsica que permeti anar avançant amb posterioritat en la definició i establiment dels instruments necessaris en cada

cas.

És necessari igualment seguir vetllant en la definició dels instruments mínims per l'establiment de forma clara i compartida dels elements prioritaris de protecció de fauna, flora i geologia, i de les actuacions específiques per tal de millorar el seu estat de conservació. La protecció, sense cap gestió activa del que es vol protegir, no té sentit. En aquest sentit, defensem un model territorial en el què la gestió del paisatge hi ha de jugar un paper de primer ordre. Caldrà també fer accions per rehabilitar i restaurar els espais malmesos.

En aquest sentit, en relació a les polítiques de paisatge, en els darrers anys, hi ha una via encetada per a preservar, en la mesura del possible, aquelles àrees particularment sensibles avui sotmeses a una gran pressió urbanística i d'usos.

6.2. La gestió responsable de l'aigua i dels residus

Per garantir la solidesa del progrés econòmic i social del conjunt del país, Catalunya necessita una seguretat en el subministrament d'aigua que els recursos naturals del país a vegades no poden donar. Cal continuar desplegant les actuacions planificades que faran possible la garantia del sistema, optimitzant els recursos de què disposem, amb especial atenció a les zones amb més dèficit d'abastiment d'aigua.

Apostem per adoptar una gestió integrada i solidària dels recursos hídrics que permeti la sostenibilitat a llarg termini en termes socials, ambientals, energètics i econòmics, especialment en relació amb l'agricultura, que compti amb el consens social, territorial, polític i institucional necessari, essent fonamental la implicació de les administracions municipals, com a responsables de la distribució en baixa.

Des del Govern de la Generalitat, i en concret, d'ençà la sequera que va partir Catalunya durant el primer semestre del 2008, s'ha aprofundit en una política de l'aigua en la que es garanteix el futur del subministrament d'aigua que necessita el país, amb mesures com la recuperació d'aqüífers, la dessalinització, la reutilització d'aigües depurades i pluvials, les interconnexions en alta, la millora de les xarxes de distribució o la implantació de noves polítiques com ara sistemes que permeten activar l'intercanvi o la gestió de l'aigua a través dels anomenats bancs d'aigua.

L'aigua és un bé escàs i essencial per la nostra vida que cal gestionar de forma eficient. És molt important poder complir amb l'autofinançament de la política hidrològica. A Catalunya, com s'ha demostrat prou en els darrers anys, podem patir aquesta manca d'aigua, per les pròpies característiques del nostre territori. A més de potenciar l'ús eficient de l'aigua –que en l'àmbit del consum domèstic té ja uns nivells d'eficiència molt elevats–, hem d'aprofundir en la política hidrològica que, allunyada de demagògies, promogui la conservació del recurs i la qualitat ambiental de les seves fonts d'aprovisionament, la seva recuperació i reutilització, així com una major prevenció dels processos de contaminació i un canvi d'actitud i conducta envers la seva utilització.

Una modificació del cost de l'aigua, de manera selectiva, incentivant i premiant l'estalvi, i una redefinició de conceptes com el d'ús domèstic (no és el mateix aigua de boca que de piscina) poden esdevenir bons instruments per incentivar aquesta conscienciació i canvi d'actitud envers el consum.

La posada en marxa de totes les dessalinitzadores previstes pel Govern de Catalunya, en un procés gradual i complementari amb altres fonts de recursos, han de permetre alliberar la pressió sobre els cabals d'aigua amb més demanda, en benefici d'un major equilibri mediambiental. Igualment, cal seguir incentivant la utilització i gestió eficient de l'aigua en sectors com l'agricultura, la indústria i el turisme.

La inversió en infraestructures agràries, com ara la construcció de nous regadius o la modernització d'aquells que són històrics, no només ajuda a incrementar la competitivitat de les explotacions sinó que garanteix la utilització eficient de recursos naturals i permet solidaritzar-nos amb generacions futures.

En matèria de residus plantegem avançar cap a la valorització de manera ferma, decidida i sense reserves conceptuals ja superades per la realitat tècnica. La gestió dels residus s'ha convertit en un dels reptes ambientals més urgents a casa nostra. Alhora suposen també una oportunitat, doncs la necessitat de la seva gestió en un territori relativament petit es pot convertir en un estímul per a l'aprofundiment en recerca de noves tecnologies i la creació de noves economies.

El model basat en "abocar i oblidar-se", s'ha acabat. Fer això significaria que els abocadors actuals, on físicament sigui possible, s'haurien de perllongar sense horitzó de tancament i restauració, perquè

el nombre d'espais possibles és finit. Cal optar per tant per solucions com la valorització (sobretot l'energètica) del rebuig de les plantes de tractament. La veritable i real opció a decidir, és entre la valorització o l'abocador.

Cal però, continuar insistint en les polítiques que facin augmentar l'aprofitament dels residus, amb una veritable aposta per la prevenció (modificant hàbits individuals, dels comerços i les indústries) i la recollida selectiva de qualitat en origen, el reciclatge, la recuperació en plantes de tractament i reutilització creant un mercat eficient d'aprofitament de subproductes i dels productes reciclats i altres formes de valorització, de manera d'assolir estabilitat i solidesa al sistema de gestió integral dels residus. Però sabem que aquest plantejament, bo i necessari, té un sostre.

L'opció de valoritzar energèticament no menysté el reciclatge i la recuperació, ans al contrari s'orienta a tractar els materials residuals actualment no recuperables i n'extreu el seu valor energètic existint actualment la tecnologia necessària per minimitzar la producció addicional de CO₂ i de gasos d'efecte hivernacle.

Hem de vetllar per completar la xarxa d'instal·lacions de tractament que el país necessita sense dilacions, donant servei als diferents àmbits territorials i desenvolupant una legislació eficaç que apliqui igualment el principi rector en matèria de gestió de residus, de qui contamina paga. El principi genèric de que cada espai territorial ha de gestionar el seus propis residus haurà de conciliar-se amb les lògiques ambientals energètiques, econòmiques i socials que siguin més favorables.

6.3. Nous elements dinamitzadors del territori

Per les persones socialistes, el sector agrari és un sector estratègic no tan sols perquè proveeix d'aliments sinó com estructurador del territori. En una nova ruralitat fruit de la metropolització del conjunt del territori i de les noves realitats socials i poblacionals, l'activitat agrària continua jugant un paper fonamental d'equilibri territorial i de base productiva econòmica, però assumeix nous rols i ha de respondre a noves demandes ambientals, que alhora representen noves oportunitats.

Cal treballar en sistemes de valorització econòmica dels ecosistemes a través d'un nou plantejament: el d'infraestructures ambientals. Cal valorar especialment els sòls agrícoles i forestals com a suport de les activitats agràries, font de agro-biodiversitat. Creiem que a més de la seva funció bàsica de producció de matèries primeres alimentàries, cal pensar en l'agricultura com a proveïdora directe de certs serveis ambientals —a quantificar, avaluar, i recompensar— entre d'altres l'aprovisionament d'energia.

La ciutadania demanda un territori endreçat i un paisatge del que poder gaudir. Però la consecució del paisatge tal i com el contemplem i gaudim avui en dia és fruit de la interacció entre la natura, l'home i també de les seves activitats econòmiques. Cal doncs, fomentar el reconeixement dels beneficis mediambientals de les activitats agràries, lligades inequívocament al nostre paisatge.

L'elaboració i aplicació de les normatives i polítiques urbanístiques, mediambientals o sectorials s'han de fer, però, des del profund coneixement del territori, de les seves característiques i de les lògiques intrínseques de les activitats que han modelat els nostres paisatges.

La planificació territorial ha de basar-se en un desenvolupament urbanístic compatible amb una utilització racional del territori i de preservació dels recursos naturals. Donarem ple recorregut a la normativa aprovada en els darrers anys, i que s'emmarquen en els Plans Territorials parcials posat en marxa, un per cadascuna de les vegueries en que s'estructurarà el país. Es necessari doncs, protegir el territori i garantir que el seu desenvolupament resulti ambientalment sostenible, econòmicament eficient i socialment cohesionador. Hem de treballar amb la idea que el territori, l'espai lliure o el sòl no urbanitzat, no és un rebost infinit que està a la lliure disposició del procés d'urbanització.

Les lleis del sòl de la dreta van ser una de les arrels de les greus problemàtiques territorials que podem trobar arreu d'Espanya. Des del PSC no qüestionem que les persones tinguin el dret col·lectiu a organitzar el conjunt del medi i eventualment transformar-lo. Però ha quedat patent en els darrers anys que tractar el sòl en termes de mercat pur afavoreix no només l'especulació sinó models socials regressius.

Atesa la lentitud amb que tenen efecte les transformacions que seran producte de les normatives aprovades en els darrers anys (i de manera substancial la llei d'urbanisme del 2005 i les planificacions territorials), hem de sostenir la seva aplicació continuada, doncs ha demostrat els beneficis de tenir directrius que conciliiïn l'interès general amb les possibilitats de creixement pròpies de cada àmbit territorial.

Hem de facilitar l'accés de tota la ciutadania, arreu de Catalunya, les oportunitats del nou cicle econòmic quan aquest s'iniciï. La política de sòl per a activitats productives és més estratègica que mai. L'actual política territorial del Govern de la Generalitat ha permès posar les bases per resoldre la manca de sòl -factor clau de competitivitat d'un territori- per activitats econòmiques, estratègicament localitzat, accessible, i alhora respectuós amb el paisatge. Caldrà crear més sòl urbanitzat per activitat econòmica i aconseguir que els beneficis que se'n derivin irradiïn la totalitat del territori de Catalunya. D'aquesta manera, la política de sòl esdevé tant un factor de competitivitat econòmica com d'equitat territorial.

El sòl econòmic del segle XXI requereix igualment accés a capacitat energètica suficient, aigua (tant abastiment com depuració), i sobretot connectivitat a les xarxes de nova generació, que ja avui són completament decisives per a consolidar l'atractiu d'un sòl industrial o de serveis. Assolir aquests requeriments exigirà completar els plans i projectes oportuns, i la participació activa de les empreses de serveis respectives.

Haurem d'impulsar formes d'accés al sòl per generar activitats econòmiques alternatives a la compra, -com el lloguer, dret de superfície- com a mitjà per facilitar la ubicació de les empreses en temps de crisi i per a garantir el manteniment del patrimoni públic de sòl. Tanmateix, som conscients de que les infraestructures per sí soles no ho són tot, i que els projectes de sòl industrial han de formar part de projectes integrals de promoció econòmica territorial, perquè l'objectiu principal ha de ser generar o atraure nova activitat, i no només re-ubicar l'activitat existent.

Creiem que ha arribat el moment de trobar nous models de negoci centrats en la gestió dels boscos com a font de riquesa, per tal de conservar-los millor i de crear llocs de treball al món rural. Cal destinar recursos públics a la generació de línies de negoci que permetin fer rentables els treballs de tala i neteja forestal, aprofitant les empreses ja existents i les noves que es puguin crear. Es poden crear llocs de treball productius lligats a la gestió del bosc i gestionar el producte a través també de les empreses locals.

L'aprofitament principal de la fusta ha de ser l'energètic. Tant a través d'incentius a la instal·lació de petites calderes que consumeixin biomassa provinent del bosc -productores d'energia tèrmica- per a hostaleria, administracions locals i instal·lacions públiques, habitatges protegits, etc.... com sobretot a la implantació de centrals de producció d'energia que valoritzin a gran escala el producte extret de la gestió del bosc.

Si bé en aquests moments aquest és un negoci no rendible, l'acció de l'administració ha de poder cobrir les mancances existents per tal d'activar aquest procés, doncs ha quedat demostrat que només a través de l'aprofitament econòmic racional del medi natural aquest pot mantenir-se.

6.4. Ciutats i pobles sostenibles

Volem ciutats, viles i pobles de qualitat, com a espais propicis per desenvolupar polítiques socials avançades. Endreçar i articular el territori urbà, amb la voluntat de que gaudeixin d'un entorn de qualitat i puguin tenir un accés equitatiu a l'habitatge, llocs de treball, serveis i medi natural, ha estat objectiu prioritari dels socialistes des de l'inici de la democràcia. Així, hem resolt alguns dels problemes més destacats que, des del punt de vista urbanístic, havíem patit en les darreres dècades. S'ha pogut fer front a la dispersió de la urbanització, la degradació d'alguns barris, la sobreexplotació del litoral, la manca de sòl per habitatge assequible i per activitats econòmiques, la pèrdua de valors del paisatge o les necessitats de mobilitat.

Per les persones socialistes, l'acció transformadora de l'urbanisme com a política pública ha estat i és fonamental pel nostre model de societat. És el principal instrument dels municipis per atendre les demandes socials (habitatge, ocupació, espais públics, equipaments, etc) i millorar la qualitat de vida de la ciutadania.

Seguirem treballant per tenir ciutats de qualitat, amb la construcció de nous eixamples i barris socialment cohesionats i dotats de llocs de treball i serveis. Potenciarem els desenvolupaments urbans físicament compactes, rics d'activitats diverses i socialment cohesionats a través d'una política de sòl que garanteixi l'existència de sòl urbanitzat ben localitzat i assequible. Així mateix, cal tenir en compte que més de la meitat de la població de Catalunya viu en un entorn metropolità, majoritàriament a l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el territori més complex i amenaçat per la pressió demogràfica. Cal atendre aquesta especificitat. El conjunt metropolità ha de tenir el suport necessari per assolir els objectius de qualitat; una metròpoli més habitable enforteix la qualitat ambiental del país.

Plantegem ampliar les polítiques de rehabilitació integral de barris i viles, com a instrument necessari

per a la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. S'han d'eradicar les bosses d'habitatge en mal estat per evitar la concentració i segregació de situacions socials amb risc de marginalitat, i promoure'n la rehabilitació. Una política a sostenir especialment durant els propers anys és el suport als ajuntaments per a la regeneració de les urbanitzacions irregulars, a través dels instruments de la normativa de la que ens hem dotat.

Juntament amb aquests programes de rehabilitació integral dels habitatges, cal tenir present que es necessari implementar una sèrie de polítiques de mediació social i comunitària totalment imprescindibles per a que sigui un èxit la intervenció urbanística.

Les administracions han de cooperar per reforçar la capacitat econòmica del seu espai. Els grans projectes territorials han de ser compartits en les seves càrregues i en els seus rendiments. Cal avançar alhora des de tots els nivells de l'administració, local, de la Generalitat, i àdhuc estatal, amb la vocació determinada de facilitar l'accés de la ciutadania a noves oportunitats, fruit del nou model productiu que es persegueix.

De manera específica hem de seguir generant projectes conjunts entre el Govern de la Generalitat i la resta d'administracions a l'entorn dels sectors territorials estratègics que es determinin per tal d'assegurar complicitats i una participació equitativa de cada un d'ells en els beneficis i les càrregues del seu desenvolupament. La promoció de sòl en un municipi no pot significar que aquest és l'únic que obté rendiment de la presència de noves empreses. Llocs de treball, impostos, proveïdors, patrocinis...són beneficis induïts que han de repartir-se per tota l'àrea d'influència, perquè no a tot arreu pot haver-hi grans promocions de sòl.

Paral·lelament, les polítiques de cooperació local en l'àmbit econòmic han de servir per fer que els territoris siguin proactius en la definició d'estratègies que els facin més competitius, i que s'imbriquin correctament en l'estratègia de país per reforçar-la.

De manera especial, la xarxa de ciutats mitjanes de Catalunya, que és un dels grans actius del nostre país, ha de reforçar la seva capacitat de generació d'activitat econòmica, doncs la seva dimensió permet desenvolupar-s'hi empreses i serveis de tota mena, amb evidents beneficis pel territori d'influència. Aquestes ciutats necessiten doncs del desenvolupament de les infraestructures del país, que han d'atansar-les entre si, i situar-les a prop dels principals centres de distribució i per tant del món.

Es encertat continuar establint estratègies de desenvolupament urbà amb criteris de complexitat, compacitat i diversitat que permetin augmentar significativament la quota modal de transport sostenible. Això implica la integració dels aspectes ambientals en el planejament urbanístic; la millora del transport col·lectiu; l'augment de l'ecoeficiència dels edificis; la mobilitat sostenible basada en la racionalitat i l'optimització de les vies existents i l'impuls del desenvolupament del ferrocarril en els principals espais urbans. Creiem que les Àrees Residencials Estratègiques programades són un exemple en aquest sentit.

Combatrem l'ocupació extensiva -disseminada i il·limitada- del territori per petits i mitjans nous assentaments o per eixamples urbans de molt baixa densitat, perquè malmet els valors paisatgístics del país, esgota els seus recursos, encareix els serveis públics i fa inviable la implantació de xarxes de mobilitat eficients.

6.5. Millor mobilitat per a tothom

La mobilitat és un dret, i per això les persones socialistes creiem que s'ha de planificar en termes d'assegurar la igualtat en el seu exercici. Històricament, associem connectivitat i mobilitat a quotes progressivament més altes de desenvolupament econòmic, progrés tecnològic, justícia social, intercanvi cultural, i en definitiva llibertat. Així doncs, partim del convenciment que la mobilitat és bona i que les xarxes de transport i les comunicacions són, alhora, causa i conseqüència del perfil econòmic, social, cultural i polític assolit en cada època.

La demanda de la ciutadania passa avui per garantir la igualtat d'oportunitats a tot el territori, assumint la seva diversitat i complexitat. Per tant, cal tenir en compte diferents factors. Per una banda, la importància de la connectivitat amb els nuclis rurals tradicionals per apropar-hi els serveis públics tant com sigui possible, tenint en compte les necessitats derivades de fenòmens com l'envelliment de la població, la voluntat d'emancipació dels joves o la major mobilitat del mercat laboral, entre d'altres.

Per una altra banda, hem de continuar l'aposta per un transport públic més accessible, adaptat i més ben coordinat, per poder accedir als serveis i evitar riscos com l'aïllament físic fins i tot dins les grans

ciutats, que pot suposar un risc d'exclusió social. Cal recordar que només la meitat de la població disposa de carnet de conduir.

Finalment, volem completar la implantació de xarxes de mobilitat eficients amb un model que permet més viatges, més segurs i més sostenibles. Tothom ha de poder accedir a la mobilitat per igual. És un nou dret en una societat amb noves formes de viure i que, a més, està en constant creixement. Són la tecnologia i els criteris de gestió -a més d'una nova cultura ciutadana de consum energètic responsable- els que ens han de permetre reduir-ne significativament els seus impactes negatius.

Valorem els avantatges del transport individual, però creiem que en els propers anys s'haurà de gestionar millor, per mantenir qualitat de vida i seguretat. Si bé en els centres de les ciutats més grans i denses, tenen un major pes els modes de mobilitat no motoritzats i el transport públic, a mesura que ens allunyem d'aquests centres preval el transport individual i motoritzat, tant per persones com per a mercaderies, i sense substitut possible a curt i mitjà termini. No és possible finançar un transport col·lectiu equivalent. Però cal actuar també sobre aquests modes "privats" per garantir majors quotes d'eficiència i evitar afectacions que minvin la qualitat de vida de la ciutadania.

Des d'un punt de vista social, un dels reptes principals i en els quals treballarem és la millora de la seguretat, tant de vehicles (especialment motocicletes) com de la xarxa viària. Si bé s'ha avançat molt en els darrers anys, és important seguir reduint la vulnerabilitat dels ocupants davant determinades circumstàncies, així com les incidències del transit, especialment complexes i imprevisibles en les concentracions urbanes del país i en les seves zones més dinàmiques.

La bicicleta és un dels vehicles emergents perquè s'insereix de ple en valors i necessitats que identifiquen la societat del segle XXI, entre ells també l'exercici físic i la cura de la salut. Catalunya ha d'adaptar-se a l'ús de la bicicleta, amb la necessària convivència amb els vianants, i preservant la seva seguretat. Caldrà identificar i senyalitzar itineraris; condicionar i construir vies interurbanes; intensificar la implantació dels carrils bici; instal·lar aparcaments; facilitar l'accés amb bici al transport públic viari i ferroviari, i consolidar i ampliar els serveis de bicicleta pública. S'ha de potenciar la planificació i construcció de carrils interurbans per a bicicleta. Des del PSC treballarem per aconseguir que la mobilitat en els nuclis urbans i periurbans sigui majoritàriament a peu, en bicicleta o en transport col·lectiu. També es vol aquest objectiu pels nuclis rurals.

Les congestions en les àrees més poblades s'han de resoldre a través d'una gestió eficient de les infraestructures: abans de construir-ne de noves, cal garantir que hem aprofitat al màxim les que tenim. La congestió de la xarxa en les àrees més poblades provoca una afectació greu a la qualitat de vida de la ciutadania, en qüestions com la conciliació de vida laboral i familiar, per la impossibilitat de racionalitzar els horaris, o la salut (estrès), entre altres exemples. Per tant, treballarem per l'ampliació de la xarxa de transport públic, tenint en compte arribar també als grans nuclis d'activitat econòmica, la gestió dinàmica de la velocitat i la construcció de carrils Bus-VAO, així com el desenvolupament dels plans de mobilitat de polígons i de centres generadors de mobilitat. Els aparcaments dissuasoris a les entrades dels nuclis urbans i amb connexió directa a línies d'autobús o la implantació del transport nocturn i per ferrocarril de mercaderies són altres mesures a impulsar.

Es imprescindible la gestió eficient de les infraestructures ja existents i una correcta planificació de les futures obres a realitzar. Per gestió eficient entenem el màxim aprofitament de les capacitats i potencialitats abans d'arribar a una situació de saturació que exigeixi la construcció de noves infraestructures substitutòries.

6.6. Potenciem i optimitzem les infraestructures

Per competir en un món global, les grans infraestructures de Catalunya hauran de ser dimensionades per transcendir el territori de set milions i escaig de persones que és avui el nostre país, de manera que la seva àrea de captació (el seu 'hinterland') abasti a l'entorn dels 20 milions d'habitants. Cal reconèixer el treball realitzat en els darrers anys, després de dècades de poc manteniment viari i ferroviari, en especial pel que fa a rodalies, però encara hem de fer un esforç més en infraestructures de comunicacions ferroviàries per enxarxar els principals nuclis catalans, enfortint la cohesió territorial i la competitivitat econòmica.

L'aposta del PSC per l'alta velocitat ferroviària, per exemple, respon a la voluntat d'unir els municipis de Catalunya amb les urbs de la península i d'Europa amb el mode de transport terrestre que millor conjumina la rapidesa, la seguretat i l'eficiència energètica. En els propers anys caldrà tancar les connexions en TAV dins l'Euroregió -encarant i resolent la connexió Barcelona-Pirineus-Toulouse-, el corredor mediterrani -des d'Algeciras i València cap a Perpinyà i Montpeller - i el del centre de Catalunya -l'Eix Transversal Ferroviari. Però també, amb visió estratègica, el de l'Ebre cap al

Cantàbric i el del centre cap a Madrid i Lisboa, que volem enfortir atès el seu potencial econòmic per a Catalunya, que necessitem impulsar. Un fenomen que ja ha començat i que poc a poc modifica la visió estructural del país. En aquest sentit, el projecte d'estació de la Sagrera iniciat enguany s'haurà de configurar com la gran estació central de Catalunya sobre la qual pivotarà el conjunt d'aquests sistemes.

En definitiva, cal tenir bones connexions que afavoreixin el desplaçament de les persones i la distribució de les mercaderies. És essencial, en aquest sentit, la interconnexió de les diferents xarxes d'infraestructures que operen a Catalunya per convertir Barcelona en un veritable "hub" aeri, marítim, ferroviari, i viari. El projecte del corredor mediterrani haurà de preveure clarament aquesta opció.

Com a socialistes, volem avançar també en la potenciació dels diferents centres de rodalies ferroviàries que tenim a Catalunya. Coneixent el país, teixit de municipis mitjans i petits, el servei de rodalies ha de ser un element vertebrador i de cohesió territorial cabdal. Una xarxa de rodalies que ha de ser potent a l'àrea de Barcelona, i també el voltant dels sistemes urbans del Camp de Tarragona, Girona i les Terres de Lleida, estenent la seva influència i donant servei si cal als residents més enllà dels nostres límits com ara els residents de la Franja de Ponent o del departament dels Pirineus orientals.

Seguirem treballant per a l'assumpció de competències reals de gestió per part de Generalitat i ens locals en matèria d'infraestructures i serveis de transports, doncs aquest és un factor decisiu per a la competitivitat econòmica. Cal reconèixer la importància d'haver recollit en l'Estatut del 2006 tant les competències de la Generalitat en aquests aspectes com la possibilitat de finançament de totes les noves infraestructures necessàries, a través de la seva disposició addicional tercera. Un dibuix tan ambiciós en matèria de comunicacions ferroviàries no hagués estat mai possible sense el nou Estatut.

Estem completant una millora sense precedents de la xarxa viària d'alta capacitat i de la xarxa aeroportuària, portuària i logística del país. Ara és el moment de treure'n el màxim rendiment. En aquests darrers anys s'ha resolt un coll d'ampolla en matèria d'infraestructures que amenaçava gravíssimament el futur econòmic de Catalunya. Tant l'aeroport de Barcelona com els de Girona, Reus i el nou de Lleida-Alguaire, com també els Ports de Barcelona i Tarragona, principals portes d'entrada i sortida de persones i mercaderies, han pogut assolir un increment de capacitat potencial que els situa en el lloc que el progrés econòmic de Catalunya requereix.

L'arribada de l'alta velocitat a Catalunya ha comportat l'aparició de les vies d'ample europeu i és una oportunitat irrenunciable per canviar el model de transport de mercaderies a Catalunya. Cal potenciar-lo, especialment en tot aquell que es dirigeixi cap a Europa.

Els propers anys, a través de la participació decisiva de les institucions públiques i econòmiques de Catalunya, des del PSC treballarem per la consolidació de l'aeroport de Barcelona entre els deu més importants d'Europa, incloent l'increment substancial de vols directes a les destinacions d'interès per a l'economia catalana. Igualment, els aeroports regionals hauran d'afermar el rol de dinamitzadors locals que han assolit en els darrers anys.

Els ports de Barcelona i de Tarragona han de trobar fórmules de col·laboració per tal d'esdevenir, conjuntament, la gran porta del comerç mundial per a l'Europa sud-occidental, enfortir i engrandir el seu hinterland i fer competitiu el sistema portuari català entre els grans ports europeus -no només de la Mediterrània, sinó també de l'Atlàntic. El seu èxit en aquesta comesa és indissociable de l'èxit futur de l'economia catalana, i per tant caldrà minimitzar els terminis per disposar de les connexions viàries i ferroviàries que els facin encara més competitiu. Les plataformes logístiques són la peça clau que ha de completar les possibilitats d'aquests grans ports, i per tant és molt rellevant resoldre la ubicació d'una zona logística a mig camí entre els dos ports del país. Pel que fa a la resta de ports de Catalunya, han de seguir sent un actiu econòmic local.

Alhora la xarxa viària completarà en breu l'accessibilitat cap al Pirineu, i està en marxa el necessari desdoblament de l'eix transversal. L'accés a la Costa Brava, l'eix diagonal, l'enllaç Terrassa-Abrera, el tercer carril als trams principals de l'AP-7 són fites assolides o també en curs. Cal encara finalitzar obres i avançar en l'eix dels Pirineus, l'eix de l'Ebre, el desdoblament de la NII, i el darrer tram de la ronda del Vallès, a banda d'actuacions més locals. Però globalment la xarxa d'alta capacitat (i també la xarxa bàsica) ha fet un salt endavant que des d'ara i en el decurs dels propers anys haurà escurçat significativament els temps de viatge des de Barcelona cap a gairebé totes les àrees de Catalunya, però sobretot que haurà trencat la visió radial del país per teixir més igualitàriament el nostre territori.

El finançament de les infraestructures –principalment les vies de peatge- ha de tendir a partir d'ara a racionalitzar el pagament pel seu ús. És a dir, cercar fórmules complementàries a l'actual sistema

de peatges com a regulador de la mobilitat, que fomentin alhora la disminució de la contaminació i la congestió. Així en aquelles vies on no hi hagi cap més alternativa que una via de pagament, cal optar per les bonificacions als usuaris que en facin més ús, especialment si són d'àrees veïnes, o disposen d'un vehicle de baixes emissions de CO₂ o elèctric, i també fan un ús compartit del vehicle.

Pensem que el model de mobilitat i d'infraestructures del transport ha de tendir cap a ser eficient energèticament i minimitzador de les emissions. Això requereix aprofundir en el canvi dels sistemes de transport, lligat a la modernització de les infraestructures, a la potenciació del transport públic col·lectiu, a la garantia d'una mobilitat sostenible a través dels nous models territorials, i de nous combustibles i nous dissenys basats en energies renovables.

Al·l'Àmbit de les infraestructures del transport, volem donar el màxim impuls al transport públic ferroviari en els corredors de la xarxa bàsica de transport. Aquest impuls ha de millorar la competitivitat dels serveis ferroviaris actuals respecte de la carretera. Hem de proveir igualment una oferta real de transport per carretera on no té sentit el ferrocarril. La millor estratègia sempre passa per oferir un molt bon servei, que amb l'assumpció de la competència en rodalies i regionals podrà ser planificat i gestionat de manera coherent.

Malgrat la substitució immediata del petroli sigui complexa i poc probable, treballarem per models de vehicles amb combustibles més innocus -com el cotxe elèctric, l'híbrid, d'hidrogen, o la bicicleta elèctrica. En aquest sentit hem de tenir en compte des d'ara els canvis urbanístics que això suposarà per ubicar els punts d'emmagatzematge i de distribució de l'energia per aquests vehicles. I també que els punts de subministrament no oblidin els nuclis rurals o zones geogràficament poc denses.

La sensibilització social creixent i l'elevat cost associat a la construcció d'obra nova demanen optimitzar cada una de les noves infraestructures. És imprescindible la gestió eficient de les infraestructures ja existents i una rigorosa planificació de les futures obres a realitzar. Per gestió eficient entenem el màxim aprofitament de les capacitats i potencialitats abans d'arribar a una situació de saturació que exigeixi la construcció de noves infraestructures substitutòries.

En tot cas en un marc de sostenibilitat, un element gens menyspreable a considerar és el pressupostari. No tant perquè estiguem en un moment de crisi sinó perquè en matèria de «medi ambient» hem de demostrar que no malbaratem en inversions sense una anàlisi cost-benefici compartida i prèvia.

Les inversions que decidirem impulsar des del PSC, en tot el que afecti al «medi ambient» i el territori -cicle de l'aigua, infraestructures energètiques, de gestió de residus o de transport- hauran d'estar necessàriament i transversalment programades en el guió de prioritats de país que constitueix el Pacte Nacional per a les Infraestructures, i en la mesura adequada a la màxima eficiència de l'actuació. I si pel camí, cal modificar, suspendre temporalment, o fins i tot anul·lar una inversió objectivament desenfocada, el PSC ho haurà de manifestar, i de promoure'n l'acció correctora que millor s'escaigui.

Serà molt important superar visions amb excessiu localisme territorial i empresarial, així com el tractament de cada infraestructura aïlladament, per anar definint grans polítiques de col·laboració, associació i integració funcional de serveis. Cal cercar l'eficiència màxima de les inversions aprofitant sinèrgies, economies d'escala i avantatges competitives de diferents infraestructures afins o complementàries que poden ser gestionades des d'un mateix centre o des d'un únic objectiu. En aquest sentit la funció de les autoritats territorials de la mobilitat és decisiva.

Creiem que els processos de construcció de noves infraestructures han de ser més explicats i debatuts amb els ciutadans i que el govern diari de la mobilitat s'ha de fer de manera plenament compartida amb el món local. L'aplicació racional de la participació ciutadana i un procés plural en la planificació de les obres són la garantia d'una millor construcció i posterior gestió de les infraestructures. Passa per treballar a partir de processos molt més pactats a nivell social, i sovint per tant més lents, que permetin assolir grans consensos i amb la pedagogia necessària per evitar posicionaments reactius per part de la ciutadania. I alhora, amb la predisposició a canviar elements dels projectes. Cal també posar en pràctica canals de participació amb la ciutadania, per poder fer el seguiment de les obres d'infraestructures, amb l'objectiu de garantir el seu bon desenvolupament.

Una nova infraestructura s'insereix més eficaçment en el territori i en la societat que l'acull si en la definició de les seves funcions i de les seves característiques hi participen els agents institucionals, econòmics i socials, cercant el consens amb aquells que n'han de ser els seus usuaris/beneficiaris mes immediats.

La implantació de les autoritats territorials de transport constitueix un exercici, encara incomplet, però exitós, de participació dels agents territorials en la planificació i la gestió dels serveis de la mobilitat, al costat de l'autoritat nacional.

